ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

2010 - 2014 STRATEJİK PLANI

İÇİNDEKİLER

1. STRATEJİK PLANLAMA ÇALIŞMALARI 2
2. DURUM ANALİZİ 6
2.A. Nüfus ve Alan Bilgileri 6
2.B. Geçmişten Günümüze Büyükşehir Belediyesi 6
2.C. Yönetim ve Bürokrasi 8
2.D. Büyükşehir Belediyesi'nin Görev ve Sorumlulukları 9
2.E. Mevzuat Analizi 12
2.F. Paydaş Analizi 16
2.1. KURUMSAL YAPI 18
2.1.1. Adana Büyükşehir Belediyesi Organizasyon Şeması 18
2.1.2. İnsan Kaynakları 19
2.1.3. Hizmet Binaları 21
2.1.4. Araç Parkı 22
2.1.5. Teknoloji ve Ekipman 23
2.1.6. Mali Durum 24
2.1.7. İşletme ve İştirakler 27
2.1.7.1. Vedat Dalokay Yaş Sebze ve Meyve Hal Kompleksi 27
2.1.7.2. Merkez Otogar ve Yüreğir Otogarı 28
2.1.7.3. Otobüs İşletmesi 28
2.1.7.4. Ekmek Fabrikaları 28
2.1.7.5. Yeni Adana İmar İnşaat A.Ş. 29
2.1.7.6. KOZA A.Ş. 29
2.1.7.7. BELDETAŞ 29
2.1.7.8. TÜMAŞ 30
2.1.7.9. ÇUFAŞ 30
2.1.8. Denetim ve İç Kontrol 31
2.1.9. Uluslararası Fon Kaynaklı Projeler 32
2.1.10. Yerel Gündem 21 ve Kent Konseyi 32
2.2. KENTLEŞME VE İMAR 34
2.2.1. Planlar ve İmar Çalışmaları 34
2.2.2. Kentsel Dönüşüm 34
2.2.3. Tamamlanan Toplu Konut Projeleri 35
2.2.4. Gayrimenkul Envanteri 36
2.2.5. KUDEB 36
2.2.6. Kentsel Estetik 36
2.3. ALTYAPI HİZMETLERİ 37
2.3.1. ASKİ 37
2.3.2. Çatalan İçme Suyu Projesi 37
2.3.3. Kanalizasyon 38
2.4. ULAŞIM HİZMETLERİ 39
2.4.1. Raylı Sistem 39
2.4.2. Trafik Sinyalizasyon Tesisleri 40
2.4.3. Belediye ve Özel Halk Otobüsleri, Minibüsler, Servis Araçları, Taksiler 40
2.4.4. Yol 41
2.4.5. Alt ve Üst Geçitler, Asma Köprüler 42
2.4.6. Otoparklar 43

2.4.7. KENTKART 43
2.5. ÇEVRE VE İNSAN SAĞLIĞI 44
2.5.1. Katı Atık 44
2.5.2. Atıksu Arıtma Tesisleri 44
2.5.3. Park ve Bahçeler 45
2.5.3.1. Yeşil Alanlar 46
2.5.3.2. Parklar 47
2.5.4. Hayvan Barınağı 47
2.5.5. Zabıta Hizmetleri 48
2.5.6. Mezarlık Hizmetleri 48
2.6. KÜLTÜR VE TURİZM 49
2.6.1. Tiyatro ve Fuaye 49
2.6.2. 75. Yıl Sanat Galerisi 49
2.6.3. Adana Valiliği Kültür ve Sanat Merkezi 50
2.6.4. Belediye Konservatuarı 50
2.6.5. Çocuk Korosu 50
2.6.6. Altın Koza Aktiviteleri 51
2.6.6.1. Altın Koza Film Festivali 51
2.6.6.2. 13 Kare Sanat Festivali 51
2.6.6.3. Edebiyat Festivali 51
2.6.7. Önemli Gün ve Haftalar 51
2.6.8. Adana Hakkında Üretilmiş Yazılı ve Görsel Eserler 52
2.7. SPORTİF FAALİYETLER 53
2.7.1. Spor Tesisleri 54
2.7.2. Spor Kursları 54
2.7.3. Koşu ve Yürüyüş Yolları 55
2.8. SOSYAL HİZMETLER 57
2.8.1. Nikah 57
2.8.2. Sünnet 57
2.8.3. Ucuz Ekmek 57
2.8.4. Ucuz Toplu Taşıma 57
2.8.5. Engellilere Yönelik Çalışmalar 57
2.9. DOĞAL AFETLER VE ARAMA KURTARMA 59
2.10. ÇEVRE ANALİZİ 60
2.10.1. Günümüzde Belediyecilik 60
2.10.2. Akdeniz Bölgesi Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Düzeyi 61
2.10.3. Adana İli Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Düzeyi 62
2.10.3.1. Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Göstergeleri Açısından Adana 62
2.10.3.1.1. Demografi 62
2.10.3.1.2. İstihdam 63
2.10.3.1.3. Eğitim 63
2.10.3.1.4. Sağlık 64
2.10.3.1.5. Ekonomi 64
2.10.3.1.6. Adana'nın Sektörel Yeterlilikleri 66
2.10.3.1.7. Küresel Eğilimler 66
2.10.3.1.8. Çevre İllerin Önemi 67
2.10.3.1.9. Sanayi ve Ticaret 67
2.10.3.1.10. Tarım ve Hayvancılık 70
2.10.3.1.11. Altyapı 71
2.10.3.1.12. Turizm 73

2.10.4. Sonuç 73
2.11. GZFT Analizi 74
2.11.1. Zayıf Yönler 74
2.11.2. Güçlü Yönler 74
2.11.3. Fırsatlar 75
2.11.4. Tehditler 75
3. GELECEĞE BAKIŞ 77
3.1. MİSYON 77
3.2. VİZYON 77
3.3. İLKELER 77
4. STRATEJİK ALANLAR, AMAÇLAR ve HEDEFLER 78
STRATEJİK ALAN 1. KURUMSAL YAPI 79
STRATEJİK ALAN 2. KENTLEŞME ve İMAR 87
STRATEJİK ALAN 3. ALTYAPI HİZMETLERİ 90
STRATEJİK ALAN 4. ULAŞIM HİZMETLERİ 92
STRATEJİK ALAN 5. ÇEVRE ve İNSAN SAĞLIĞI 94
STRATEJİK ALAN 6. KÜLTÜR ve TURİZM 97
STRATEJİK ALAN 7. SPORTİF FAALİYETLER 99
STRATEJİK ALAN 8. SOSYAL HİZMETLER 101
STRATEJİK ALAN 9. DOĞAL AFETLER VE ARAMA KURTARMA 103
STRATEJİK ALAN 10. TARIM, SANAYİ ve TİCARET 105

Adana Büyükşehir Belediyesi
2010-2014 Stratejik Planı

STRATEJİK PLANLAMA ÇALIŞMALARI

1

1. STRATEJİK PLANLAMA ÇALIŞMALARI

Stratejik plan iç ve dış çevrenin katılımıyla tüm kurumu içine alan, bütünsel ve birleştirici bir çerçeve çizen, bugünü analiz ederek geleceğe yönelik uzun vadeli amaç ve hedeflerle performans ve bütçe kontrolünü sağlayan yönetim yaklaşımıdır.

Stratejik planlama anlayışı dünyada ve ülkemizde özellikle özel sektör kuruluşlarının benimsediği ve uygulamaya koyduğu bir yöntem iken, hükümetimizin "Bürokratik Kültürden Vatandaş Odaklı Kültüre Geçiş Programı" başlığı altında sürdürdüğü yeniden yapılanma süreci içerisinde 5018, 5393, 5216 sayılı kanunlarla yasal zemin oluşturularak, kamu kurumları ve belediyeler için stratejik plan hazırlama zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nda ve stratejik plan ile ilgili diğer yönetmeliklerde belirtildiği üzere 29 Mart 2009 yerel seçimlerinin ardından 2010-2014 yılları stratejik planının hazırlanma gerekliliği doğmuştur. DPT ile yapılan görüşmelerin ardından bir çalışma takvimi belirlenerek üst yönetimin de görüşü ve onayı doğrultusunda yeni plan hazırlanmasına dair çalışmalara başlanmıştır.

Adana Büyükşehir Belediyesi'nin stratejik planlama çalışmalarında DPT tarafından hazırlanan "Belediyeler İçin Stratejik Planlama Rehberi"nde yer alan model ve yaklaşım esas alınmıştır. Ayrıca kurumun 2007-2011 yılları stratejik planı da rehber alınarak buradaki eksiklikler de değerlendirilmiştir.

Stratejik plan hazırlık çalışmalarında Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı koordinatörlük görevini üstlenen birim olmuştur. Stratejik planlama çalışmalarında; toplantıların organizasyonu, kurum içi ve dışı iletişimin sağlanması ve belge yönetimi gibi destek hizmetleri Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından sağlanmıştır.

İlk olarak üst yönetim ile birlikte her daire başkanlığından, biriminin faaliyetlerine hakim ve belediyenin diğer birimleri ile de sürekli iletişim halinde bulunan kişilerden seçilen bir komisyon oluşturulmuştur. Stratejik planlama çalışmaları Strateji Geliştirme Daire Başkanı Ferat YÜKSEL koordinatörlüğünde, bu komisyon tarafından yürütülmüştür.

Adı Soyadı	**Birimi**
N. Berna AKINLI	Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
Ozan AKSU	Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
M. Hakan ASLAN	Mali Hizmetler Daire Başkanlığı
Güllü BAKIR	İnsan Kaynakları ve Eğitim Daire Başkanlığı
Muzaffer KARAKÖSELER	İşletmeler ve İştirakler Daire Başkanlığı
Murat KARATAŞ	Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

Hilal KIROĞLU	İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı
Hülya KUŞ	Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı
Özlem SAYAR	Bilgi İşlem Daire Başkanlığı
Tamer TAMTÜRK	Fen İşleri Daire Başkanlığı
Sabri TARİ	ASKİ Genel Müdürlüğü
Erkut TEKELİ	Bilgi İşlem Daire Başkanlığı

Stratejik plan komisyonu tarafından düzenlenen toplantılarda ilk olarak kurumun misyon, vizyon ve ilkeleri gözden geçirilerek revize edilmiştir. Ardından kurumun GZFT analizi yapılarak stratejik planın temelini oluşturacak stratejik alanlar netleştirilmiştir. Bu doğrultuda, daha sonraki toplantılarda kurumdaki eksiklikler ve özellikle incelenmesi gereken noktalar belirlenmiş ve bunlara dair çözüm önerileri tartışılmıştır.

Stratejik plan çalışmaları kurumun tüm birimlerinin katılımı ile sürdürülmüştür. Öncelikle kurumun yeni stratejik planının hazırlanacağına dair bir duyuru yapılarak birimlerden bu konuyla ilgili olarak kendi faaliyetlerine ilişkin durum analizleri ve hedefleri konusunda bir çalışma yapmaları istenmiştir. Ayrıca birimler ile geniş katılımlı toplantılar düzenlenerek kendi stratejik planları ile ilgili bilgiler alınmış; durum analizi, hedef ve projeler konusunda ortak görüşler belirlenmiştir.

Öte yandan stratejik planın başarılı bir şekilde oluşturulması için durum analizine temel teşkil etmek üzere ilgili tüm tarafların görüşlerinin plana dahil edilmesi amacıyla paydaş analizi çalışması gerçekleştirilmiştir. Paydaş analizinde, kurum ile etkileşimi olan tüm iç ve dış paydaşların görüş, öneri ve beklentileri alınarak plana katılımları sağlanmış ve elde edilen sonuçlar değerlendirmeye alınmıştır.

Adana Büyükşehir Belediyesi'nin paydaşları kurumun hizmetlerini doğrudan veya dolaylı olarak etkileyen, bu hizmetlerden etkilenen ve işbirliği yapılması gereken tüm kişi ve kurumlardır. Katılımcılığı esas alan bir anlayışla öncelikle Adana halkının memnuniyet, şikayet, beklenti ve önerilerini belirlemek üzere profesyonel bir ekip tarafından geniş kapsamlı bir vatandaş memnuniyeti anketi çalışması yapılmıştır. Anket sonuçları planlama çalışmaları için rehber kabul edilmiştir. Akabinde şehre yön veren kitlelerin de görüş ve önerilerinin alınması amacıyla tüm kamu kurumları, üniversite, sivil toplum kuruluşları, Adana Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı ilçe belediyeleri ve muhtarlıkları da kapsayan bir anket çalışması yapılmıştır. Bunlar arasından Valilik, İl Özel İdaresi, İlçe Belediyeleri, Kaymakamlıklar, Çukurova Üniversitesi, Ticaret Borsası, Sanayi ve Ticaret Odaları ile ortak akıl toplantıları düzenlenmiştir. Adana ilinin fiziki ve sosyal gelişiminde öncelikli katkısı olan bazı meslek odaları ziyaret edilerek yönetim kurulu üyelerinin stratejik plana dair fikirleri ve önerileri alınmıştır.

Öte yandan ASKİ ve kuruma bağlı diğer şirketler de dahil olmak üzere Adana Büyükşehir Belediyesi çatısı altında görev yapan tüm personele yönelik personel memnuniyeti anketi çalışması yapılarak kurumun iç paydaşları olan çalışanlarının da plana katılımı sağlanmış olup buradan elde edilen bilgiler de değerlendirilmiştir.

Bütün bu çalışmalar sonucunda Adana Büyükşehir Belediyesi 2010-2014 Yılları Stratejik Plan Taslağı oluşturularak Belediye Encümeni ve Meclisi'ne sunulmuştur.

Tablo 1 Stratejik Planlama Çalışması İş Akış Diyagramı

S.P. Komisyonu'nun belirlenmesi ve üst yönetim tarafından onaylanması

↓

S.P. Komisyonu'nun temel çalışma planı ve takviminin belirlenmesi

↓

Personel memnuniyeti anketi çalışması yapılması

↓

Vatandaş memnuniyeti anketi yapılması

↓

Kurumun tüm birimlerinden faaliyetlerine ilişkin durum analizleri ve stratejik hedefleri konusunda rapor istenmesi

↓

Dış paydaş listesinin oluşturulması

↓

Tüm birimler ile detaylı ortak akıl toplantılarının düzenlenmesi

↓

Dış paydaşların görüşleri ve önerilerinin alınması

↓

Dış paydaşlarla ortak akıl toplantıları düzenlenmesi

↓

Çevre analizi yapılması

↓

Dış paydaş kurumların ve vatandaşların görüş ve önerilerinin değerlendirilmesi

↓

Durum ve çevre analizleri sonucunda 2010-2014 yılları için stratejik amaç ve hedeflerin belirlenmesi

↓

Stratejik Plan taslağının Belediye Encümeni'ne sunulması

↓

2010-2014 Stratejik Planı'nın Belediye Meclisi tarafından değerlendirilmesi ve onaylanması

Adana Büyükşehir Belediyesi
2010-2014 Stratejik Planı

DURUM ANALİZİ

2

2. DURUM ANALİZİ

2.A. Nüfus ve Alan Bilgileri

2004 yılında çıkan 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile Adana Valiliği merkez alınarak 30 km yarıçapındaki tüm yerleşim yerleri Adana Büyükşehir Belediyesi'ne bağlanmıştır. Böylece kanundan önce 173 olan yerleşim birimi sayısı 2004 yılında 326'ya çıkmış olup sorumluluğumuzdaki alan da 2.700 km^2 olmuştur. 6.3.2008 tarihinde yayımlanan 5747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması Hakkındaki Kanun ile Adana Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde mevcut 3 merkez ilçeye ilave olarak Çukurova ve Sarıçam isimli 2 yeni ilçe daha kurulmuştur. Adana Büyükşehir Belediyesi sınırları içindeki 17 ilk kademe belediyesi de mahalleye dönüşerek merkez ilçelere bağlanmıştır. Böylece 326 olan yerleşim birimi sayısı bu tarihten itibaren 377'ye yükselmiştir. 2008 yılı sonu itibariyle Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'ne göre Adana Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde 1.553.827 vatandaşımız yaşamaktadır.

Tablo 2 Nüfus Bilgileri

ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ					
Yüzölçümü	2.700 km^2				
İlçe Adı	**Mahalle Sayısı**	**Şehir Nüfusu** (*)	**Köy Sayısı** (**)	**Köy Nüfusu** (*)	**Toplam Nüfus** (*)
Cukurova	16	267.453	11	3.891	271.344
Seyhan	99	752.308	-	-	752.308
Sarıçam	28	86.727	34	20.655	107.382
Yüreğir	99	411.299	-	-	411.299
Karaisalı	11	7.328	17	4.166	11.594
GENEL TOPLAM	**315**	**1.525.115**	**62**	**28.722**	**1.553.827**

* 2008 TÜİK verileri
** Adana Büyükşehir Belediyesi'ne bağlanan köyler

2.B. Geçmişten Günümüze Büyükşehir Belediyesi[1]

1840 yılına kadar bugünkü anlamda belediye hizmetlerini yerine getiren bir kurum bulunmamaktaydı. Kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde, mutasarrıf ve valilerin direktiflerine göre hareket edilir, vakıfların sosyal amaçlı faaliyetlerinden yararlanılırdı.

1833-1840 yılları arasında Adana'ya hakim olan Mısırlı İbrahim döneminde vakıflara da çeki düzen verildi ve hizmet yelpazesi genişletildi. XIX. YY ikinci yarısına girilirken bugünkü vilayet sınırları içerisinde 350 kadar vakıf bulunmakta idi. Bunlardan 55 tanesi

[1] Nurettin ÇELMEOĞLU tarafından hazırlanmıştır.

çeşitli yörelere su sağlamak üzere görevliydi. Yine, vakıflardan14'ü eğitime yönelik hizmetler verirken 5'i bina ve yapım işlerine bakmakta, 2'si de aşevi ve han gibi kurumları yönetmekte idi.

1860 yılında ortaya çıkan Amerikan İç Savaşı, Adana'yı önemli ölçüde etkilemişti. Başta İngiltere olmak üzere, Avrupa'nın en çok gelir getiren endüstrisi olan tekstil için gerekli pamuk Amerika'dan gelmekteydi. İç Savaş nedeniyle stoklar hızla erirken yenisi yetiştirilememekteydi. Avrupa, gerçek anlamda panik yaşamaya başlarken, İngiliz, Fransız ve Alman heyetleri peş peşe saraya gelerek Padişahtan Adana ve Mısır'da pamuk ekimini teşvik için özel imkanlar aldılar. 1863'ten itibaren de yüzlerce Avrupalı Adana'ya gelmeye başladı. Kentin genel görünümü eskisinden farklı bir hal almaya başladı, yeni gereksinimler ortaya çıktı. "Levanten" adı verilen Avrupalılar daha modern bir kent yaşamı için bildiklerini ortaya koyarken para ve malzeme desteğinde de yarışa girmişlerdi. Çünkü her ülke, Adana'da kendi mutlak üstünlüğünü sağlamak için elinden geleni yapmaktaydı.

Yeni arayışların bir sonucu olarak, 1870 yılında, "Muhtesiplik" adı altında bir kurum oluşturuldu. Bu kurum, bir anlamda günümüz belediye kavramlarının ilk formu idi. İlke olarak, "ihtisap ağaları" adı verilen yetkili denetçiler kurumu şeklinde çalışmaktaydı. Muhtesiplik ihdas edilirken, Ezene olan ismi de Atana şekline dönüştürüldü. Muhtesiplikle gelen yenilik, 1871 yılında Adana Belediyesi olarak yeni formuna kavuştu. Aynı zamanda, Atana ismi de Adana olarak değiştirildi. İlk Belediye Başkanlığı'na da Gözlüklü Süleyman Efendi getirildi ve muhtesiplik yönetimini devam ettirdi.

1877-79 yıllarında başkan olan Kirkor Bezdikyan ile daha sonra görevi devralıp 1881 yılına kadar sürdüren Sinyor Artin, levantenlerin de yardımlarıyla daha çağdaş belediyecilik anlayışını getirdiler. İki başkan zamanında yollar genişletildi, parke taşlarla kaplama işlerine geçildi, drenaj kanal ve hendekleri açıldı. Temizlik ve aydınlatmaya ilkeler getirildi. Bütün bunların ötesinde kent yönetimi kavramı geliştirildi. 1908 yılında da ilk kanalizasyon çalışması başlatıldı.

8 Ekim 1920'de toplanan Pozantı Kongresi, Adana'nın gerçek Belediye Başkanlığı'na Dıblanzade Mehmet Fuad Bey'i seçti. Meclis üyeliklerine de Ahmet Remzi Bey (Yüreğir), İbrahim Kethüda, Halil Bey (Savatlı), Haydarzade Ali ve İsmail Karadayı seçildi.

Kurtuluştan sonra Belediye Başkanlığı'na getirilen Ali Münif Yeğenağa, aynı zamanda Cumhuriyet Döneminin ilk başkanı idi (1922-1926). Ardından göreve gelen Turhan Cemal Beriker, 1938 yılına kadar aktif başkanlık yaptı. Adana'da önemli tesis ve binaların kuruluşuna ve planlı çalışmalara imza attı. Sebze hali, park hizmeti veren bahçeler, birçok yeni yol ve buzhane bunlardan bazılarıdır. Ayrıca 1930 yılında kurulan Adana Elektrik Şirketi'ni de teşvik ederek Adana'ya elektriğin getirilmesinde yardımcı oldu. Bu şirket 1943 yılında Belediye'ye devredilmiştir.

6 Nisan 1956'da açılışı yapılan Seyhan Hidroelektrik Santrali ve Toprak Barajı Adana Belediyeciliğinde önemli bir kilometre taşı olmuştur. Rezervuar alanı içinde kalan köy arazileri yüksek değerle istimlak edilmiştir.

Köylüler akın akın kente gelmeye başladı ve bunların yanı sıra, bol ve ucuz enerji üretimine dayalı olarak bir çok fabrika açıldı. Elektrikli motopomplar tarım arazilerinde hızla yayıldı. Böylece Adana son derece cazip bir merkez haline gelmiştir.

Başbakan Adnan Menderes'in özel ilgisiyle 1957-60 yılları arasında Adana'da farklı altyapı çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Ana kanalizasyon sisteminde büz ve açık isale kanalları yerine kapalı betonarme sisteme geçilerek şebeke genişletilmiştir. Başkan Ali Sepici'nin yer aldığı süreçte yüzlerce binanın istimlak edilmesi ve yıkımı ile Özler Caddesi genişletilmiştir. Tamamen iskan altında olan Yeni Cami ile Yüzme Havuzu arasındaki bölge açılarak yeniden inşa edilen Ziyapaşa Bulvarı'na bağlanmıştır.

Adnan Menderes Bulvarı, Yeni Adana Projesi, gecekonduya alternatif belediye konutları, Belediye Şirketi aracılığı ile başlatılan sosyal konut hamleleri, çöp toplama temizlik, vergi, toplu taşıma ve sair hizmetlerin özelleştirilmesi gibi Türk Belediyecilik Tarihine damga vurmuş birçok önemli atılım, Başkan Aytaç Durak'ın görev yaptığı 1984-1989 yılları arasında gerçekleştirilmiştir. Aynı dönem içinde Adana'ya "**Büyükşehir**" statüsü de verilmiştir. 1989-1994 yılları arasında Selahattin Çolak Belediye Başkanlığı yapmıştır. 1994 yılındaki yerel seçimde tekrar açık ara oyla seçilen Aytaç Durak, o günden bugüne 5 dönem seçilerek bir rekora imza atmıştır. Adeta son çeyrek asırda kozasından bir kenti çıkarmış ve marka kent haline getirmiştir.

2.C. Yönetim ve Bürokrasi

Büyükşehir Belediyesi organları; Büyükşehir Belediye Meclisi, Büyükşehir Belediye Encümeni ve Büyükşehir Belediye Başkanı'ndan oluşmaktadır.

Büyükşehir Belediye Meclisi; Büyükşehir Belediyesi'nin karar organıdır. Meclis, ilçe belediye meclislerinden 1/5 oranında gelen ve doğrudan halk tarafından seçilmiş olan üyelerden oluşmaktadır. Büyükşehir Belediye Başkanı, Büyükşehir Belediye Meclisi'nin de başkanı olup büyükşehir içindeki ilçe belediye başkanları, Meclis'in doğal üyesidirler. Meclis, her ayın ikinci haftası önceden meclis tarafından belirlenen günde mutat toplantı yerinde toplanır. Büyükşehir Belediye Meclisi'nin görevleri 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda açıklanmıştır.

Büyükşehir Belediye Encümeni; belediye başkanının başkanlığında, belediye meclisinin yıllık ilk olağan toplantısında kendi üyeleri arasından gizli oyla bir yıl için seçtiği beş üye ile biri genel sekreter, biri mali hizmetler birim amiri olmak üzere belediye başkanının birim amirleri arasından seçtiği beş üyeden oluşmaktadır. Büyükşehir Belediye Başkanı'nın katılamadığı toplantılarda, encümen toplantılarına genel sekreter başkanlık eder.

Toplam 11 üyeden oluşan encümenin görevleri, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda belirtilmiştir.

2.D. Büyükşehir Belediyesi'nin Görev ve Sorumlulukları

Stratejik planın hazırlanma aşamasında mevcut durumun saptanması ve stratejik alanlar, amaç ve hedeflerin gerektiği şekilde belirlenebilmesi için öncelikle kanunen büyükşehir belediyelerine verilen görev ve sorumluluklar ele alınmıştır. Bu doğrultuda hiçbir görev atlanmadan, belediyenin tüm sorumluluk alanlarında mevcut durum ve yapılması gerekenler net olarak ortaya koyulmuştur. Ayrıca çoğu zaman ilçe belediyeleri ile büyükşehir belediyelerinin görev ve sorumluluk alanlarının tam olarak ayrılamadığı görülmektedir. Bu noktada bunlar arasındaki çizgi belirginleştirilmiştir.

Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları 5216 sayılı Kanunun 7. Maddesinde belirtilmektedir. Adana Büyükşehir Belediyesi yasal yükümlülükleri kapsamında yürürlüğe konulan diğer kanun ve yönetmeliklerin fazla sayıda olması ve kanunların uygulanmasına yönelik ayrıntıları içermesi nedeniyle stratejik planda yer verilmemektedir. Kurumun görev ve sorumlulukları aşağıda sıralanmaktadır:

a) İlçe ve ilk kademe belediyelerinin görüşlerini alarak Büyükşehir belediyesinin stratejik plânını, yıllık hedeflerini, yatırım programlarını ve bunlara uygun olarak bütçesini hazırlamak.

b) Çevre düzeni plânına uygun olmak kaydıyla, Büyükşehir belediye ve mücavir alan sınırları içinde 1/5.000 ile 1/25.000 arasındaki her ölçekte nazım imar plânını yapmak, yaptırmak ve onaylayarak uygulamak; Büyükşehir içindeki belediyelerin nazım plâna uygun olarak hazırlayacakları uygulama imar plânlarını, bu plânlarda yapılacak değişiklikleri, parselasyon plânlarını ve imar ıslah plânlarını aynen veya değiştirerek onaylamak ve uygulanmasını denetlemek; nazım imar plânının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde uygulama imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmayan ilçe ve ilk kademe belediyelerinin uygulama imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmak veya yaptırmak.

c) Kanunlarla Büyükşehir belediyesine verilmiş görev ve hizmetlerin gerektirdiği proje, yapım, bakım ve onarım işleriyle ilgili her ölçekteki imar plânlarını, parselasyon plânlarını ve her türlü imar uygulamasını yapmak ve ruhsatlandırmak, 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanununda belediyelere verilen yetkileri kullanmak.

d) Büyükşehir belediyesi tarafından yapılan veya işletilen alanlardaki işyerlerine Büyükşehir belediyesinin sorumluluğunda bulunan alanlarda işletilecek yerlere ruhsat vermek ve denetlemek.

e) Belediye Kanununun 68 ve 72 inci maddelerindeki yetkileri kullanmak.

f) Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.

g) Büyükşehir belediyesinin yetki alanındaki meydan, bulvar, cadde ve ana yolları yapmak, yaptırmak, bakım ve onarımını sağlamak, kentsel tasarım projelerine uygun olarak bu yerlere cephesi bulunan yapılara ilişkin yükümlülükler koymak; ilân ve reklam asılacak yerleri ve bunların şekil ve ebadını belirlemek; meydan, bulvar, cadde, yol ve sokak ad ve numaraları ile bunlar üzerindeki binalara numara verilmesi işlerini gerçekleştirmek.

h) Coğrafî ve kent bilgi sistemlerini kurmak.

i) Sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak çevrenin, tarım alanlarının ve su havzalarının korunmasını sağlamak; ağaçlandırma yapmak; hafriyat toprağı, moloz, kum ve çakıl depolama alanlarını, odun ve kömür satış ve depolama sahalarını belirlemek, bunların taşınmasında çevre kirliliğine meydan vermeyecek tedbirler almak; Büyükşehir katı atık yönetim plânını yapmak, yaptırmak; katı atıkların kaynakta toplanması ve aktarma istasyonuna kadar taşınması hariç katı atıkların ve hafriyatın yeniden değerlendirilmesi, depolanması ve bertaraf edilmesine ilişkin hizmetleri yerine getirmek, bu amaçla tesisler kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek; sanayi ve tıbbî atıklara ilişkin hizmetleri yürütmek, bunun için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek; deniz araçlarının atıklarını toplamak, toplatmak, arıtmak ve bununla ilgili gerekli düzenlemeleri yapmak.

j) Gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayri sıhhî müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek, yiyecek ve içecek maddelerinin tahlillerini yapmak üzere laboratuarlar kurmak ve işletmek.

k) Büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu veya işlettiği alanlarda zabıta hizmetlerini yerine getirmek.

l) Yolcu ve yük terminalleri, kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek veya ruhsat vermek.

m) Büyükşehir'in bütünlüğüne hizmet eden sosyal donatılar, bölge parkları, hayvanat bahçeleri, hayvan barınakları, kütüphane, müze, spor, dinlence, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek; gerektiğinde amatör spor kulüplerine malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak, amatör takımlar arasında spor müsabakaları düzenlemek, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara belediye meclis kararıyla ödül vermek.

n) Gerektiğinde sağlık, eğitim ve kültür hizmetleri için bina ve tesisler yapmak, kamu kurum ve kuruluşlarına ait bu hizmetlerle ilgili bina ve tesislerin her türlü bakımını, onarımını yapmak ve gerekli malzeme desteğini sağlamak.

o) Kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlamak, bu amaçla bakım ve onarımını yapmak, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa etmek.

p) Büyükşehir içindeki toplu taşıma hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek, Büyükşehir sınırları içindeki kara ve denizde taksi ve servis araçları dahil toplu taşıma araçlarına ruhsat vermek.

r) Su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek; derelerin ıslahını yapmak; kaynak suyu veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak.

s) Mezarlık alanlarını tespit etmek, mezarlıklar tesis etmek, işletmek, işlettirmek, defin ile ilgili hizmetleri yürütmek.

t) Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek, imar plânında gösterilen yerlerde yapılacak olan özel hal ve mezbahaları ruhsatlandırmak ve denetlemek.

u) İl düzeyinde yapılan plânlara uygun olarak, doğal afetlerle ilgili plânlamaları ve diğer hazırlıkları Büyükşehir ölçeğinde yapmak; gerektiğinde diğer afet bölgelerine araç, gereç ve malzeme desteği vermek; itfaiye ve acil yardım hizmetlerini yürütmek; patlayıcı ve yanıcı madde üretim ve depolama yerlerini tespit etmek, konut, işyeri, eğlence yeri, fabrika ve sanayi kuruluşları ile kamu kuruluşlarını yangına ve diğer afetlere karşı alınacak önlemler yönünden denetlemek, bu konuda mevzuatın gerektirdiği izin ve ruhsatları vermek.

v) Sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettirmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksek okullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapmak.

y) Merkezî ısıtma sistemleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek.

z) Afet riski taşıyan veya can ve mal güvenliği açısından tehlike oluşturan binaları insandan tahliye etmek ve yıkmak.

2.E. Mevzuat Analizi

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu kapsamında Büyükşehir Belediyesinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile ilgili maddeler, bunların içeriği, bahse konu hizmetlerden faydalananlar ve bunlarla ilgili diğer mevzuat aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 3 Büyükşehir Belediyesi Mevzuat Analizi

Sıra No	Kanun Adı	Kanun No	İlgili Madde	Madde İçeriği	Hizmetten Faydalanan	İlgili Diğer Mevzuat
1	B.Belediye Kanunu	5216	7/b	İmar planlarını yapmak, değiştirmek, uygulamak, denetlemek	Belde sakinleri, özel ve tüzel kişiler, İlçe Belediyeleri	3194 Sayılı İmar Kanunu, 5393 Sayılı Belediye Kanunu, Adana Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliği, Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi Kullanılmasına İlişkin Mecburi Standart Tebliği
2	B.Belediye Kanunu	5216	7/c	İmar uygulamalarını yapmak ve ruhsatlandırmak	Belde sakinleri, Özel ve tüzel kişiler	3194 Sayılı İmar Kanunu, 5393 Sayılı Belediye Kanunu, Adana Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliği
3	B.Belediye Kanunu	5216	7/d	Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan veya işletilen alanlardaki işyerlerine büyükşehir belediyesinin sorumluluğunda bulunan alanlarda işletilecek yerlere ruhsat vermek ve denetlemek.	Belde sakinleri, Özel ve tüzel kişiler	5393 sayılı Belediye Kanunu
4	B.Belediye Kanunu	5216	7/f	Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.	Belde sakinleri, ulaşım sektöründe faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişiler	5393 sayılı Belediye Kanunu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, UKOME ve İl Trafik Komisyonu Kararları

5	B.Belediye Kanunu	5216	7/g	Büyükşehir belediyesinin yetki alanındaki meydan, bulvar, cadde ve ana yolları yapmak, yaptırmak, bakım ve onarımını sağlamak, kentsel tasarım projelerine uygun olarak bu yerlere cephesi bulunan yapılara ilişkin yükümlülükler koymak; ilân ve reklam asılacak yerleri ve bunların şekil ve ebadını belirlemek; meydan, bulvar, cadde, yol ve sokak ad ve numaraları ile bunlar üzerindeki binalara numara verilmesi işlerini gerçekleştirmek.	Belde sakinleri, reklam veren kişi ve kuruluşlar	5393 Sayılı Belediye Kanunu, 3194 Sayılı İmar Kanunu, Adana Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliği, Adana Büyükşehir Belediyesi İlan, Reklam Ve Tanıtım Yönetmeliği, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi Ve Kontrol Kanunu, 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu
6	B.Belediye Kanunu	5216	7/h	Coğrafî ve kent bilgi sistemlerini kurmak.	Belde sakinleri, yerli ve yabancı turistler	5393 sayılı Belediye Kanunu
7	B.Belediye Kanunu	5216	7/i	Sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak çevrenin, tarım alanlarının ve su havzalarının korunmasını sağlamak; ağaçlandırma yapmak; hafriyat toprağı, moloz, kum ve çakıl depolama alanlarını, odun ve kömür satış ve depolama sahalarını belirlemek, bunların taşınmasında çevre kirliliğine meydan vermeyecek tedbirler almak; büyükşehir katı atık yönetim plânını yapmak, yaptırmak; katı atıkların kaynakta toplanması ve aktarma istasyonuna kadar taşınması hariç katı atıkların ve hafriyatın yeniden değerlendirilmesi, depolanması ve bertaraf edilmesine ilişkin hizmetleri yerine getirmek, bu amaçla tesisler kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek; sanayi ve tıbbî atıklara ilişkin hizmetleri yürütmek, bunun için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek; deniz araçlarının atıklarını toplamak, toplatmak, arıtmak ve bununla ilgili gerekli düzenlemeleri yapmak.	Belde sakinleri, işletmeler	5393 sayılı Belediye Kanunu, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu, 2872 sayılı Çevre Kanunu, Ambalaj ve Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği, Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği
8	B.Belediye Kanunu	5216	7/j	Gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisıhhî müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek, yiyecek ve içecek maddelerinin tahlillerini yapmak üzere laboratuarlar kurmak ve işletmek.	Belde sakinleri, gayrisıhhi müesseseler	5393 sayılı Belediye Kanunu, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına ilişkin Yönetmelik, Gıda Güvenliği ve Kalitesinin Denetimi ve Kontrolüne Dair Yönetmelik

9	B.Belediye Kanunu	5216	7/k	Büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu veya işlettiği alanlarda zabıta hizmetlerini yerine getirmek.	Belde sakinleri, esnaf, sıhhi ve gayrisıhhi müesseseler	5393 sayılı Belediye Kanunu, Belediye Zabıta Yönetmeliği, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu
10	B.Belediye Kanunu	5216	7/l	Yolcu ve yük terminalleri, kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek veya ruhsat vermek.	Belde sakinleri, yerli ve yabancı turistler, şirketler	5393 sayılı Belediye Kanunu, 4925 Sayılı Karayolu Taşıma Kanunu, Adana Büyükşehir Belediyesi Otopark Yönetmeliği, Adana Büyükşehir Meclisi'nin 27.03.2000 tarih ve 83 sayılı kararı
11	B.Belediye Kanunu	5216	7/m	Büyükşehirin bütünlüğüne hizmet eden sosyal donatılar, bölge parkları, hayvanat bahçeleri, hayvan barınakları, kütüphane, müze, spor, dinlence, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek; gerektiğinde amatör spor kulüplerine malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak, amatör takımlar arasında spor müsabakaları düzenlemek, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara belediye meclis kararıyla ödül vermek.	Belde sakinleri, spor kulüpleri, sporcular	5393 sayılı Belediye Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu
12	B.Belediye Kanunu	5216	7/n	Gerektiğinde sağlık, eğitim ve kültür hizmetleri için bina ve tesisler yapmak, kamu kurum ve kuruluşlarına ait bu hizmetlerle ilgili bina ve tesislerin her türlü bakımını, onarımını yapmak ve gerekli malzeme desteğini sağlamak.	Belde sakinleri, kamu kurum ve kuruluşları	3194 sayılı imar kanunu
13	B.Belediye Kanunu	5216	7/o	Kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlamak, bu amaçla bakım ve onarımını yapmak, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa etmek.	Belde sakinleri, Taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının malikleri	5393 sayılı Belediye Kanunu, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, 5366 sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun ve Uygulama Yönetmeliği
14	B.Belediye Kanunu	5216	7/p	Büyükşehir içindeki toplu taşıma hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek, büyükşehir sınırları içindeki kara ve denizde taksi ve servis araçları dahil toplu taşıma araçlarına ruhsat vermek.	Belde sakinleri, toplu taşıma araçlarını işletenler	5393 sayılı Belediye Kanunu

15	B.Belediye Kanunu	5216	7/r	Su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek; derelerin ıslahını yapmak; kaynak suyu veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak.	Belde sakinleri, kurum ve kuruluşlar	5393 sayılı Belediye Kanunu, 2560 sayılı Su ve Kanalizasyon İdarelerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
16	B.Belediye Kanunu	5216	7/s	Mezarlık alanlarını tespit etmek, mezarlıklar tesis etmek, işletmek, işlettirmek, defin ile ilgili hizmetleri yürütmek.	Belde sakinleri	5393 sayılı Belediye Kanunu, 3998 sayılı Mezarlıkların Korunması Hakkında Kanun, Mezarlıklar Hakkında Nizamname, 1595 sayılı Hıfzıssıhha Kanunu, 11410 sayılı Mezarlıklar Tüzüğü
17	B.Belediye Kanunu	5216	7/t	Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek, imar plânında gösterilen yerlerde yapılacak olan özel hal ve mezbahaları ruhsatlandırmak ve denetlemek.	Belde sakinleri, özel hal ve mezbahaları işleten gerçek ve tüzel kişiler	5393 sayılı Belediye Kanunu, 80 sayılı Hal Kanunu, 552 sayılı Yaş Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi ve Toptancı Halleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
18	B.Belediye Kanunu	5216	7/u	İl düzeyinde yapılan plânlara uygun olarak, doğal afetlerle ilgili plânlamaları ve diğer hazırlıkları büyükşehir ölçeğinde yapmak; gerektiğinde diğer afet bölgelerine araç, gereç ve malzeme desteği vermek; itfaiye ve acil yardım hizmetlerini yürütmek; patlayıcı ve yanıcı madde üretim ve depolama yerlerini tespit etmek, konut, işyeri, eğlence yeri, fabrika ve sanayi kuruluşları ile kamu kuruluşlarını yangına ve diğer afetlere karşı alınacak önlemler yönünden denetlemek, bu konuda mevzuatın gerektirdiği izin ve ruhsatları vermek.	Özel ve tüzel kişiler, kamu kuruluşları	Belediye İtfaiye Yönetmeliği, Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına ilişkin Yönetmelik
19	B.Belediye Kanunu	5216	7/v	Sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettirmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksek okullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapmak.	Belde sakinleri	

2.F. Paydaş Analizi

Adana Büyükşehir Belediyesi'nin sunduğu hizmetler ve faaliyetlerinden doğrudan veya dolaylı olarak yararlanan ya da etkilenen paydaşların beklenti ve görüşlerinin bilinmesi, stratejik planının hazırlanmasında önemli katkılar sağlamıştır. Paydaş analizi çalışmalarında ilk adım iç ve dış paydaşların belirlenmesi olmuştur. Kamu kurumları ve STK'ların kuruma bakış açılarını ve mevcut duruma dair değerlendirmelerini belirlemek amacıyla anket formu hazırlanmış, ortak akıl toplantıları düzenlenmiş ve ziyaretlerde bulunulmuştur. Ayrıca vatandaş ve personel memnuniyet anketi çalışmaları yapılmıştır. Buralardan elde edilen sonuçlar misyon, vizyon, stratejik amaçlar ve GZFT analizinin yapılmasında önemli rol oynamıştır.

Tablo 4 Paydaş Matrisi

Paydaşlar	Temel Ortak	Stratejik Ortak	Vatandaş	Tedarikçi
Bakanlıklar	◁	◁		
Adana Valiliği	◁	◁	◁	
İl Özel İdaresi		◁	◁	
İlçe Belediyeleri		◁	◁	
Kaymakamlıklar		◁	◁	
Meslek Odaları		◁	◁	
Sivil Toplum Kuruluşları		◁	◁	
Adliye		◁		
Belediyeye Bağlı Kuruluş ve Şirketler	◁	◁	◁	◁
Çukurova Üniversitesi		◁		
Çukurova Kalkınma Ajansı		◁		
Basın ve Yayın Kuruluşları		◁		
Sendikalar		◁		
Muhtarlıklar		◁	◁	
Çukurova Belediyeler Birliği		◁		
Hizmet Alımı Yapılan Şirketler		◁		◁
Mal Alımı Yapılan Şirketler				◁
Yatırımcılar		◁	◁	
Eğitim Kurumları		◁	◁	
Siyasi Partiler		◁		
Kurum Personeli	◁	◁	◁	◁

Esnaflar		◁	◁	
Vatandaşlar		◁	◁	
Karayolları 5.Bölge Müdürlüğü 57. Şube Şefliği	◁	◁		
DSİ 6. Bölge Müdürlüğü	◁	◁		
İller Bankası 8. Bölge Müdürlüğü	◁	◁		◁
İl Çevre ve Orman Müdürlüğü	◁	◁		◁
Bayındırlık ve İskan İl Müdürlüğü	◁	◁		◁
Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	◁	◁		◁
İl Emniyet Müdürlüğü	◁	◁		◁
İl Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Müdürlüğü	◁	◁		◁
İl Milli Eğitim Müdürlüğü	◁	◁		◁
Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü	◁	◁		◁
İl Sağlık Müdürlüğü	◁	◁		◁
İl Tarım Müdürlüğü	◁	◁		◁
Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü	◁	◁		◁
Arama ve Kurtarma Birlik Müdürlüğü	◁	◁		◁
Türkiye İstatistik Kurumu Bölge Müdürlüğü	◁	◁		◁
Tedaş Müessese Müdürlüğü	◁	◁		◁
TCDD 6.Bölge Müdürlüğü	◁	◁		◁
Devlet Hava Meydanları İşletmesi Adana Başmüdürlüğü	◁	◁		◁
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Adana Bölge Müdürlüğü	◁	◁		◁
MTA Doğu Akdeniz Bölge Müdürlüğü	◁	◁		◁
Adana Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Müdürlüğü	◁	◁		◁
Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü	◁	◁		◁
İl Kontrol Laboratuar Müdürlüğü	◁	◁		◁
Adana Ulaştırma Bölge Müdürlüğü	◁	◁		◁
Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma İl Müdürlüğü	◁	◁		◁
Çukurova Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	◁	◁		◁
KOSGEB Müdürlüğü	◁	◁		◁

2.1. KURUMSAL YAPI

2.1.1. Adana Büyükşehir Belediyesi Organizasyon Şeması

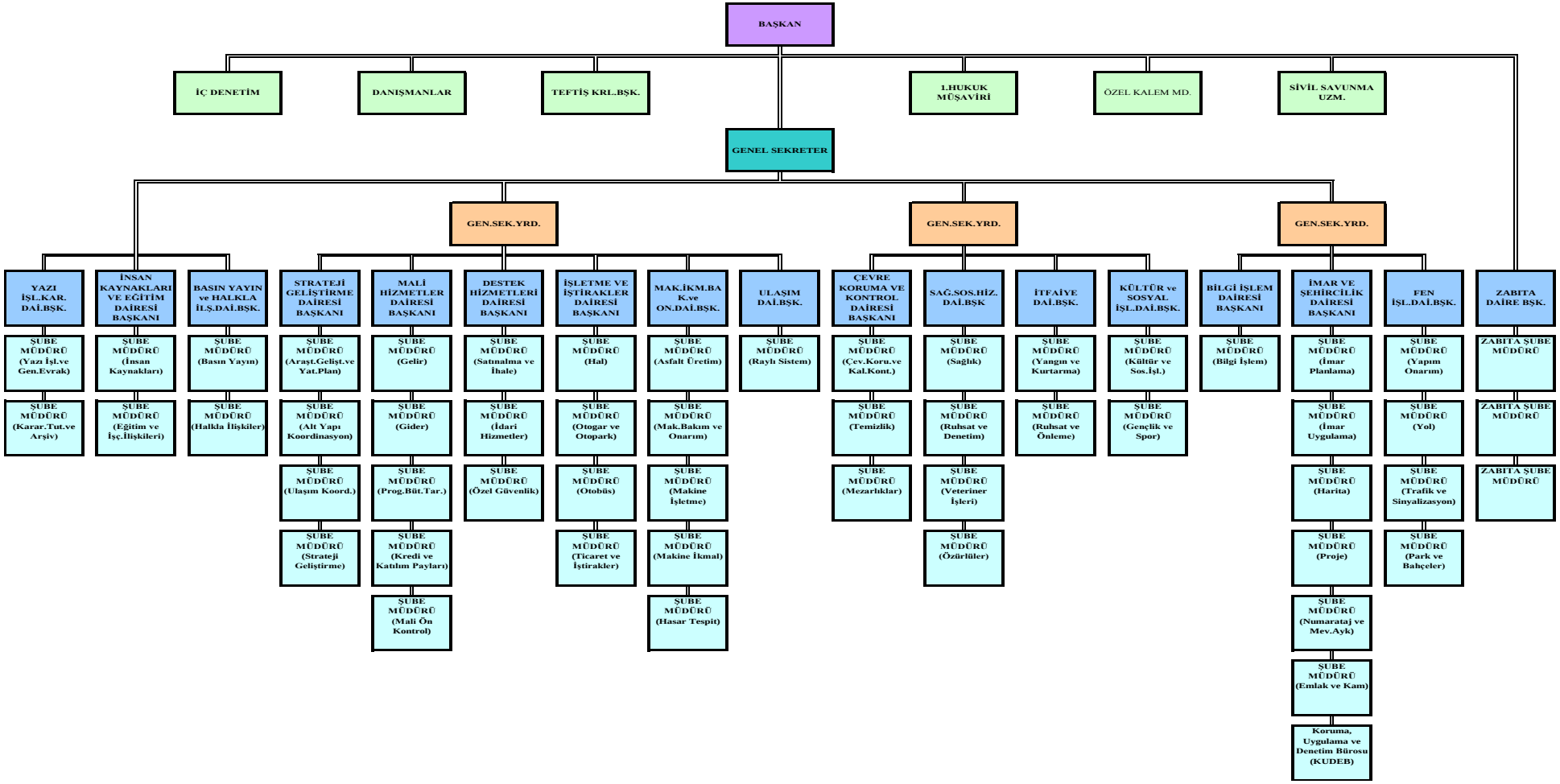

Şekil 1 Organizasyon Şeması

2.1.2. İnsan Kaynakları

Adana Büyükşehir Belediyesi 255 memur, 73 sözleşmeli personel, 1.232 işçi ve 3 danışmandan oluşan 1.560 personeli ile hizmet vermektedir. Ayrıca kurumun çeşitli birimlerinde 1.322 hizmet alımı personeli görev yapmaktadır. 56 mevsimlik işçi de askıda bulunmaktadır. Kurumun istihdam türlerinin dağılımı aşağıdaki grafiklerde sunulmaktadır.

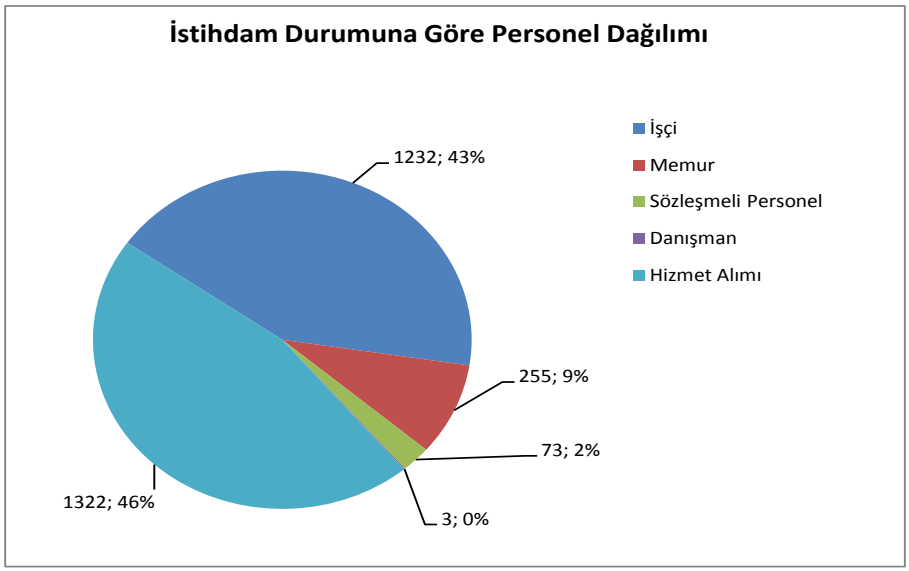

Grafik 1 İstihdama Göre Personel Dağılımı

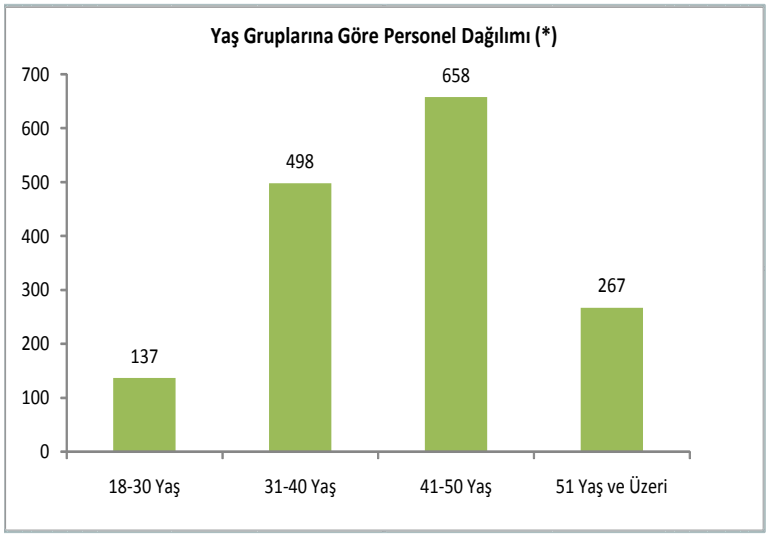

Grafik 2 Yaş Gruplarına Göre Personel Dağılımı
*Hizmet alımı personeli grafikte yer almamaktadır.

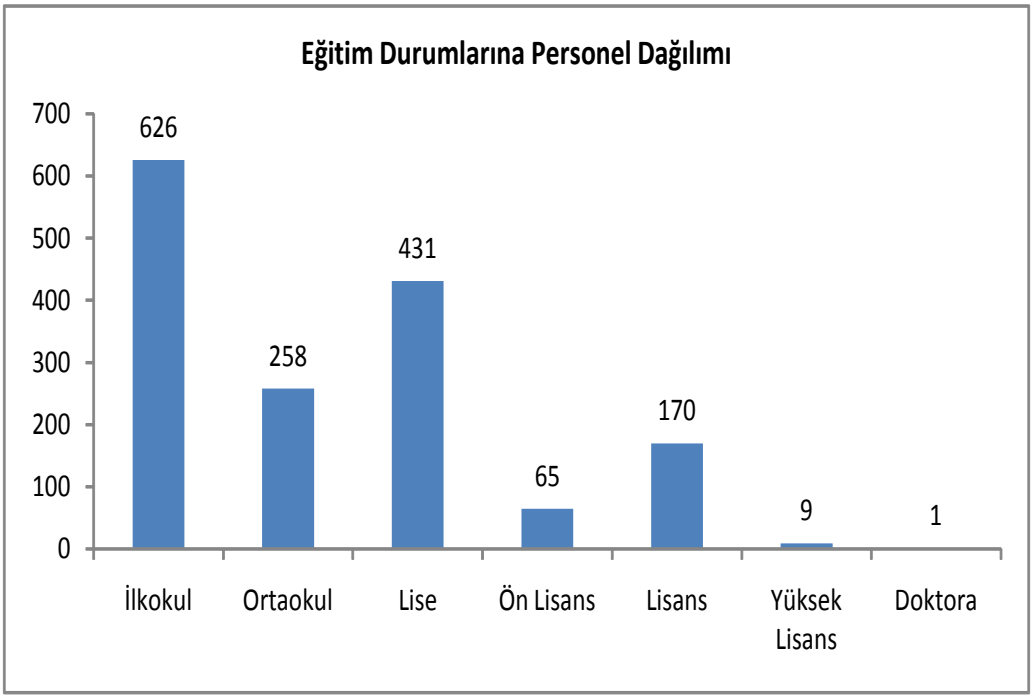

Grafik 3 Eğitim Durumuna Göre Personel Dağılımı
*Hizmet alımı personeli grafikte yer almamaktadır.

Meslek Alanına Göre Personel Dağılımı			
MESLEK	**MEMUR**	**İŞÇİ**	**TOPLAM**
MÜHENDİS	42	23	65
MİMAR	6	3	9
TEKNİKER	26	8	34
TEKNİSYEN	20	58	78
ŞEHİR PLANCISI	3	-	3
DİĞER TEKNİK PERSONEL	11	-	11
SAĞLIK PERSONELİ	10	6	16
İTFAİYE PERSONELİ	40	165	205
ZABITA PERSONELİ	75	-	75
YARDIMCI PERSONEL	5	-	5
DİĞER İDARİ PERSONEL	90	969	1059
GENEL TOPLAM	328	1232	1560

Tablo 5 Meslek Alanına Göre Personel Dağılımı
*Hizmet alımı personeli grafikte yer almamaktadır.

BİRİM	MEMUR	İŞÇİ	SÖZLEŞMELİ	TOPLAM
Başkanlık	2	16	-	18
Genel Sekreterlik	2	3	-	5
Genel Sekreterlik Yrd.	4	5	-	9
İç Denetim Birimi	4	1	-	5
Teftiş Kurulu Bşk.	3	2	-	5
Hukuk Müşavirliği	4	2	4	10
Yazı İşleri ve Kararlar D.B.	5	7	-	12
İnsan Kayn. ve Eğitim D.B.	6	7	-	13
Basın Yay. ve Halkla İliş.D.B.	1	7	-	8
Strateji Geliştirme D.B.	3	2	2	7
Mali Hizmetler D.B.	17	22	-	39
Destek Hizmetleri D.B.	9	37	-	46
İşletme ve İştirakler D.B.	20	524	3	547
Makine İkm. Bak.ve On. D.B.	7	90	1	98
Ulaşım D.B.	2	2	36	40
Sağlık ve Sosyal Hizm.r D.B.	13	45	1	59
İtfaiye D.B.	40	168	-	208
Çevre Kor. ve Kal. Kont. D.B.	6	17	2	25
Kültür ve Sosyal İşler D.B.	6	11	-	17
Bilgi İşlem D.B.	1	4	1	6
İmar ve Şehircilik D.B.	12	29	14	55
Fen İşleri D.B.	24	222	9	255
Zabıta D.B.	64	9	-	73
GENEL TOPLAM	**255**	**1232**	**73**	**1560**

Tablo 6 Fiili Görev Durumuna Göre Personel Dağılımı
*Hizmet alımı personeli grafikte yer almamaktadır.

2.1.3. Hizmet Binaları

İdarenin hizmet birimleri, genel idare binası (tarihi belediye binası), yeni hizmet binası ve belediyeye ait çeşitli hizmet binalarında görevlerini sürdürmektedirler. 2007 yılı içerisinde yapımı tamamlanan 13.500 m^2 kapalı alana sahip yeni hizmet binasında Başkanlık, Genel Sekreterlik ve hizmet sahaları nedeni ile taşınamayan bazı birimler dışında kalan tüm birimler görev yapmaktadırlar. Yeni hizmet binasına taşınma işlemleri tamamlandıktan sonra tarihi idare binasına ek olarak sonradan yapılmış olan ek hizmet binaları yıkılmıştır.

Vedat Dalokay Hal'i, Yüreğir Hal'i, Merkez Otogar, Yüreğir Otogarı, Otobüs İşletme Müdürlüğü, Ekmek Fabrikaları, İtfaiye Daire Başkanlığı, Makine İkmal Bakım ve Onarım Daire Başkanlığı, Zabıta Daire Başkanlığı, Yol Müdürlüğü, Park ve Bahçeler Müdürlüğü,

Trafik ve Sinyalizasyon Müdürlüğü, Mezarlıklar Müdürlüğü ve Veteriner İşleri Müdürlüğü şehrin ihtiyaçlarına uygun yerlerde konuşlandırılmıştır.

Tablo 7 İdari Bina Alanları

Birimler	İdari Bina Alanları	Toplam Alan
Başkanlık	Genel İdare Binası	3.500 m^2
Özel Kalem Müdürlüğü	Genel İdare Binası	-----
Genel Sekreterlik	Genel İdare Binası	-----
Basın Müşavirliği	Genel İdare Binası	-----
Otobüs İşletme Müdürlüğü	Otobüs İşletme Müdürlüğü Hizmet Alanı	19.240 m^2
Otogar ve Otopark Müdürlüğü	Otogar Hizmet Alanı	173.250 m^2
Hal Müdürlüğü	Hal Hizmet Alanı	360.000 m^2
Ticaret ve İştirakler Müdürlüğü	Ekmek Fabrikaları (Bakımyurdu, Belediye Evleri, Yüreğir, 4. Ekmek Fabrikası)	14.799 m^2
Mezarlık Müdürlüğü	Mezarlık İçerisinde 5 Adet Hizmet Binası	3.500 m^2
Veteriner Müdürlüğü	Asfalt Şantiyesi	350 m^2
İtfaiye Daire Başkanlığı	3 Adet Şube Hizmet Binası	3.000 m^2
Park ve Bahçeler Müdürlüğü	Merkez Park İçi Hizmet Binası	250 m^2
Trafik ve Sinyalizasyon Müdürlüğü	Mustafa Kemal Paşa Bulvarı Üzeri İdari Bina	340 m^2
Yol Müdürlüğü	Mustafa Kemal Paşa Bulvarı Üzeri İdari Bina	200 m^2
Makine İkmal, Bakım ve Onarım Daire Başkanlığı	Çukurova Üniversitesi Arkası Hizmet Binası	2.000 m^2
Zabıta Daire Başkanlığı	Fuzuli Caddesi Asma Köprü Altı Hizmet Binası	137 m^2

2.1.4. Araç Parkı

Kurum hizmetlerinde kullanılan araçlar ve bunların yaşlarına göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

Tablo 8 Araçlar Listesi

	0-4 Yaş	5-9 Yaş	10-14 Yaş	15-19 Yaş	20-24 Yaş	25+	Toplam
Binek	12	1	7	1	6	2	**29**
Pikap	2	10	3	12	4		**31**
İtfaiye		9	5			2	**16**
Minibüs	1	2	2		2		**7**
Ambulans		1					**1**
Kapalı Kasa Panelvan		4			8		**12**
Otobüs	70	90	70				**230**
Cenaze Nakil	2						**2**
D. Kamyon	6	12			25		**43**
Kamyon Distribütör	1				1		**2**
Seyyar Yağlama Kam.	1						**1**
Midibüs			2				**2**
Kasalı Kamyon		1				1	**2**
Su Tankeri					5		**5**
Kamyon Asfalt Yağlama						4	**4**
Kamyon Asfalt Tamir	1	1					**2**
Kam. Kaynak Jenaratör						1	**1**
Akaryakıt Tan.	2				1	3	**6**
Çekici Tır		1			3		**4**
Relay Tank					1		**1**
Tır Taşıyıcı Römork	1				1		**2**
Çöp Trans. Tırı		6					**6**
Ağaç Sökme Kamyon			1				**1**
Traktör		4					**4**
Kepçe					2	3	**5**
Dozer						2	**2**
Greyder					3	1	**4**
Silindir	2	4		2	5		**13**
Finişer	1			1	1		**3**
Forklift					1		**1**
Asfalt Freze	1						**1**
Yükleyici	3	1					**4**
Paletli Exkavatör							**0**
Toplam	**106**	**147**	**90**	**16**	**69**	**19**	**447**

2.1.5. Teknoloji ve Ekipman

Tüm bilgisayarlar 5 Mbit metro Ethernet altyapısı ile internet erişimine sahiptir. Hizmet binaları arasındaki iletişim altyapısı ADSL modemler ve VPN bağlantısı ile sağlanmaktadır. Merkez binasından elektrik kesintilerine karşı UPS (Kesintisiz Güç Kaynağı), güvenlik amaçlı firewall (güvenlik duvarı) bulunmaktadır.

Tablo 9 Teknolojik Ekipman

BİLGİSAYAR ve DONANIMLAR	ADET
Bilgisayar (Masa üstü)	295
Bilgisayar (Diz üstü)	14
Server Sunucu Bilgisayar	3
Yazıcı	246
Scanner	5

2.1.6. Mali Durum

Adana Büyükşehir Belediyesi gelir ve giderleri 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 Sayılı Belediye Kanunu, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ve ilgili diğer kanun ve yönetmeliklerin yasal çerçevesi kapsamında gerçekleşmektedir.

Adana Büyükşehir Belediyesi, ulusal finans kurumlarından yapılan iç borçlanma ile Belediye Kanunu, Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri çerçevesinde uluslar arası finans kurumlarından olmak üzere iki tür borçlanma yapabilmektedir.

Tablo 10 Yıllara Göre Gelir, Gider, Bütçe ve Kesin Hesapları

2004 YILI GİDER BÜTÇESİ VE KESİN HESABI

EKO. KOD.	AÇIKLAMA	BÜTÇE	KESİN H.
100	Personel Giderleri	44.925.200	41.355.939
200	Yolluklar	341.500	264.255
300	Hizmet Alımları	34.202.600	20.185.918
400	Tüketim Malları ve Malzeme Alımları	41.798.600	32.429.000
500	Demirbaş Alımları	419.700	151.591
600	Makine Teçhizat ve Taşıt Alımları	5.719.650	2.033.654
700	Yapı Tesis Büyük Onarım Giderleri	23.500.000	9.293.341
800	Diğer Ödemeler	166.000	69.909
900	Transferler	53.926.750	32.412.899
TOPLAM		205.000.000	138.196.506

2004 YILI GELİR BÜTÇESİ VE KESİN HESABI

EKO. KOD.	AÇIKLAMA	BÜTÇE	KESİN H.
A	Vergi Gelirleri	127.684.700	113.096.256
B	Vergi Dışı Gelirler	76.355.300	43.351.895
C	Yardımlar ve Fonlar	560.000	0
GENEL TOPLAM		205.000.000	156.448.151

2005 YILI GİDER BÜTÇESİ VE KESİN HESABI

EKO. KOD.	AÇIKLAMA	BÜTÇE	KESİN H.
100	Personel Giderleri	57.357.400	56.205.172
200	Yolluklar	235.400	167.514
300	Hizmet Alımları	41.483.220	26.090.663
400	Tüketim Malları ve Malzeme Alımları	56.698.000	39.279.983
500	Demirbaş Alımları	355.000	94.320
600	Makine Teçhizat ve Taşıt Alımları	15.173.500	7.826.282
700	Yapı Tesis Büyük Onarım Giderleri	29.508.962	16.450.380
800	Diğer Ödemeler	176.000	131.031
900	Transferler	104.145.698	99.495.288
TOPLAM		305.133.180	245.740.633

2005 YILI GELİR BÜTÇESİ VE KESİN HESABI

EKO. KOD.	AÇIKLAMA	BÜTÇE	KESİN H.
A	Vergi Gelirleri	122.012.718	121.705.427
B	Vergi Dışı Gelirler	76.571.320	76.024.994
C	Yardımlar ve Fonlar	300.000	300.000
GENEL TOPLAM		198.884.038	198.030.421

2006 YILI GİDER BÜTÇESİ VE KESİN HESABI

EKO. KOD.	AÇIKLAMA	BÜTÇE	KESİN H.
01	Personel Giderleri	59.508.517	56.358.615
02	SGK Devlet Primi Giderleri	10.145.967	9.720.471
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	106.788.137	77.924.866
04	Faiz Giderleri	13.428.197	12.246.595
05	Cari Transferler	10.595.067	7.877.356
06	Sermaye Giderleri	115.534.765	64.780.218
07	Sermaye Transferleri	2.000.010	0
08	Borç Verme	7.357.516	7.350.000
09	Yedek Ödenekler	825.003	0
TOPLAM		326.183.178	236.258.120

2006 YILI GELİR BÜTÇESİ VE KESİN HESABI

EKO. KOD.	AÇIKLAMA	BÜTÇE	KESİN H.
01	Vergi Gelirleri	154.392.850	151.870.383
02	Vergi Dışı Gelirler	64.341.105	67.125.124
03	Sermaye Gelirleri	37.810.000	10.562.903
04	Alınan Bağış ve Yardımlar	0	300.000
09	Red ve İadeler (-)	-1.100.000	-8.954
TOPLAM		255.443.955	229.849.456
2	Dış Borçlanma	70.739.223	52.262.626
GENEL TOPLAM		326.183.178	282.112.082

2007 YILI GİDER BÜTÇESİ VE KESİN HESABI

EKO. KOD.	AÇIKLAMA	BÜTÇE	KESİN H.
01	Personel Giderleri	69.823.498	62.165.849
02	SGK Devlet Primi Giderleri	12.489.046	10.919.345
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	96.018.875	88.084.789
04	Faiz Giderleri	21.129.176	20.361.709
05	Cari Transferler	10.066.438	9.774.456
06	Sermaye Giderleri	263.697.250	196.200.031
07	Sermaye Transferleri	0	0
08	Borç Verme	11.969.100	11.069.100
09	Yedek Ödenekler	645.617	0
TOPLAM		485.839.000	398.575.279

2007 YILI GELİR BÜTÇESİ VE KESİN HESABI

EKO. KOD.	AÇIKLAMA	BÜTÇE	KESİN H.
01	Vergi Gelirleri	17.100.100	11.359.657
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	68.370.000	75.951.173
04	Alınan Bağış ve Yard. ile Özel Gelirler	500.000	710.025
05	Diğer Gelirler	177.117.700	157.105.855
06	Sermaye Gelirleri	61.079.200	40.648.529
09	Red ve İadeler (-)	-1.250.000	-73.839
TOPLAM		322.917.000	285.701.400
2	Dış Borçlanma	162.922.000	47.135.246
GENEL TOPLAM		485.839.000	332.836.646

2008 YILI GİDER BÜTÇESİ VE KESİN HESABI

EKO. KOD.	AÇIKLAMA	BÜTÇE	KESİN H.
01	Personel Giderleri	77.642.830	68.642.628
02	SGK Devlet Primi Giderleri	16.480.745	11.792.870
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	131.536.458	118.202.669
04	Faiz Giderleri	23.995.000	18.532.423
05	Cari Transferler	13.185.514	11.736.775
06	Sermaye Giderleri	285.353.443	263.774.026
07	Sermaye Transferleri	0	0
08	Borç Verme	11.890.850	11.890.850
09	Yedek Ödenekler	2.025.160	0
TOPLAM		562.110.000	504.572.240

2008 YILI GELİR BÜTÇESİ VE KESİN HESABI

EKO. KOD.	AÇIKLAMA	BÜTÇE	KESİN H.
01	Vergi Gelirleri	15.654.200	13.706.734
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	111.755.000	83.248.783
04	Alınan Bağış ve Yard. ile Özel Gelirler	500.000	500.000
05	Diğer Gelirler	177.091.800	192.289.786
06	Sermaye Gelirleri	124.859.000	43.008.419
09	Red ve İadeler (-)	-250.000	0
TOPLAM		429.610.000	332.753.722
2	Dış Borçlanma	132.500.000	97.604.249
GENEL TOPLAM		562.110.000	430.357.971

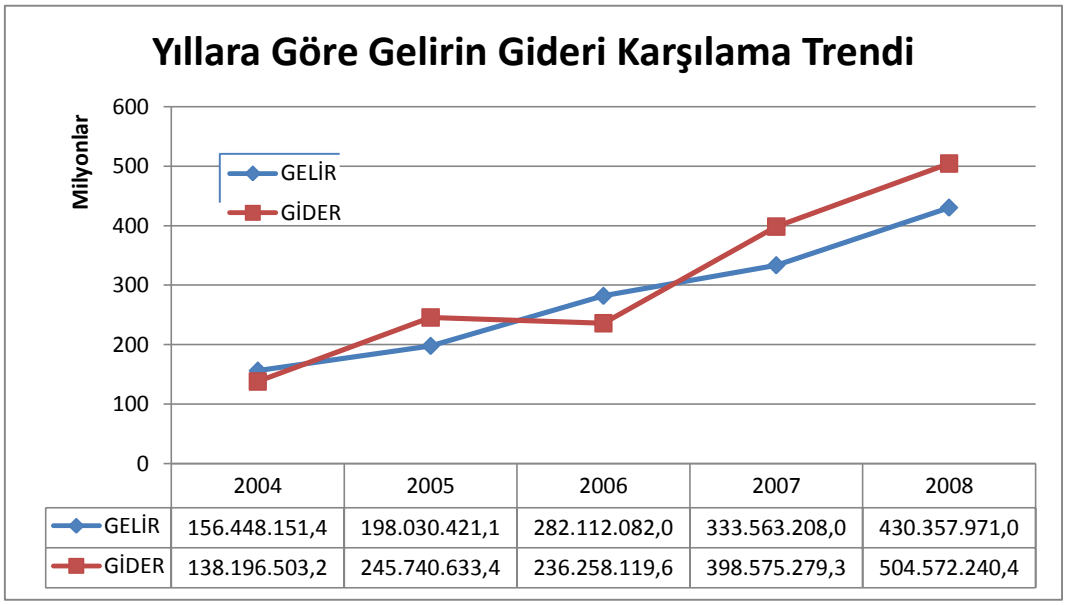

Şekil 7 Yıllara Göre Gelirin Gideri Karşılama Trendi

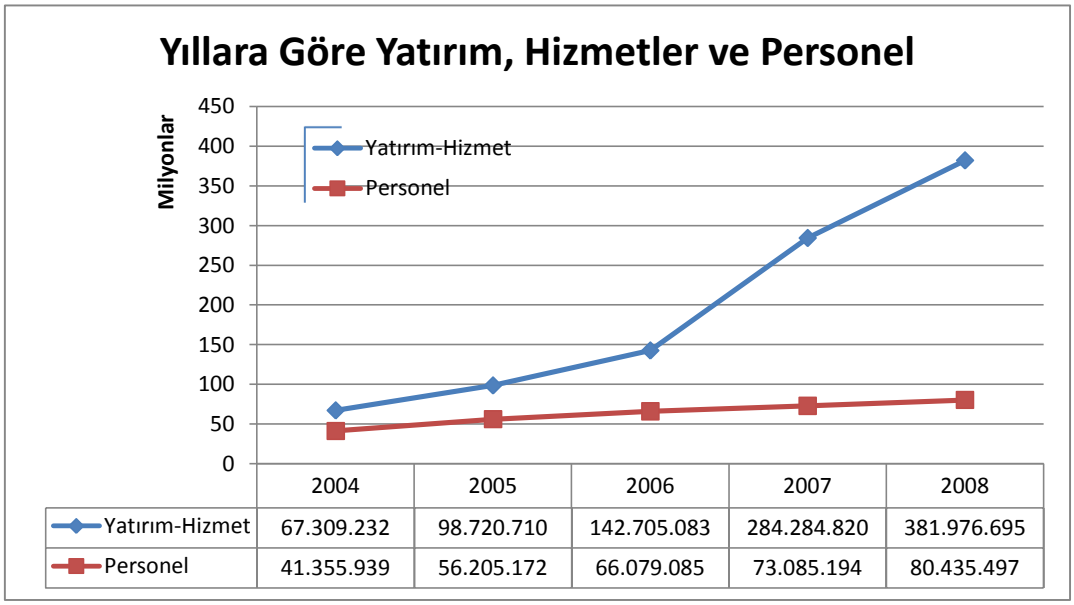

Şekil 8 Yıllara Göre Yatırım, Hizmet ve Personel Durumu

Bahsedilen yıllarda gider bütçelerinin gerçekleşme oranı ortalaması % 78,5'tir. Gelir bütçeleri gerçekleşme oranı ise % 86,40'dır. Stratejik plan, ön mali kontrol, analitik bütçe ve

performans programı uygulamalarının belediyelerde daha fazla benimsenmesinin kurumumuzdaki bütçe tahminlerini de daha gerçekçi kılacağı düşünülmektedir.

2004 – 2008 yılları arasında gelir ve giderlerde artış gözlenmektedir. Bu artışın en önemli sebebi, 2006 yılı Ağustos ayında metro inşaatına yeniden başlanmasıdır. 2005 yılında Transfer Ödemelerinin artış nedeni, 2. dilim metro kredisinin onaylanması için hazineye ve diğer kreditör kuruluşlara yapılan yüklü miktardaki borç ödemesidir. 2007 yılındaki gider artışının sebebi ise metronun onaylanan kredisi ve hakediş ödemelerinin yapılmaya başlanmasıdır.

2004 ve 2008 yılları arasındaki gider artışları yatırımlar kaynaklıdır. Metro yapımı ve diğer sürdürülen büyük çaplı yatırımlarımız, mali tablolarda her ne kadar gider olarak gözükse de, aslında şehrin geleceği açısından bakıldığında bir kazançtır. Öte yandan gelirlerimiz de anılan yıllarda düzenli bir şekilde artmıştır. Hatta 2007-2008 yılları arasında giderimiz %26 artmışken, gelirimiz %29 artmıştır.

2007 ve 2008 yıllarında yer alan Vergi Gelirlerinin 2006 yılına göre düşük olmasının sebebi, İller Bankası ve Büyükşehir Belediyesinin payının 2007 yılından itibaren 5018 sayılı kanuna göre belirlenen Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında Vergi Gelirleri kaleminin altından Diğer Gelirler Kalemine alınmasıdır.

2006 – 2008 yılları gider tablolarına bakıldığında, personel giderleri ile mal ve hizmet alım giderlerinin kademeli olarak arttığı görülmektedir. Personel sayımız hemen hemen aynı kalırken yasal çerçeveler ve toplu sözleşme hükümleri doğrultusunda personel gelirlerinin arttığı görülmektedir.

Anılan yıllar arasında çağdaş anlayışın da gereklerine uygun şekilde, Belediyemiz yatırım harcamaları artarak devam etmektedir.

2.1.7. İşletme ve İştirakler

2.1.7.1. Vedat Dalokay Yaş Sebze ve Meyve Hal Kompleksi

Türkiye'nin en önemli üretim ve tüketim bölgelerinden olan şehrimizde, Adana Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı olarak 2 adet Hal Kompleksi bulunmaktadır. Bunlar, Vedat Dalokay ve Yüreğir Hal Kompleksleridir. Toplam 360.000 m^2 alana sahip olan Vedat Dalokay Hal Kompleksi'nde 224 adet Komisyoncu İşyeri, 47 adet Kavun-Karpuz Sergisi, 71 adet Sevkiyatçı Deposu, 10.000 m^2 alana sahip 1 adet otopark, 5.412 m^2 alana sahip 1 adet ekmek fabrikası, 28 adet Sosyal Tesis (Çay ocağı, kıraathane, berber, lokanta vs.), 3 adet Banka Şubesi bulunmaktadır. Ayrıca yeni kurulacak tesisler için 24.500 m^2 genişleme alanı mevcuttur. Yüreğir Hal Kompleksi ise 3 perondan oluşmakta ve içerisinde 73 adet işyeri bulunmaktadır.

Şehrimizin giriş ve çıkış noktalarında 4 ekip halinde 2 vardiya ile dönüşümlü olarak, semt pazarları, şehir içerisindeki caddelerde yaş sebze ve meyve satışı yapan araçlar ile yaş sebze ve meyve satan işyerleri denetlenerek perakende satışa sunulan malların toptancı

hallerden satın alınıp alınmadığı tespit edilmektedir. Toptancı hallerine girmeksizin perakende satışa sunulan ürünleri satan ve taşıyanlar hakkında Hal Müdürlüğü'nce gerekli yasal işlemler yapılmaktadır. Denetim ekiplerinde; Hal Müdürlüğü'nden 2 kontrol görevlisi, Maliye Bakanlığı Taşra Teşkilatı'ndan 4 denetim görevlisi, Gelir Müdürlüğü'nden 2 tahsildar, Trafik Şube Müdürlüğü'nden 4 trafik polisi, 1 Zabıta komiser yardımcısı, 5 Zabıta memuru ve 2 şoför görev yapmaktadır. Gerekli görüldüğü hallerde, Hakem Heyeti kararınca Hal Müdürlüğü tarafından kendi yetki alanının içinde kalmak kaydıyla yöremizin hasat durumuna göre söz konusu ekiplerin yerleri ve çalışma saatleri değiştirilecektir.

2.1.7.2. Merkez Otogar ve Yüreğir Otogarı

Coğrafi açıdan önemli bir geçiş noktasında olan şehrimizde, Adana Büyükşehir Belediyesine bağlı olarak 2 adet Otogar bulunmaktadır. Bunlar, Merkez ve Yüreğir Otogarlarıdır. Merkez Otogar'da şehirlerarası yolcu taşımacılığı, Yüreğir Otogarı'nda ise yakın il, ilçeler ve köylere yolcu taşımacılığı yapılmaktadır. Merkez Otogar 122.250 m^2'lik bir alan üzerine kurulmuş olup içerisinde 27 adet şehirlerarası otobüs yazıhanesi ile 200 adet işyeri bulunmaktadır. Yüreğir Otogar Şubesi ise 51.000 m^2'lik bir alana kurulmuş olup içerisinde 30 yazıhane ve 60 işyeri bulunmaktadır. Merkez Otogar içerisinde 1 adet PTT İşletmesi, 1 adet Trafik Noktası, 1 adet Polis Noktası, 1 adet Zabıta Karakol Amirliği; Yüreğir Otogarı'nda ise Müdürlük binası haricinde 1 adet Zabıta Karakolu ve 1 adet Polis Noktası mevcuttur. Ayrıca Merkez Otogar'da 2 adet bekleme salonu ve Belediyemiz tarafından ihale yolu ile şahsa kiraya verilen 1 adet otopark bulunmaktadır.

Otogar Müdürlüğü, otogarlarda görevli Zabıta Ekipleri ile koordineli bir biçimde Otogarlardaki esnaf ve yazıhane işletmecilerin periyodik olarak denetimi yapılmaktadır. Yasalara ve kurallara aykırı hareket edenler hakkında cezai işlemler uygulanmaktadır. Ayrıca, Otogar dışında kurallara uymayan otobüs firmalarına da (özellikle otogar dışarısında yolcu indirme-bindirme yapan otobüs firmaları) gerekli yasal işlemler uygulanmaktadır.

2.1.7.3. Otobüs İşletmesi

Otobüs İşletmesi, 1 ve 2 numaralı araç parkında 1.790 m^2 kapalı ve 17.450 m^2 açık olmak üzere toplam 19.240 m^2 alan üzerine kurulmuştur. Adana halkının toplu taşımacılık hizmetini 200 araç ile şehir içinde 32, beldelerde ise 17 güzergahta karşılamaktadır. Otobüslerin tamir, bakım ve temizlik işlemleri hizmet alımı yoluyla ve 3 yıl süre için yetkili servis tarafından yapılmaktadır.

2.1.7.4. Ekmek Fabrikaları

Kuzey Adana'da Belediyeevleri mevkiinde, Güney Adana'da Bakımyurdu Caddesinde ve Doğu Adana'da Yüreğir Sebze Hali içerisinde ve Batı Adana'da Vedat Dalokay Hal Kompleksi içerisinde olmak üzere 4 ayrı yerde üretim yapan Ekmek Fabrikaları, üretilen

ekmeğin halka arzını toplam 278 adet ekmek satış büfesi ve satış noktasından sağlamaktadır. 4. Ekmek Fabrikası 2009 Ocak ayı içerisinde hizmete girmiş olup 3.914 m^2 alana sahiptir. Bakımyurdu Ekmek Fabrikası 2000 yılı Ocak ayı içerisinde hizmete girmiş olup 3.914 m^2 alana sahiptir. Belediyeevleri ekmek fabrikası 1998 yılı Şubat ayı içerisinde hizmete girmiş olup 3.473 m^2 alana sahiptir. Yüreğir Ekmek Fabrikası 1996 yılı Eylül ayı içerisinde hizmete girmiş olup fabrika alanı 2.000 m^2'dir. Bu dört fabrikada her gün ortalama 300.000 adet ekmek üretilmektedir. Piyasada 70 Kuruş'a satılan 300 gr ekmek Ekmek Fabrikalarımıza ait satış noktaların da 40 Kuruş'a satılmaktadır.

2.1.7.5. Yeni Adana İmar İnşaat A.Ş.

Hızla artan Adana nüfusunun karşısında dar gelirlileri konut sahibi yapmak ve konut sektöründe düzenleyici rol oynamak gayesiyle 1986 yılında kurulan şirketin hisselerinin %99,9'u Adana Büyükşehir Belediyesi'ne aittir. Şirket, kurulduğu yıldan itibaren 1.784 adet işyeri ve muhtelif özellikte 8.165 adet konut üretmiştir, 1.704 konutun yapımına da devam edilmektedir. Ayrıca şirket, şehrin güneyinde bulunan %30'u konuta %70'i sosyal alanlara ayrılmış 270.000 m^2 alanda ilk kentsel dönüşüm uygulamasını gerçekleştirmiştir.

Şirketin kurulduğu yıldan bu yana tamamladığı projeler; Belediye Evleri, Anadolu Mahallesi Evleri, Yeni Adana Toplu Konut Bölgesi, Salkım Söğüt Bahçeli Konutları, Serinevler Konutları, Esenşehir Konutları, Güney Yıldızı Projesi, Balcalı Konutları, Sarıçam Islahı Projesi, Alidede İş Merkezi, Kocavezir İş Merkezi, Nakliyatçılar Sitesi'dir. 2009 yılı itibariyle devam eden projeleri ise; Esenyurt Bahçeli Konutları Yeşil Vadi Bahçeli Konutları, Yeşil Vadi Konutları, Yüreğir Yıldızı Konutları, Akkuyu Bahçeli Konutları'dır.

2.1.7.6. KOZA A.Ş.

Koza Kültür Sanat ve Turizm Hizmetleri A.Ş. Adana'nın kültürel, sanatsal ve turistik potansiyelini geliştirmeye yönelik hizmetler ve tanıtım faaliyetleri yapmak amacıyla, 1991 yılında kurulmuştur. 34 iştirakli olarak kurulan şirketin %99,40'lık en büyük hissesi Adana Büyükşehir Belediyesi'ne aittir.

Şirket yerel ve ulusal düzeyde festivaller, sosyal, kültürel ve sanatsal etkinlikler düzenlemektedir. Diğer birçok faaliyetinin yanı sıra süreli ve süresiz yayınlar da çıkaran Koza A.Ş., yürüttüğü bu faaliyetlerle kentin çağa uygun düzeyde gelişmesi ve Adanalı hemşerilerin kentlilik bilincini artırmak adına hizmet üreterek Adana'nın tanıtımına katkıda bulunmaktadır.

2.1.7.7. BELDETAŞ

04.03.1991 yılında Adana Büyükşehir Belediyesi basımevi ünitesinde, başta ortakları olmak üzere çevredeki kurum ve kuruluşların her türlü basılı evrak ihtiyaçlarını ucuz ve seri bir şekilde karşılamak amacıyla kurulan şirketin %99,70'i Adana Büyükşehir Belediyesi'ne aittir. 1999 yılında basımevinin fesih edilmesiyle sürdürülen faaliyetler durmuştur. Bunun

ardından Şirket, Adana Çatalan İçme suyu üretim şişeleme, dolum ve paketleme tesisini kurmuştur. Tesisat ve işletme izni alımı ile ilgili çalışmalar devam etmektedir. Adana Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Daire Başkanlığı'nda çalıştırılmak üzere personel hizmet işini 2009 yılı Mart ayında alan şirket, bu işi 25 personeli ile yürütmektir. ASKİ Genel Müdürlüğü'nün Doğu ve Batı Atık Su Arıtma Tesislerinin bakım-onarım ve işletilmesi hizmet işi de 2009 yılı Haziran ayında alınmış olup 90 personel ile faaliyetini sürdürmektedir. 2009 yılı Ağustos ayında alınan sayaç sökme-takma, su açma kapama ve kaçak kontrol hizmet işini de 80 personeli ile yürütmektedir. Şirket, 26.10.2009 tarihi itibari ile de Adana Büyükşehir Belediyesi Ekmek Fabrikalarında üretilen ekmeğin satışı hizmet işini 316 personeli ile yürütmektedir.

2.1.7.8. TÜMAŞ

Kasap esnafının canlı olarak getirmiş olduğu küçükbaş ve büyükbaş hayvanların kesimi, dağıtımı, halkın et ihtiyacının sağlıklı koşullarda karşılanması gibi hizmetleri yerine getirmek için 20.03.1990 tarihinde kurulan şirketin %99,88'i Adana Büyükşehir Belediyesi'ne aittir. Bu hizmetler 1994 yılına kadar sürdürülmüş olup daha sonra kanara işletmesi özel bir şirkete kiraya verilmiştir. Şimdi ise yenilenen kanara tesisi, Adana halkının et ihtiyacının daha sağlıklı ve hijyenik ortamda sağlanması amacıyla Adana Büyükşehir Belediyesi'nin 12.01.2004 tarih ve 2400 sayılı Encümen kararı ve Yap İşlet Devret modeli ile Tuna İnşaat Taahhüt Sanayi'ye ihaleyle verilmiştir.

2.1.7.9. ÇUFAŞ

Çukurova Fuarcılık A.Ş., 2004 yılında % 67,50 hisseye sahip Adana Büyükşehir Belediyesi, Adana Valiliği, Adana Ticaret Odası girişimleri ve katkıları ile birlikte Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin desteği de dahil toplam 16 kurum ve kuruluşun iştirakiyle kurulmuştur. Şirket, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı özel izni ile bölgesel kalkınmanın dinamosu olarak kurulmuş olup, şirketin kazanımları bölge ekonomisinin kalkınması doğrultusunda kullanılmaktadır. Şirketin misyonu; Adana ve Çukurova Bölgesinde fuarcılık faaliyetlerinin geliştirilmesi, artırılması, bölgenin ekonomik ve sosyal açıdan gelişiminde önemli bir araç olacak olan fuarcılık sektörünün hak ettiği noktaya ulaşması ve Bölgeye teknolojik açıdan ve sektörün tüm ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde kalıcı fuar sergi salonlarının yapımını gerçekleştirilmesini takiben bu tesisin kent ve bölge ekonomisine getirilerinin artırılmasıdır.

Fuar Alanı olarak tescil edilmiş saha, toplam 830.000 m^2'yi kapsamaktadır. Alan içerisinde fuar alanı olarak kullanılacak saha ile birlikte eğlence-dinlence alanları, rekreasyonel yeşil alanlar ve botanik parkları da olacaktır. Alan; fuarcılık açısından istenen, fuarcılık sektöründe tercih edilen bir takım kıstaslara ve özelliklere sahiptir. Fuar sergi salonları dışında 40.000 m^2 üzerinde açık sergileme alanları ve toplam 1.000 araçlık açık

otopark sahaları da yer almaktadır. Alan, Türkiye'nin en yeni ve en modern, teknik kapasite itibariyle en büyük fuar alanıdır.

Adana Uluslararası Fuar Alanı'nı yılın 365 günü kullanılır hale getirmek ve fuarcılık sektörünün tüm olumlu yanları ile birlikte sürekli kent ve kentlinin hizmetine sunmak maksadıyla, iki holden oluşan kalıcı sergi salonlarının yapımına yönelik olarak bir mimari uygulama projesi hazırlatılmıştır. Kalıcı sergi salonlarının yaptırılabilmesi için gerekli olan finansmanın sağlanması amacıyla şirket sermayesi artırılarak Adana Büyükşehir Belediyesi Çukurova Fuarcılık A.Ş.'nin en büyük hissedarı olmuştur. Adana Büyükşehir Belediyesi ve şirketin diğer ortaklarının katkı ve desteğiyle kalıcı fuar sergi salonu inşaatı 2006 yılında tamamlanarak aynı yılın Kasım ayında hizmete açılmıştır. 13.000 m^2 kapalı alana sahip olan birinci hol tamamlanmış olup ikinci holün alt yapısı da bitirilmiştir. İkinci holün tamamlanmasından sonra Fuar Alanı teknik destek üniteleri ve idari bölümleri ile toplam 25.500 m^2'yi bulacaktır.

Kalıcı sergi salonunun yapılmasından önce 1., 2. ve 3. Çukurova Sanayi ve Ticaret Fuarları başarılı olarak gerçekleştirilmiştir. Kalıcı sergi salonunun bitirilmesinden sonra Fuar Alanının işletmeciliği 28 yıllık fuar tecrübesi olan TÜYAP A.Ş.'ne 10+10 yıllığına kiralanmıştır. Yılda en az 12 sektörel fuar düzenlenecek olan sergi salonunda, Kasım 2006–Temmuz 2009 tarihleri arasında 42 sektörel fuar başarıyla gerçekleştirilmiştir. TÜYAP A.Ş. ile yapılan sözleşme gereği 8 fuar birlikte düzenlenmiş olup şirket bu fuarlardan yine sözleşme gereği bir gelir elde etmemiştir. Bu fuarlara katılım ve ziyaretçi sayıları tatmin edici seviyededir. Bu fuarlara çeşitli ülkelerden ziyaretçilerin katılmış olması da hem bölge ekonomisi ve tanıtımı açısından hem de fuar organizasyonlarının uluslararası nitelik kazanması bakımından çok anlamlıdır.

2.1.8. Denetim ve İç Kontrol

Kurum denetimi; faaliyet ve işlemlerde hataların önlenmesine yardımcı olmak, çalışanların ve belediye teşkilatının gelişmesine, yönetim ve kontrol sistemlerinin geçerli, güvenilir ve tutarlı duruma gelmesine rehberlik etmek amacıyla; hizmetlerin süreç ve sonuçlarını mevzuata, önceden belirlenmiş amaç ve hedeflere, performans ölçütlerine ve kalite standartlarına göre tarafsız olarak analiz etmek, karşılaştırmak ve ölçmek; kanıtlara dayalı olarak değerlendirmek, elde edilen sonuçları rapor haline getirerek ilgililere duyurmaktır.

Kurumda iç ve dış denetim iş ve işlemlerin hukuka uygunluk, mali ve performans denetimini kapsar. İç ve dış denetim 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Adana Büyükşehir Belediyesi'nde iç denetimler Teftiş Kurulu Başkanlığı, İç Denetim Birimi ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 25. Maddesi uyarınca Meclis Üyelerinden oluşan Denetim Komisyonu tarafından yapılmaktadır. Her türlü mali yapı, sistem, performans,

uygunluk ve risk denetimi İç Denetim Birimi, hukuka uygunluk denetimi ise Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Teftiş Kurulu Başkanlığı ve İç denetim Birimi doğrudan Büyükşehir Belediye Başkanı'na bağlı olup her türlü denetim ve soruşturma raporlamalarını bizzat kendisine yapmaktadır. Denetim Komisyonu ise belediyenin bir önceki yıl gelir ve giderleri ile bunlara ilişkin hesap kayıt ve işlemlerinin denetimini yapmakta olup bununla ilgili raporunu Meclis Başkanlığı'na sunar.

Ayrıca, kurumun mali işlemler dışında kalan diğer idari işlemleri, hukuka uygunluk ve idarenin bütünlüğü açısından İçişleri Bakanlığı tarafından, mali iş ve işlemleri ise Sayıştay Başkanlığı tarafından denetlenmektedir.

2.1.9. Uluslararası Fon Kaynaklı Projeler

2007 yılında Ulusal Ajans tarafından açılan Leonardo Da Vinci Programı kapsamında Avrupa Birliği'ne üye ülkelerden İspanya'da bulunan Girona Üniversitesi ortaklığı ile bir Avrupa Birliği hibe projesi gerçekleştirilmiştir. "Belediyecilik Hizmetlerinde Kent Bilgi Sistemlerinin Rolü" adlı projede 2 haftalık teknik gezi ile Avrupa Birliği ülkelerindeki kent bilgi sistemi uygulamalarının yerinde görülmesi amaçlanmıştır.

Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı bünyesinde açılan hibe programları takip edilmekte ve bu kapsamda çeşitli projeler hazırlanmaya devam edilmektedir.

2.1.10. Yerel Gündem 21 ve Kent Konseyi

Adana'da Yerel Gündem 21 süreci, Adana Büyükşehir Belediyesi'nde Yerel Gündem 21 Kurulu'nun oluşturulmasıyla başlamıştır. Büyükşehir Belediyesi Encümeni'nde 2000 yılı Haziran ayı içerisinde, "Türkiye'de Yerel Gündem 21'lerin Geliştirilmesi" projesine katılım kararı alınmıştır. Böylece, Adana Büyükşehir Belediyesi de proje ortakları arasına girmiştir.

Adana Yerel Gündem 21 uygulamalarının bir sonucu olan Adana Kent Konseyi ise 47 sivil toplum kuruluşu ve meslek örgütleri temsilcilerinin katılımı ve gönüllülük esası ile çalışmaları sonucu meydana getirilmiştir.

İlk toplantısını 2 Ekim 2001 tarihinde gerçekleştiren Kent Konseyi, çalışmalarını Genel Kurul, Koordinasyon Kurulu, Yürütme Kurulu, Meclisler, Platformlar ve Çalışma Kozaları ile birlikte yürütmektedir.

Sürecin devamında 5393 Sayılı Belediye Yasası'nın çıkarılması ile birlikte Kent Konseyleri belediyelerin desteğinde kurulması yasal mecburiyet ifade eden bir mahiyet kazanmıştır. 5393 Sayılı Belediye Yasası'nın "Kent Konseyi" başlığını taşıyan 76. Maddesine göre;

- Kent konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye

duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır.

- Belediyeler kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, varsa üniversitelerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin, siyasî partilerin, kamu kurum ve kuruluşlarının ve mahalle muhtarlarının temsilcileri ile diğer ilgililerin katılımıyla oluşan kent konseyinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda yardım ve destek sağlar.
- Kent konseyinde oluşturulan görüşler belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilir. Kent konseyinin çalışma usul ve esasları İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

2.2. KENTLEŞME VE İMAR

2.2.1. Planlar ve İmar Çalışmaları

150.000 ha alanda 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı 2007 yılında, bu alan içindeki 20.000 ha genişliğindeki alanın 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı ise 2008 yılında tamamlanmıştır. Böylece Adana Büyükşehir Belediyesi'nin 30 km yarıçaplı yetki alanı içindeki kentsel yerleşmelerin 20 yıllık planlama perspektifi ışığında nazım planları hazır duruma gelmiştir.

Nazım İmar Planının temel öngörülerinin uygulamaya aktarılabilmesi için;

1. Ulaşım önerilerinin ayrıntılı projeler halinde geliştirilmesi, bu kapsamda özellikle kuzey - güney ve doğu - batı bağlantılarının güçlendirilmesi,
2. Kentin mevcut 1/1000 ölçekli uygulama planlarının gözden geçirilmesi,
3. Planların uygulanmasını teşvik edici politikaların belirlenerek hayata geçirilmesi,
4. Merkez İlçeler (özellikle Çukurova ve Sarıçam) için ilçe merkezlerinin hayata geçmesi amacıyla plan değişikliği ve uygulamaya teşvik edici adımların belirlenmesi
5. Konut konusunda kentteki imarsız konut dokusunun kentsel dönüşüm uygulaması ile imarlı ve düzenli hale getirilmesi
6. Şehir içinde dağınık olarak yer alan sanayi ve küçük ölçekli işletmelerinin kent dışında belirlenecek özel sitelere taşınması ve bunlardan boşalacak alanların donatım tesisleri için kullanımına ihtiyaç bulunmaktadır.

Kentte planlı gelişmenin sağlanabilmesi için ek olarak Adana Büyükşehir Belediyesi yetki alanı içindeki orman köylerinin 1/5000 ölçekli nazım ve 1/1000 ölçekli uygulama imar planların da hazırlanması gerekmektedir. Bu amaçla hazırlanacak planlara altlık olacak halihazır haritaların yapılması ertesinde, belirlenecek bir öncelik sıralaması ile planlama modeline göre orman köylerinin planları hazırlanacaktır.

Bu genel amaçlara yönelik özel projeler olarak; Raylı Sistemin 2. Etap güzergah belirleme çalışmaları, yeni kentsel dönüşüm projeleri, Tepebağ tarihi bölgesinin rehabilitasyonu öncelikli olarak ele alınmak durumundadır.

Ayrıca İlçe Belediyelerinin nazım imar planı öngörüleri doğrultusunda hazırlamaları gereken 1/1000 ölçekli uygulama planlarının yönlendirilmesi, desteklenmesi, izlenmesi ve denetimi görevlerine ağırlık verilmelidir.

2.2.2. Kentsel Dönüşüm

Adana ilinin aldığı yoğun vasıfsız göç, çarpık kentleşme sorununu da beraberinde getirmiştir. İmarsız, iskansız, ruhsatsız ve hukuki açıdan gecekondu olarak nitelendirilen yapıların ortadan kaldırılmasına yönelik olarak Adana Büyükşehir Belediyesi ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) arasında 2 Mayıs 2006'da imzalanan protokol ile Sinanpaşa Mahallesi, Yavuzlar Mahallesi'nin bir kısmı, Göl Mahallesi ve Fatih Mahallesi'nde kentsel dönüşüm çalışmalarına başlanmıştır. TOKİ Başkanlığı, yapmış olduğu Gürselpaşa ve

Aksantaş Konutları'ndan bir kısmını bu kentsel dönüşüm projeleri için ayırmıştır. İmzalanan protokolün hemen ardından konutların ölçümüne ve hak sahiplerinin tespitine geçilmiştir. Hak sahibi değerlendirme formları hazırlanarak, her bir konutun dosyaları hak sahipleriyle yapılan görüşmeler ile hazır hale getirilmektedir. 2007 yılı Nisan ayı itibariyle Sinanpaşa Mahallesi'ndeki hak sahipleri ile yüz yüze görüşmelere başlanmıştır. Ardından 2008 yılı Temmuz ayında Fatih Mahallesi ve 2008 yılı Ekim ayında Göl Mahallesi'ndeki hak sahipleriyle yüz yüze görüşmeler devam etmiştir. 2009 yılı Ağustos ayında 1. Etap kura çekilişi ile Sinanpaşa Mahallesi hak sahiplerinden 115 kişiye konut teslimi yapılmıştır.

Göl Mahallesi'nde TOKİ Başkanlığı'nın işgalciler için yapmış olduğu uygulamalar doğrultusunda hak sahiplerinin olumsuz tepkileri ile karşılaşılmıştır. TOKİ ile 1 yıllık süre zarfında yapılan görüşmeler neticesinde bu uygulamalar değiştirilerek şartlar, işgalciler için daha da kolaylaştırılmıştır. 2009 yılı Temmuz ayında Bayındırlık birim fiyatlarının açıklanmasıyla fiyatlarda yapılan güncelleme işlemleri ile işgalcilere değişen bu uygulamaları anlatmak amacıyla Göl Mahallesi'ndeki hak sahipleriyle tekrar görüşmeler yapılmıştır.

Öte yandan Adana Büyükşehir Belediyesi ve TOKİ arasında Fatih Mahallesi için yapılan protokol, TOKİ tarafından 2009 yılı Ağustos ayında tek taraflı olarak fesih edilmiştir.

2.2.3. Tamamlanan Toplu Konut Projeleri

3194 sayılı yasanın 18. maddesinden hareket edilerek, Baraj Gölü kotundan yüksek, sulanmayan, verimsiz, tarıma elverişli olmayan 30 bin dönümlük boş ve bakir bir alanda Yeni Adana Projesi yaşama geçirilmiştir. Yeni Adana Projesi'nin bir parçası olarak, dar gelirlileri konut sahibi yapmak ve kaçak inşaatları önlemek amacıyla gecekondu alternatifi konut üretimi uygulamaya konulmuştur. Böylece, değişik yörelerden gelmiş, farklı kültüre sahip insanların, birbiriyle kaynaşması ve şehre adaptasyonu sağlanmıştır. Bu bağlamda gerçekleştirilen projeler aşağıda sıralanmaktadır:

Yeni Adana Toplu Konut Bölgesi (Belediye Evleri) : 2091 konut ve 68 adet işyeri inşaatı 1986 yılında başlayıp 1990 yılında tamamlanmıştır.

Cumhuriyet Mahallesi (Yüreğir) : 156 adet konut inşaatı 1998 yılında başlayıp 1999 yılında tamamlanmıştır.

Yeni Adana Toplu Konut Bölgesi (2000 Evler) : 2002 adet konut ve 60 adet işyeri inşaatı 1990 yılında başlayıp 1994 yılında tamamlanmıştır.

Serinevler Toplu Konut Bölgesi: 1564 adet konut ve 29 adet işyeri inşaatı 1994 yılında başlayıp 1999 yılında tamamlanmıştır.

Yeni Adana I. Toplu Konut Bölgesi (1121 Konut) : I. ETAP 182 adet konut inşaatı 1997 yılında başlayıp 1999 yılında tamamlanmıştır. II. ETAP 939 konut ve 24 adet işyeri inşaatı 1998 yılında başlayıp 2001 yılında tamamlanmıştır.

Salkım Söğüt Villaları: 55 adet Dubleks konut inşaatı 2000 yılında başlayıp 2002 yılında tamamlanmıştır.

Yeni Adana II. Toplu Konut Bölgesi (483 Konut) : I. ETAP 187 adet konut inşaatı 1999 yılında başlayıp 2001 yılında tamamlanmıştır. II. ETAP 296 adet konut inşaatı 2000 yılında başlayıp 2005 yılında tamamlanmıştır.

Güney Yıldızı Projesi (304 Konut) : Çok Katlı Konut, Tripleks Konut arsaları ile birlikte, İlköğretim, Lise, Ticaret Alanı ve Sağlık Tesisleri bulunmaktadır.

Balcalı Konutları: Mülkiyeti Adana Büyükşehir Belediyesine ve Yüreğir Belediyesine ait toplam 17.746 m² alanda 277 adet konut ve 3 Adet işyeri bulunmaktadır.

Aslandamı İş Merkezi: 46 adet işyeri bulunmaktadır.

Nakliyatçılar Sitesi: 130 adet yazıhane ve 20 adet tamirhane işyeri yaptırılmıştır.

2.2.4. Gayrimenkul Envanteri

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'e uygun olarak kurumumuz taşınmazlarına yönelik envanter oluşturma ve bu envanter bilgilerinin bilgisayar programına aktarılmasına yönelik faaliyetler devam etmektedir. Bu bağlamda kurumumuz bünyesinde oluşturulan komisyon, işlemlerin takibini yapmaktadır.

2.2.5. KUDEB

Koruma Uygulama Denetim Bürosu (KUDEB), 31.01.2008 tarihinde kültür ve tabiat varlıklarının korunması, yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılması amacıyla kurulmuştur. Kurulduğu tarihten bu yana Sıra Konakları 7. parseldeki yapı, Dişçi Ethem Konağı ve Şıh Cemil Nardalı Konağı'na ait kamulaştırma ve projelendirme (rölöve, restütisyon, restorasyon, elektrik ve makine projeleri) çalışmaları tamamlanmıştır. Sıra Konakları 6. Parseldeki yapıya ait kamulaştırma çalışmaları ve Ali Münif Yeğenağa Caddesi sokak sağlıklaştırma çalışması için ihale hazırlıkları da devam etmektedir. Belediye hizmet binasına (eski Halk Evi) ait projelendirme (rölöve, restütisyon, restorasyon, elektrik ve makine projeleri) çalışmaları tamamlanmış olup uygulama aşamasına geçilmiştir.

Ayrıca Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nden çıkan kararların uygulanması, burada onaylanan projelerin uygulanma aşamasında kontrolünün yapılması, basit onarım ön izin belgelerinin verilmesi de KUDEB birimi tarafından yapılmaktadır.

2.2.6. Kentsel Estetik

Adana Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisindeki yüzey tabelaları ve işyerlerinin önüne koyulan masa ve sandalyelerin tasarımı kurumumuzca yapılmaktadır. Ayrıca şehir içerisinde yer alan her türlü afişin dizaynı yapılmakta ve afişlerin konumlandırılması gereken yerlerin belirlenmesi ile ilgili kararlar da verilmektedir. Yüzey tabelalarına dair İlan, Reklam ve Tanıtım Yönetmeliği'ne istinaden uygunluk belgesi de tarafımızca verilmektedir. Sorumluluk alanımızdaki parklar için çeşme, bank, yönlendirme levhası, pergola (gölgelik) ve sandalyelere ait özel tasarımlar yapılmaktadır. Kentsel Tasarım Alt Komisyonu ve buna bağlı olarak görev yapan Zabıta ekipleri ile birlikte denetim çalışmaları sürdürülmektedir.

2.3. ALTYAPI HİZMETLERİ

2.3.1. ASKİ

ASKİ Genel Müdürlüğü 2560 sayılı kanuna tabi olarak 05.06.1986 tarih ve 3305 sayılı yasa çerçevesinde 01.04.1987 tarihinde kurularak faaliyete geçmiş olup Adana Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı müstakil bütçeli kamu tüzel kişiliğine haiz bir kurumdur. ASKİ, Adana'nın içme ve kullanma suyunun karşılanması, kullanılmış suların uzaklaştırılması ve bu amaçla gerekli tesislerin yapılması, kurulu olan tesislerin devri alınıp bir elden işletilmesi amacıyla kurulmuştur.

Kuruluşunda Seyhan ve Yüreğir olmak üzere 2 merkez ilçe belediyesine hizmet vermek durumunda olan ASKİ Genel Müdürlüğü, 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun yürürlüğe girmesiyle Seyhan, Çukurova, Yüreğir ve Sarıçam İlçe Belediyelerine bağlı 114 mahalle, tüzel kişiliği ortadan kalkan 17 İlk Kademe Belediyesi ve bu belediyelere bağlı 53 mahalle ile köy tüzel kişiliğine haiz iken kanun gereği mahalle statüsüne getirilen 76 yeni mahalle, 2006/10046 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla 5216 sayılı Kanunun 6. maddesine göre Adana Büyükşehir Belediyesi'ne bağlanan Karaisalı Belediyesi'nin 8 mahallesiyle birlikte 251 mahalle ile köy tüzel kişiliğini koruyan 61 orman köyü olmak üzere toplam 312 yerleşim birimine hizmet vermektedir.

ASKİ Genel Müdürlüğü'nün sorumluluk alanında bulunan bu yerleşim birimlerindeki 461.000 aboneye; 204 memur, 192 işçi, 8 sözleşmeli memur olmak üzere 404 kadrolu, 393'ü de hizmet alımı yoluyla çalıştırılmak üzere toplam 797 personel ile hizmet verilmektedir.

Türkiye'nin en büyük içme suyu projelerinin başında yer alan Çatalan İçme Suyu Projesi ile AB standartlarına uygun olarak Adana kentinin içme, kullanma ve endüstri su ihtiyacı karşılanmaktadır.

2.3.2. Çatalan İçme Suyu Projesi

Toroslardan akan kar sularının biriktiği Çatalan Barajından Adana şehir merkezine içmesuyu getirmeyi amaçlayan Çatalan İçmesuyu Projesi, Türkiye'nin en büyük içmesuyu projelerinin başında gelmektedir. Çatalan İçmesuyu Projesi'nin birinci kısmının maliyeti 80 milyon DM ve eşdeğer özsermayeden oluşmaktadır. İkinci ünitenin maliyeti ise 15 milyon Türk Lirası'dır, tamamı özsermayeden karşılanmıştır. Toplam içme suyu şebeke uzunluğu 6.165 km'dir.

ASKİ Genel Müdürlüğünce Çatalan Barajından su getirmeyi amaçlayan Adana Su Temin Projesi kapsamında aşağıdaki işler gerçekleştirilmiştir;

a) Su alma yapısı, su alma tüneli, yaklaşım kanalları inşaatı ve derinden su alma projesi

b) 500.000 m^3/gün kapasiteli içmesuyu arıtma tesisi inşaatı

c) İsale hattı için 27,2 km uzunluğunda çelik gömlekli, ön gerilmeli beton boru imalatı ve döşenmesi

d) İsale hattı üzerinde 8,5 km uzunluğunda tünel inşaatı

e) Seyhan Baraj gölünü geçen Doğu (824 m.) ve Batı (1374 m.) isale hattı ulaşım köprüleri

f) 40 km. uzunluğunda şehir içi dağıtım şebekesi

Adana Su Temin Sistemi'nin su kaynağı olan Çatalan Barajı Adana İli, Karaisalı İlçesine bağlı Çatalan Bucağı'nın 8 km güneyinde Seyhan Barajı membaında ve Seyhan Nehri üzerinde bulunmakta olup taşkın, enerji-içme suyu olmak üzere üç amaçlı inşa edilmiştir.

Üç ayrı kontrol merkezinden oluşan Merkezi Kontrol Sistemi de kurularak tesis 2002 yılının sonunda işletmeye alınmıştır. 2006 yılı sonu itibariyle Adana şehir merkezinin tamamına Çatalan içme suyu verilmekte olup bununla birlikte 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunuyla Genel Müdürlüğün hizmet alanı içerisine giren yeni yerleşim birimlerine de 2009 yılı itibariyle Çatalan içme suyu verme çalışmaları devam etmektedir.

2.3.3. Kanalizasyon

ASKİ Genel Müdürlüğü'nün 2009 yılı Eylül ayı itibariyle mevcut kanalizasyon şebeke uzunluğu 2.684 km, yağmursuyu şebekesinin uzunluğu ise 100 km'dir. Adana şehir merkezinde 2009 yılı Eylül ayı itibariyle kanalizasyon şebekelerinden faydalanan nüfus oranı % 95, tamamlanan kanalizasyon şebekesi oranı % 98'dir.

2.4. ULAŞIM HİZMETLERİ

2.4.1. Raylı Sistem

Adana RTS Projesi; Merkezi Yönetim Binası ve Bakım Atölyesi ile diğer yardımcı bina ve tesisleri de içeren ve 150 dönümlük bir alanı kaplayan bir Depo Sahası; 3.521 km Aç-Kapa Tünel, 5.332 km Viyadük, 1.550 km İstinatlı Yarma, 0.964 km İstinatlı Dolgu ve 2.559 km Hemzemin yapıların birleşiminden oluşan, 13.926 km çift hatlı ve sağdan gidişli bir güzergah yapısı ve 13 İstasyon olarak tasarlanmıştır. Güzergah, Ruh Sağlığı Hastanesi'nin batısında yer alan Depo Sahasından başlamakta, Turgut Özal Bulvarı'nı takiben Anadolu Lisesi'ne ulaşmakta, buradan güneye dönerek Alpaslan Türkeş Bulvarı üzerinden Yeni Valilik üzerinden ve Seyhan Belediye Binası batısından D400 karayolunu keserek Güney Adana'ya geçmekte, Kocavezir İş Merkezinin batısı, Hürriyet Polis Karakolu, Askerlik Şubesi güzergahını takip ederek Seyhan Nehri'ne ulaşmakta, Regülatör Köprü'nün kuzeyinden nehri geçmesini takiben kuzeye yönelerek tekrar D400 karayolunu kestikten sonra Yüreğir Otogarı karşısında sona ermektedir.

Adana RTS Projesi, tamamı klimalı 36 Araç, Güç Kaynağı ve Dağıtımı Sistemi, Havai Hat Sistemi, Scada Sistemi, Ücret toplama sistemi, Sinyalizasyon ve Güvenlik Sistemi, Haberleşme ve Anons Sistemleri ile 78 Araca yönelik tam Donanımlı Atölyeyi kapsamaktadır. Araçların maksimum hızı saatte 80 km, yolcu kapasitesi 311 kişi, boyu 27 metre genişliği, 2,65 m ve ağırlığı 41 tondur. Her üç araç bir katar olmak üzere toplam 12 katardan oluşmaktadır. Bir katarın yolcu taşıma kapasitesi 933 kişidir. Tek istikamette yolcu taşıma kapasitesi saatte 21.600 kişidir. İstasyon ara mesafeleri yaklaşık 1000 metre, 1 nolu istasyon ile 13 nolu istasyon arasındaki seyir süresi istasyonlardaki bekleme süreleri dahil 21 dakikadır. 6 kilometrelik ikinci etabı tamamlandığında toplam 20 km. hatta günlük taşıma kapasitesi 660.000 yolcu olacaktır.

Bazı nedenlerden dolayı yapımına ara verilen metro inşaatı 20.08.2006 tarihi itibariyle yeniden başlamıştır.

Ağustos 2009 sonu itibarı ile;

- ✓ Hastane, Anadolu Lisesi, Huzurevi, Mavi Bulvar, Yurt, Yeşilyurt, Fatih, Vilayet İstasyonları ile Ofis, Araç Bakım Binası, Destek Binası ve Altyapı çalışmaları tamamlanmıştır.
- ✓ Bakımyurdu Caddesi-Seyhan Nehri Arası Viyadük Bölgesi'ne ait inşaat ve ray döşeme çalışmaları tamamlanmış olup kataner hattı çalışmaları devam etmektedir.
- ✓ İstiklal, Kocavezir ve Hürriyet İstasyonlarının da inşaat işleri çalışmaları tamamlanmış olup, elektromekanik işlerin çalışmaları devam etmektedir.
- ✓ Akıncılar ve Cumhuriyet İstasyonlarının kaba inşaat işlerinin çalışmaları tamamlanmış olup, ince inşaat işleri ve elektromekanik işlerin çalışmaları devam etmektedir.
- ✓ Koruma çit ve üzerine jiletli tel montajı çalışmaları Hastane İstasyonu'ndan Cumhuriyet İstasyonu'na kadar tamamen bitirilmiştir. Ray döşeme çalışmaları

tamamlanmıştır. Seyhan Viyadük'üne kadar bitirilmiş olan buraj çalışmaları devam etmektedir.

- ✓ Raylı Taşıma Sistemi Projesi gereğince yapılması öngörülen 9 adet yaya alt geçit inşaatları tamamlanarak kullanıma açılmıştır. Yaya alt geçitlerinde vatandaşlarımızın güvenli olarak kullanması için görüntülü ve sesli izleme sistemi tesis edilmiş olup, 24 saat izlenmektedir.

İş programı dahilinde yapılan çalışmalarda herhangi bir aksama bulunmamaktadır. Hastane istasyonu ile Vilayet istasyonu arasında 3,5 ay süre ile deneme sürüşleri yapılmış olup Adana RTS (METRO) eksiksiz olarak en kısa sürede işletmeye açılacaktır.

2.4.2. Trafik Sinyalizasyon Tesisleri

Belediye sınırları içerisinde şehir merkezinde programda ve flaşörde çalışan kavşak sayısı toplam 173'tür. Bu kavşakların tamamı birbirinden bağımsız olarak çalışmaktadır. Kavşaklar arasında koordinasyon mevcut değildir. Sinyalizasyon sistemlerinin merkezden görerek yönlendirilmesi, sevk ve idare edilmesi için merkezi sistemin kurulması gereklidir. Her yıl cadde, bulvar ve mahalle yollarının yol çizgileri ve yaya geçitlerinin boyanması/yenilenmesi zorunludur.

Adana Büyükşehir Belediyesi bakım ağındaki şehir merkezi yol uzunluğu 258 km olup yol ağında boyanabilecek çizgi ve yaya geçit taramaları 258.296 m^2'dir. İlçe belediyelerinde trafik birimi olmaması sebebiyle Trafik Sinyalizasyon Şube Müdürlüğü, Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisindeki bütün yollarda trafik düzeni ve güvenliği sağlanması yönünden sorumludur. İl Emniyet Müdürlüğü Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü sahasında belediyemizce yapılmış olan bir trafik eğitim pisti bulunmaktadır.

2.4.3. Belediye ve Özel Halk Otobüsleri, Minibüsler, Servis Araçları, Taksiler

Tablo 11 Şehir İçi Taşıma Hizmeti Sunan Araç Sayıları

Araçlar	Kooperatif Sayısı	Adet
Adana Büyükşehir Belediyesine ait Toplu Taşıma Araçları (1)		200
Özel Halk Otobüsleri	5	418
Özel Dolmuş Minibüsler	18	1.084
Özel Servis Araçları		2.429
Ticari Taksiler (2)		3.062
Belde ve Köylerden Adana'ya Taşımacılık yapan Araçlar		214
Göl ve Nehir Üzerinde Faaliyet gösteren Göl ve Nehir Araçları		300

(1) Bu araçlardan 8 adedi engelliler için özel donanımlı olup 1 adedi ise sosyal görevler için kullanılmaktadır.
(2) 1.614 adedi faal durumda olup 1.448 adet plaka gayri faal durumdadır.

2.4.4. Yol

Sorumluluk alanlarımızdaki yollara ait mevcut durumda eksiklikleri ve yapım faaliyetlerini içeren tablo aşağıdadır:

Tablo 12 Cadde ve Bulvarlar

CADDE / BULVAR ADI	Uzunluk (m)	Kaldırım Yapılacak	Orta Refüj/Kaldırım Yenilenecek	Asfalt Kaplaması İhtiyacı Olan	Kamulaştırma	Yeni Açılacak Yollar (Devam niteliğinde
Esentepe Mah.-Kabasakal Köyü Arası 35 mt.Lik Yol	4.745	X	X	X	X	X
Esentepe Mah.-Kabasakal Köyü Arası 25 mt.Lik Yol	5.284	X	X	X	X	X
Akkuyu Köyü- Hekimköy Arası	2.560	X	X	X	X	X
Karahan Köyü Yolları	3.500	X	X	X	X	X
Akkuyu Yolu	1.500	X	X	X		X
Güzelevler (Mercimekler Sitesi)	850	X	X	X		
M. Kemal Paşa Bulvarı-Merkez Otogar Arası	5.270	X	X	X	X	X
Sarıhuğlar Yolu (20 mt)	200	X	X			
Gürselpaşa Mah. (20 mt)	800	X		X		X
Koza Bulvarı 25 mt.	3.500	X	X	X	X	X
Karataş Yolu-D400 Arası Metro Güzergahı	1.200		X		X	X
Gürselpaşa Mah. (40 mt.)	2.409	X	X			
Emek Sitesi TOKİ Yolu	4.170	X				
Turgut Özal Bulvarı-Şambayat TOKİ Arası	2.335	X				
Ali Münif Yeğenağa Cad.	750	1.500m.				
Abidinpaşa Cad.	700	1.400m.				
Adnan Kahveci Bulvarı	300	600m.				
Alparslan Türkeş Bulvarı	2.700	5.400m.				
Ali Bozdoğanoğlu (Eski) Bulvarı	850	1.100m.				
Anadolu Lisesi Caddesi	1.000	2.000m.				
Anadolu Lisesi Caddesi	420	840m.				
Bakımyurdu Caddesi	2.000	4.000m.				
Cemal Gürsel Caddesi	425	850m.				
Cevat Yurdakul Caddesi	1.650	4.300m.				
Cumhuriyet Caddesi	1.600	3.200m.				
Çukurova Caddesi	2.250	4.500m.				
Sadık Ahmet Bulvarı	3.300	6.600m.				
Ege Bağatur	4.500	9.000m.				
Fazlı Meto Bulvarı	1.750	3.500m.				
Galip Avşaroğlu Bulvarı	1.750	3.500m.				
Gülbey Caddesi	400	800m.				
İlbey Caddesi	1.150	2.300m.				
Kenan Evren Bulvarı	2.100	2.100m.				
Kasım Gülek Bulvarı	1.200	2.400m.				
Kızılay Caddesi	600	1.200m.				

Tablo 13 Cadde ve Bulvarlar (Devam)

CADDE / BULVAR ADI	Uzunluk (m)	Kaldırım Yapılacak	Orta Refüj/Kaldırım Yenilenecek	Asfalt Kaplaması İhtiyacı Olan	Kamulaştırma	Yeni Açılacak Yollar (Devam niteliğinde
Fuat Dıblan	1.900	3.800m.				
Mavi Bulvar	6.200	12.400m.				
Mehmet Kartal	650	1.300m.				
Yaşar Doğu	2.000	4.000m.				
YSE Caddesi	800	1.600m.				
Zahid Akdağ	1.900	3.800m.				

2.4.5. Alt ve Üst Geçitler, Asma Köprüler

Tablo 14 Alt ve Üst Geçitler, Asma Köprüler

Yaya Üst Geçitleri	Araç Üst Geçitleri	Yaya Alt Geçitleri	Araç Alt Geçitleri	Asma Köprüler (Yaya)
Atilla Altıkat Köprüsü	Kozan Yolu Borazan Köprüsü	Fuzuli Caddesi-Galeria Yolu	Galeria Yolu	Sinan Paşa Asma Köprüsü
Fevzipaşa Mah.	Celal Bayar Köprülü Kavşak	Özdemir Sabancı Bulvarı	Özdemir Sabancı Bulvarı	Gençlik Köprüsü
Şakirpaşa Mah.	Atillla Altıkat Köprüsü	Fuzuli Caddesi-Merkez Park	Karahan Mevkii	Dostluk Köprüsü
Baraj Yolu Üzeri	Kasım Gülek Köprüsü	Huzurevi Mah.	E-5 Yolu Karayolu Tüp Geçidi (2 Adet)	
Eski İstasyon	Yeşil Bulvar-TOKİ Konutları Önü	Yurt Mahallesi (2 Adet)		
Yeşilevler Kavşağı	Gürselpaşa 145. Sok. -Mavi Bulvar Üzeri	Yeşilyurt Mahallesi (2 Adet)		
Kozan Yolu (2 Adet)		Fatih Mahallesi (2 Adet)		
M.Kemal Paşa Bulvarı		Mithatpaşa Mahallesi (2 Adet)		
Karataş Yolu		D-400 Karayolu-Seyhan Bel. Önü		
A.Türkeş Bulvarı				
Dilberler Sekisi Girişi				
D-400 Sedef Oteli Önü				
D-400 Otogar				
Kıyıboyu-Gürselpaşa				
Mavi Bulvar				

Ayrıca tüm Metro İstasyonları da yaya alt geçidi olarak kullanılmaktadır.

2.4.6. Otoparklar

Alidede İş Merkezi ve Çok Katlı Otoparkı: 1995 yılında inşaatına başlanan ve 1998 yıllında tamamlanan 29.000 m^2'lik toplam kullanım alanı olan İş Merkezi'nde 320 adet işyeri, toplam 478 araç kapasiteli 5 adet otopark katı bulunmaktadır.

Kocavezir İş Merkezi ve Çok Katlı Otoparkı: 1995 yılında inşaatına başlanan ve 1998 yılında tamamlanan 77.821 m^2'lik toplam kullanım alanı olan İş Merkezi'nde 1112 adet işyeri, toplam 1308 araç kapasiteli 4 adet otopark katı bulunmaktadır.

Merkez Park Otoparkı ise 25.000 m^2 alanda 700 araç kapasiteli olup 2009 yılında tamamlanmasının ardından Diyanet İşleri Başkanlığı'na devredilmiştir. Ayrıca hizmet binası içerisinde de 100 araç kapasiteli 3.500 m^2'lik otopark bulunmaktadır.

2.4.7. KENTKART

Belediye otobüslerinin ücret toplama işlemlerinin elektronik ortamda yapılmasını sağlayan BELKART adı verilen Akıllı Kart Otomasyon Sistemi 2002 yılında kurulmuştur. 2008 yılı sonunda tüm özel halk otobüsleri ile beraber kullanılmak üzere KENTKART'a geçilmiştir. Metronun tam olarak devreye girmesi ile Raylı Taşıma Sistemine de entegrasyon sağlanacaktır. Tüm özel halk otobüsleri ve belediyeye ait toplu taşıma araçlarında bu sistem kullanılmaktadır. Kentkart ile bağlantılı olarak belediye otobüslerinde araç takip sistemi de bulunmaktadır.

2.5. ÇEVRE VE İNSAN SAĞLIĞI

2.5.1. Katı Atık

Mevcut belediye kanunlarına göre kentte oluşan atıkların toplanması ve taşınması Merkez İlçe Belediyeleri, bertaraf edilmesi ise Adana Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılmaktadır. Ayrıca ana caddelerdeki toplama ve temizlik hizmetleri İlçe Belediyeleri tarafından yürütülmekte olup, şehitlik, mezarlık, otogar, sebze halleri, hayvan barınağı, piknik ve rekreasyon alanları, Sevgi Adası ve yol güzergahı, yürüyüş parkurları, metro alt geçitleri Büyükşehir Belediyesi tarafından temizlenmektedir. Bugün için Büyükşehir Belediyesi sınırlarında katı atıklar toplandıktan sonra Sofulu depolama sahasına taşınmaktadır. Sahanın işletilmesi özel müteahhit tarafından yapılmaktadır.

Adana'nın kentsel katı atıkları için 1990 yılında işletmeye açıldığı zaman meskûn alanlara uzaklığı itibariyle uygun, jeolojik açıdan son derece elverişli, yeraltına sızıntı iletmeyen kalın kil ve altındaki çok kalın marn tabakası bulunan Sofulu depolama alanı son yıllarda sorun kaynağı olmuştur.

Mevcut Sofulu katı atık depolama alanının bulunduğu bölgede merkez ilçelerin evsel nitelikli katı atıklarının, ticari ve kurumsal kaynaklı evsel nitelikli katı atıklarının ayıklanması, kompostlanması ve düzenli depolanması ile hastane, tedavi ve önleyici sağlık hizmeti veren birimlerden kaynaklanan tıbbi atıkların bertarafını kapsayan Adana Büyükşehir Belediyesi Entegre Katı Atık Bertaraf Tesisi Projesi Büyükşehir Belediyesi Encümeni'nin 11.06.2008 tarih ve 2966 sayılı kararı ile bir firmaya verilmiştir. 2008 yılı Aralık ayı itibariyle firmaya yer teslimi yapılmış olup, uygulama projeleri de onaylanmıştır. 2009 yılı Mayıs ayı itibariyle de sahada kazı çalışmaları başlamıştır.

2.5.2. Atıksu Arıtma Tesisleri

Adana şehir merkezinin evsel atıksularının çevre yapısını bozmadan şehirden uzaklaştırılması ve Seyhan Nehri ile Akdeniz kıyılarının doğal yapısını bozmaması için ASKİ Genel Müdürlüğü; atıksu arıtma çalışmalarına 1999 yılında başlamış ve Doğu ile Batı Atıksu Arıtma Tesisleri projelerini hayata geçirmiştir. 1.150.000 PE nüfusa göre inşa edilmiş, 227.000 m^3/gün kapasiteli Batı Adana Atıksu Arıtma Tesisi Haziran 2003'de, 128.000 m^3/gün kapasiteli Doğu Adana Atıksu Arıtma Tesisi ise Haziran 2007'de tamamlanarak işletmeye alınmıştır. Adana Büyükşehir Belediyesi, tüm atıksularını arıtan Türkiye'nin ilk Büyükşehir Belediyesi olup Akdeniz'in korunmasına büyük katkı koymuştur.

Batı Adana Atıksu Arıtma Tesisi ünitelerinde, mekanik arıtma, biyolojik arıtma ve çamur arıtımı yapılmaktadır. Doğu Adana Mekanik Atıksu Arıtma Tesisi inşaatı da genişletilerek biyolojik arıtma tesisine dönüştürülmüştür.

2.5.3. Park ve Bahçeler

Kurumumuzda 2 adet fidanlık bulunmaktadır. Buralarda üretilmekte olan ağaç, çalı türü, sarılıcı ve tırmanıcı bitkiler belediyemiz sorumluluğunda bulunan alanların yeşillendirilmesinde kullanılmaktadır.

Kanara Fidanlığı olarak adlandırılan Belediye mezbahanesi doğusunda bulunan 31 dekar büyüklüğündeki alanda ihtiyaca yönelik olarak ağaç, ağaççık, çalı türleri, ibreli yapraklı, her dem yeşil ve yaprağını döken türlerden ileriye yönelik olarak hazırlanan tavalarda tohum ve çelikle üretim yapılmaktadır. Kanara fidanlığında Aralık 2008 sonu itibariyle 34.493 adet ağaç, 20.520 adet çalı, sarılıcı ve tırmanıcı bitki mevcut bulunmaktadır.

Demirköprü Fidanlığı olarak adlandırılan Fuzuli Caddesi TEK karşısı Galeria girişinde bulunan 29 dekar büyüklüğündeki alanda ihtiyaca yönelik olarak ağaç, çalı türleri, sarılıcı bitki türlerinden ileriye yönelik olarak üretim yapılmaktadır. Bu fidanlıkta Aralık 2008 sonu itibariyle yapılan sayımlarda 33.002 adet ağaç, 94.759 adet çalı ve sarılıcı bitki mevcut olduğu saptanmıştır.

Bu bağlamda fidanlıklarda toplam 67.495 adet ağaç, 115.279 adet çalı, sarılıcı ve tırmanıcı bitki türleri bulunmaktadır. Ayrıca 70 çeşit ağaç ve ağaççık, 85 çeşit çalı, 8 çeşit sarılıcı bitki bulunmaktadır. Öte yandan idari binası ve otoparkı, geniş bir ambarı, bahçıvan ve işçilerin kullanacağı bir bina, çelik ve tohum alımı ile poşetlemenin yapılabileceği, gübre, toprak, ponza, torf v.s. gibi malzemelerin, zirai aletlerin konulacağı kapalı alanlar, büyük bir sera, tünel seralar ve bitki ekim tavaları, bitkilerin konulabileceği geniş bir alanı içeren toplam 250.000 m^2'lik bir fidanlığa ihtiyaç duyulmaktadır.

Şehir içerisinde muhtelif yerlerde 49 adet su gösteri havuzu bulunmakta olup saat 07:00-24:00 arasında çalışmaktadır. Menderes Adası, Çobandede ve Dilberler Sekisi'nde birer adet şelale ve havuzları, içgöl içi fıskiyeleri bulunmaktadır. Buraların bakımı, temizliği ve tamir işlemleri periyodik olarak yürütülmektedir.

Yeşil alanlardaki sulama; sabit ve taşıma olmak üzere iki şekilde yapılmaktadır. Yeni yapılan bulvarlarda sabit sulama sistemi kurularak sulama yapılmaktadır. Bazı bulvarlarda da sabit sulama sistemine geçiş yapılmış olup ileriki dönemlerde diğer bölgelere de sabit sulama sistemi kurulması düşünülmektedir. Sabit sulama sistemi olmayan yeşil alanlarda taşıma suyu (arazöz) ile sulama yapılmaktadır.

2.5.3.1. Yeşil Alanlar

Tablo 15 Aktif ve Pasif Yeşil Alan Listesi

Adana Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde Yer Alan Aktif ve Pasif Yeşil Alan Dağılımı				
S.No	**Park Mahal ve Yer Adı**	**Alan Ölçüsü(m^2)**	**Durum**	
			Aktif	**Pasif**
1	33 Adet Park	1.246.400	Aktif	
2	İç Göl Sağ ve Sol Sahil	1.400.000	Aktif	
3	Eski Baraj Rekreasyon Alanı	500.000	Aktif	
4	Belediye Kompleksleri	20.000	Aktif	
5	Adalar	225.000	Aktif	
6	Seyhan Barajı Piknik Alanları	799.000	Aktif	
7	Refüj ve Kaldırımlar	820.000	Aktif	
8	Eski Barajla Yeni Baraj Arası	300.000	Aktif	
9	Kıyı Boyu	62.000	Aktif	
10	Beyaz Evler Çamlığı ve Çevresi	210.000	Aktif	
11	Yüreğir ve Sarıçam İlçe Belediyelerine Ait Toplam 130 Adet Park	442.708	Aktif	
12	Seyhan ve Çukurova İlçe Belediyelerine Ait Toplam 165 Adet Park	960.761	Aktif	
13	5 Büyük 12 Küçük 17 Adet Mezarlık	951.000		Pasif
14	Seyhan Baraj Gölü Güney Yamaçları	1.638.000		Pasif
15	Topalak Kent Ormanı	3.000.000		Pasif
	Toplam		**6.985.869**	**5.589.000**
	Genel Toplam	**12.574.869**		

	Yeşil Alan	**Nüfus**	**m^2**
2009 Yılı İtibari İle Kişi Başına Düşen Yeşil Alan	**12.574.869**	**1.517.787**	**8,29**

2.5.3.2. Parklar

Sorumluluk alanlarımızda yapmış olduğumuz parklar ve bunlara ait alanlar aşağıda sıralanmaktadır.

Tablo 16 Park Listesi

Park Adı	Park Alanı (m²)	Park adı	Park Alanı (m^2)
Atatürk Parkı	47.000	Güney Park	35.000
İnönü Parkı	9.000	Dadaloğlu Parkı	13.000
Kuvayi Milliye Parkı	35.000	Özdemir Sabancı Parkı	1.500
Çobandede Parkı	165.000	Yavuzlar Parkı	22.000
Ulus Parkı	9.000	Kocavezir Parkı	3.000
Abidin Dino Parkı	1.500	Cumhuriyet Parkı	27.000
Alidede Parkı	2.000	Kasım Ener Parkı	3.000
Altınkoza Parkı	13.000	Dilber Park	30.000
Barbaros Parkı	2.000	Barış Parkı	4.500
Barış Manço Parkı	1.200	Zübeyde Hanım Parkı	43.000
Aşık Ferahi	2.000	Güney Yıldızı	45.000
Borozanlı Park	3.000	Bahçeşehir Parkı	5.000
Mimar Sinan Parkı	97.000	19 Mayıs Parkı	3.000
Gençlik Parkı	240.000	Şakirpaşa Parkı	2.000
Merkez Park	300.000	Emekliler Parkı	5.000
Yalçın Park	26.000	Afetevleri Parkı	20.700
Yüreğir Merkez Park	31.000		
Toplam Park Alanı		**1.246.400 m^2**	

2.5.4. Hayvan Barınağı

Belediyemiz hayvan barınağı, Balcalı Hastanesi arkası Büyükşehir Belediyesi Makine İkmal Daire Başkanlığı Asfalt Şantiyesi bitişiğindedir. Barınak, 14.000 m^2 alana kurulu olup 2.000 hayvanlık kapasiteye sahiptir.

Başta DOHAYKO olmak üzere gönüllü kuruluşlar ile işbirliği yapılarak veterinerlik hizmetleri ve rehabilitasyon çalışmaları yürütülmektedir. Yılda ortalama 1.000'in üzerinde hayvan barınağa getirilmektedir.

İlçe belediyeleri tarafından toplanarak getirilen başıboş, sahipsiz kedi ve köpekler barınağımızda 10 günlük müşahede altına alınmaktadır. Müşahede döneminden sonra kuduz aşısı, parazit ilaçlaması yapılan ve operasyonla kısırlaştırılan hayvanların kulaklarına küpe takılarak işaretlenmektedir. Ayrıca sahipsiz kedi ve köpeklerin kaydı da yapılmaktadır. Isırık vakalarında ısıran hayvanlar 10 günlük müşahede altına alınmaktadır. Yurtiçi ve yurtdışı sevkiyatı yapılan hayvan ve hayvansal ürünlere menşe şahadetnamesi de verilmektedir.

2.5.5. Zabıta Hizmetleri

Belediyemiz zabıta hizmetleri 72 personel ile Merkez Karakolu, Merkez Otogar Karakolu, Yüreğir Otogar Karakolu ve Vedat Dalokay Hal Kompleksi Karakolu'nda 3 vardiya halinde yürütülmektedir. Ayrıca sürekli denetim yapan mobil ekipler de görev yapmaktadır.

2.5.6. Mezarlık Hizmetleri

Mülkiyeti Adana Büyükşehir Belediyesi'ne ait adları Asri, Buruk, Küçükoba, Akkapı, Kabasakal olan beş adet mezarlık bulunmaktadır. Asri Mezarlık'ta diğerlerinden farklı olarak mezarlık bilgi sistemi de bulunmaktadır. Ayrıca 5216 sayılı yasayla Adana Büyükşehir Belediyesi mücavir alan sınırlarının genişlemesi nedeniyle bu yeni yerleşim birimlerinde yer alan yaklaşık 459 mahalle ve köy mezarlığı da Adana Büyükşehir Belediyesi sorumluluğuna geçmiştir. Bu mezarlıklarda da kontrol sağlamak ve hizmet götürmek amacıyla planlama çalışmaları yürütülmektedir.

2.6. KÜLTÜR VE TURİZM

Kentte yaşayan vatandaşların kültür ve sanat anlayışını her yönüyle geliştirerek, kent kültürü bilincini artıran ve sanatın her dalını tanıtmaya yönelik çalışan Belediyemiz, halkın katılımını sağlamak üzere çeşitli organizasyonlar da düzenlemektedir.

2.6.1. Tiyatro ve Fuaye

1940'lı yıllarda yapılan tarihi binadaki 530 seyirci kapasiteli tiyatro salonumuz, Belediyemiz personeli ve sözleşmeli tiyatro sanatçıları ile şehir tiyatrosu faaliyetlerine devam etmektedir. Şehir Tiyatrosu her yıl Haziran ayı sonuna kadar iki büyük ve bir çocuk oyunu ile tiyatro severlerle buluşmaktadır. Ayrıca tiyatro salonumuz, özel tiyatroların oyunlarına, konserlere, çeşitli sivil toplum kuruluşlarının düzenlediği panel, açık oturum, konferans gibi etkinliklere ve Çukurova Senfoni Orkestrası konser ve provalarına da ev sahipliği yapmaktadır.

Her öğretim döneminde profesyonel tiyatro eğitim ve öğretimi verilmektedir. Ayrıca yaz dönemlerinde vatandaşların tiyatro sevgisini artırmak ve boş zamanlarını olumlu kullanmalarını sağlamak amacıyla halka açık ücretsiz kurslar düzenlenmektedir.

2006 yılında Liselerarası Tiyatro Şenliği ilk defa 20 lisenin katılımı ile düzenlenmiştir. Her yıl düzenli olarak devam eden Liselerarası Tiyatro Şenliği, en son 2009 yılında 39 lisenin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 2 yıldan bu yana Üniversitelerarası Tiyatro Festivali adı altında etkinlikler düzenlenmekte olup çeşitli üniversitelerden tiyatro bölümü öğrencilerine oyunlarını Adana'da sergileme imkanı sağlanmıştır. İlk kez 2009 yılında, 7 şehrin katılımı ile "Şehirlerarası Tiyatro Buluşması" gerçekleştirilerek farklı kentlerin tiyatro oyunlarını Adanalıların izlemesi sağlanmıştır.

Belediyemize bağlı bando, 27 kişilik kadrosuyla bayrak törenleri, protokol karşılama ve uğurlama, milli bayramlardaki törenlerde görev alarak yılın değişik zamanlarında halka açık konserler vermektedir.

Sergi salonu olarak kullanılan Fuaye salonunda da çeşitli sergiler açılmakta olup bu sergileri yılda yaklaşık 10.000 sanatsever ziyaret etmektedir. Belediyemize ait Mimar Sinan Açık Hava Tiyatrosu'nda ve Merkez Park içerisindeki amfi tiyatroda kültürel ve sosyal toplantılar, konser organizasyonları ve çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir.

2.6.2. 75. Yıl Sanat Galerisi

Atatürk Parkı içerisinde yer alan 75. Yıl Sanat Galerisi Türkiye genelinde bilinen ve sanatçılar tarafından tercih edilen önemli bir sanat galerisi olup galeride resim, fotoğraf, heykel ve diğer sanat disiplinlerine ait sergiler düzenlenmektedir.

75.Yıl Sanat Galerisi içerisinde sergi açmak isteyen sanatçıların yaptıkları yazılı başvurular, Çukurova Üniversitesi Güzel Sanatlar Bölümü'nden öğretim üyelerinin yer aldığı

bir eser inceleme kurulu tarafından değerlendirilmekte ve 1 yıl içerisinde yapılacak sergiler Aralık ayında belirlenerek yıllık program olarak duyurulmaktadır.

İlköğretim ve lise çağında öğrenim gören öğrencilerin 75.Yıl Sanat Galerisinde açılan sergileri gezmesi ve sanat galerisi kültürü edinebilmeleri için belirli günlerde programlar düzenlenmektedir. Belediyemizin ücretsiz tahsis ettiği otobüslerle öğrenciler öğretmenleri nezaretinde okullarından alınarak sergileri gezmeleri sağlanmaktadır.

2.6.3. Adana Valiliği Kültür ve Sanat Merkezi

Eski adıyla Kız Lisesi olarak bilinen tarihi bina, 2007 yılında restore edilerek Adana Valiliği ve Adana Büyükşehir Belediyesi ile yapılan protokolle 3 yıla yakın bir süredir Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı tarafından şehrin sanatsal ve kültürel faaliyetlerini sanatseverlerin kullanımına sunulmaktadır.

2.6.4. Belediye Konservatuarı

Belediyemiz konservatuarında Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, Türk Halk Oyunları eğitimi verilmektedir.

Türk Halk Müziği bölümünde 2 yıllık eğitim sürecinden sonra devam etmek isteyen öğrenciler eğitimlerini 4 yıla tamamlayabilmektedir. Eğitim süresince müziksel işitme ve ses eğitimi solfej ve kuramı, bona, meslek çalgısı, repertuar, çok sesli müzik eğitimi, Türk ve Batı Müziği solfej ve kuramı dersleri verilmektedir. Yaz aylarında ise Türk Halk Müziği'ne ilgi duyan vatandaşlara ayrıca çeşitli enstrümanları (bağlama, kaval, ney, org) çalabilmeleri için kurslar düzenlenmektedir.

Türk Sanat Müziği eğitimi almak isteyen vatandaşlara usul, makam, solfej ve nazariyat konularında ücretsiz eğitimler verilmektedir. Türk Sanat Müziği korosu Merkez Park Amfi Tiyatroda yaz aylarında halka açık konserler vermektedir.

Türk Halk Oyunları Bölümünde 3 yıllık eğitim süresi boyunca halk bilimi, teorik ve pratik bilgiler ve değişik yörelere ait oyunlar konusunda dersler verilmektedir. Türk Halk Oyunları ekibi şehrimizi çeşitli yarışmalarda temsil etmekte, kentimizde gerçekleşen kültürel etkinlikler ile ulusal bayramlarda oyunlarını sergilemektedir.

2.6.5. Çocuk Korosu

Türk Sanat Müziği konusunda eğitim ve konser faaliyetlerini yürütmek amacıyla 2008 yılında kurulan Adana Büyükşehir Belediyesi Çocuk Korosu yaklaşık 70 öğrencisi ile önemli gün ve haftalarda konserler vermektedir.

10 Kasım'da "Atatürk'ün Sevdiği Şarkılar" konseri vererek kaybolmaya yüz tutmuş Türk Sanat Müziği'ni sevdirmeye yönelik önemli bir misyon da üstlenmiştir.

2.6.6. Altın Koza Aktiviteleri

2.6.6.1. Altın Koza Film Festivali

Çukurova'nın geleneksel ürünü pamuğu simgeleyen "Altın Koza Film, Kültür ve Sanat Festivali", ilk kez 1969 yılında, "Film Şenliği" adıyla düzenlenmiştir. 1997 depremi sonrasında ara verilen Festival, 2004 yılından bu yana kesintiye uğramadan her yıl gerçekleştirilmektedir. Bu yıl 16.sı düzenlenen Altın Koza Film, Kültür ve Sanat Festivali, Türkiye'de Türk sinemasının gelişimi, yeni yönetmenlerin Türk sinemasına yapacağı katkıların artırılması, Adana kentinin tanıtımı konularında önemli bir işleve sahiptir.

Festivalde Ulusal Uzun Metraj Film Yarışması, Uluslararası Akdeniz Ülkeleri Kısa Film Yarışması, Öğrenci Filmleri Yarışması yer almaktadır. Ayrıca yan etkinlikler kapsamında Kısa Film Atölyesi, sergiler, Sevgi Korteji, söyleşiler, Sinema Dayanışma Gecesi düzenlenmektedir. Adana Büyükşehir Belediyesi ile koordineli olarak toplumsal sosyal sorumluluk projeleri çerçevesinde "Sinema Engel Tanımaz" projesi ile engellilere film gösterimleri, "Okullar Sinemada, Sinema Okullarda" projesi ile 160 okulda 80.000 öğrencinin sinemayla buluşması sağlanmaktadır. Katılımın her geçen gün artması ve Adanalıların festivali sahiplenmesi, bu köklü etkinliğin devamı konusunda genç sinemacıları ve festivale katkı koyanları cesaretlendirmektedir.

2.6.6.2. 13 Kare Sanat Festivali

Bir trafik kazasında hayatını kaybeden 13 fotoğraf sanatçısının anısına düzenlenmeye başlanan 13 Kare Sanat Festivali, ulusal ve uluslar arası sanatçıların katılımı ile her yıl düzenli olarak gerçekleştirilmektedir. En son 8.si düzenlenen festival kapsamında, 1 anma etkinliği, 1 oturum, 2 söyleşi, 5 saydam gösterisi, 5 imza etkinliği, 6 sergi, 1 müzik etkinliği, 1 tiyatro gösterisi yer almaktadır. Her yıl büyüyerek devam eden festival, çeşitli sanat dallarını bünyesinde bulundurarak organizasyonlarına devam etmektedir.

2.6.6.3. Edebiyat Festivali

Adana Edebiyat Festivali küresel ölçekte tanınmış ve kabul görmüş edebiyatçıların yetiştiği Adana kentinin, bu daldaki birikimlerinin değerlendirilmesi amacıyla düzenlenir. Edebiyat Festivali eser üretmiş yazarların yerel ve ulusal düzeyde katılımıyla gerçekleştirilmektedir.

2.6.7. Önemli Gün ve Haftalar

Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı, Ulusal bayramlarda, Adana ile ilgili önemli günlerde, bayram, şenlik ve kutlamalarda önemli görevler üstlenmektedir. Bunların belli başlıları; 5 Ocak Adana'nın Kurtuluşu, 15 Mart Atatürk'ün Adana'ya Gelişi, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, Hıdrellez Şenlikleri, 19

Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı, 30 Ağustos Zafer Bayramı, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü v.b.'dir.

2.6.8. Adana Hakkında Üretilmiş Yazılı ve Görsel Eserler

Adana'nın geçmişten günümüze gelişimini, kültürel ve sanatsal birikimlerini yazılı ve görsel olarak belgelemek amacıyla araştırmacıların ve öğrencilerin, Adana hakkında bilgi edinmek isteyen kişilerin kullanması ve Adana'nın tanıtımına katkı sağlaması için çeşitli belgesel, tanıtım filmi, kitap ve kataloglar hazırlatılmıştır.

2.7. SPORTİF FAALİYETLER

Belediyemiz, halkı kitle sporuna yöneltmek için yürüyüş ve koşu yolları, semt ve mahallelerde spor tesisleri yapmakta, yüzme kursları ile çocuklarımıza spor kültürünü aşılamakta, amatör ve engelli spor kulüplerini desteklemekte, spor kompleksleri oluşturmaktadır.

Ayrıca Amatör Spor Kulüplerinin il içi ve il dışı ulaşımları sağlanarak bu kulüplere ulaşım desteği, maddi ve manevi destek, spor tesisi desteği verilmektedir. Yüzme havuzları ve futbol sahalarının işletmesi de bu kulüpler tarafından yapılmaktadır. Öte yandan amatör sporun desteklenmesi yönünde ulusal ve uluslararası organizasyonlara sponsorluk desteği ile çeşitli branşların Milli Takım kamplarına destek verilmektedir.

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ile ortaklaşa çalışmalar yapılarak 50 dönümlük Serinevler Spor Kompleksi'nin yeri verilmiş, Yüreğir Spor Salonu'nun 25 dönümlük çevre düzenlemesi yapılmış, Süleyman Demirel Bulvarı üzerinde salon yapımı için arsa verilmiş ve Müdürlüğün düzenlemiş olduğu çeşitli sportif faaliyetlere destek olunmuştur.

Seyhan Baraj Gölü'nde yapılan yelken, kürek, kano ve Off-shore yarışlarına destek verilmektedir. İlde yüzme ve sutopu faaliyetlerine yönelik olarak Milli Takım kamplarının Adana'da yapılması sağlanmıştır. Güreş Vakfı ve güreş sporuna destek verilmekte olup bu sporun yaygınlaştırılması konusunda Kızıldağ, Salbaş ve İsmet Atlı Güreşleri geleneksel olarak düzenlenmektedir. Adana Engelliler Spor Kulübü ile Martı Engelliler Spor Kulübü, İşitme Engelliler ve Görme Engelliler Spor Kulüplerinin tüm branşlarına destek verilmektedir. İlde yapılan faaliyetlere ana sponsorluk yapılarak 3 kez Kulüpler Arası Tekerlekli Sandalye Basketbol Avrupa Şampiyonası, 1 kez de Gençler Milli Takım Avrupa Şampiyonası gerçekleştirilmiş olup 5-15 Ekim 2009 tarihlerinde ilimizde yapılan Büyükler Tekerlekli Sandalye Basketbol Avrupa Şampiyonası'na da her türlü maddi ve manevi en büyük destek kurumumuzca sağlanmıştır.

2.7.1. Spor Tesisleri

Spor faaliyetleri Adana Büyükşehir Belediyesi, diğer kurum ve kuruluşlara ait olan spor tesisleri ile yürütülmektedir.

Tablo 17 Spor Tesisleri

Kuruluş Adı	Stadyum	Stad	Spor Salonu	Futbol Sahası (Çim)	Futbol Sahası (Toprak)	Yüzme Havuzu (Açık)	Yüzme Havuzu (Kapalı)	Basketbol Sahası	Voleybol Sahası	Tenis Kortu	Yürüyüş ve Koşu Yolları
Belediye (2009 Yılı)	-	-	-	44	-	39	-	24	13	7	17
Belediye (2006 Yılı)	-	-	-	15	13	25	-	24	13	3	13
Gençlik ve Spor (2009 Yılı)	1	4	7	24	15	7	2	18	9	26	2
Gençlik ve Spor (2006 Yılı)	1	2	2	13	5	4	2	6	2	19	2
Toplam	**1**	**4**	**7**	**68**	**15**	**46**	**2**	**42**	**22**	**33**	**19**

Ayrıca kurumumuzca yapılan 2 adet çok amaçlı spor kompleksi bulunmaktadır. Çatalan ASKİ Spor Tesisi adı verilen tesis, 70.000 m^2 alan üzerine kurulmuş olup 170.000 m^2 genişleme alanına sahiptir. Tesiste, sosyal tesislerin yer aldığı 5.638 m^2 kapalı alan, 1'i sentetik 3'ü çim olmak üzere 4 adet futbol sahası, 1 adet yarı olimpik yüzme havuzu bulunmakta olup tesis 56 adet yatak kapasitesine sahiptir. Aytaç Durak Demirspor Tesisi ise 60.000 m^2 toplam alana ve 100.000 m^2 büyüme alanına sahip olup içerisinde 2.000 m^2 kapalı sosyal tesis alanı, 6 adet çim saha, 1 yarı olimpik yüzme havuzu bulunmaktadır.

2.7.2. Spor Kursları

Seyhan Nehri içgöl, Baraj gölü ve sulama kanallarındaki boğulmaları önlemek için Belediyemizce yüzme kursları düzenlenmekte ve tüm spor malzemeleri (terlik, gözlük, havlu, bone vs.) ücretsiz dağıtılıp, 7–15 yaş grubundaki çocuklarımıza yüzme öğretilmektedir. Yüzme kursları, eğitimin yanı sıra gençlerin boş zamanlarını da değerlendirmeleri bakımından büyük yarar sağlamıştır.

Tablo 18 Yüzme Kursu Bilgileri

Adana Büyükşehir Belediyesi 7–15 Yaş Yüzme Kursu			
Yıllar	**Havuz Sayısı**	**Antrenör Sayısı**	**Kursiyer Sayısı**
2004	8	120	9.000
2005	9	140	12.000
2006	25	200	14.000
2007	30	240	18.000
2008	38	250	30.000
2009	39	250	20.000
Toplam	**149**	**1.349**	**103.000**

Yüzme kursları açılmadan önce her yaz sayıları yüze varan vatandaşımız boğularak hayatını kaybetmekte iken yüzme kurslarının başlangıcından itibaren boğulma olayları yok denecek kadar azalmıştır. Adana Emniyet Müdürlüğü'nden alınan Adana İli suda boğulma vakalarına ilişkin istatistikler aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 19 Boğulma Vakaları

YILLARA GÖRE BOĞULMA VAKALARI	
OLAY YILI	**0-15 YAŞ**
2004	12
2005	6
2006	12
2007	11
2008	6
2009	4
TOPLAM	64

Yaz aylarında Belediyemizce yapılmış olan çim yüzeyli sahalarda, kurumumuz sponsorluğunda Amatör Spor Kulüplerince futbol kursları düzenlenmekte ve 7–15 yaş grubundaki çocuklarımıza futbol öğretilmektedir. Büyükşehir Belediyemizin yapımını üstlendiği spor tesislerimizi çeşitli spor dallarından sayıları 10.000'lere varan sporcular kullanmakta olup sağlanan bu altyapı imkanları sayesinde spor kulüplerinin açılması kolaylaşmıştır.

2.7.3. Koşu ve Yürüyüş Yolları

Belediyemiz sorumluluk alanlarında yapmış olduğu yürüyüş ve koşu yolları ile halkımızın sağlığını korumaya yönelik faaliyetlerde bulunmaktadır.

Tablo 20 Koşu ve Yürüyüş Yolları

Adana Büyükşehir Belediyesi Koşu ve Yürüyüş Yolları	
S. No	**İsim**
1	Dilberler Sekisi
2	Adnan Menderes Bulvarı
3	Güney Yıldızı Parkı
4	Atatürk Parkı
5	Ulus Parkı
6	Merkez Park
7	Kıyı Boyu Yürüyüş Bandı
8	Seyhan Nehri Sinanpaşa Bandı
9	Güney Sahil Yolu
10	Gençlik Yürüyüş Parkuru

11	Fatih Terim Spor Kompleksi Yanı
12	Sarıçam Deresi Yürüyüş Yolu
13	Kanal 4,5 Durak – Otoban Kavşağı
14	Uçak Mahallesi (Havaalanı Yanı)
15	Yalçın Park Yürüyüş Yolu
16	Güney Park Yürüyüş Yolu
17	Sümer Sekisi Yürüyüş Yolu

Ayrıca Yüreğir ve Merkez Park Yürüyüş Parkurları içerisinde açlık kan şekeri, tansiyon, kolesterol ölçümleri ve pansuman hizmetleri verilmektedir. 2008 yılında Yüreğir Yürüyüş Parkuru'nda 3.626, Merkez Park Yürüyüş Parkuru'nda ise 1.040 vatandaşa sağlık hizmeti verilmiştir. Merkez Park Sağlık İstasyonu'nda anneler için emzirme odası da mevcuttur.

2.8. SOSYAL HİZMETLER

2.8.1. Nikah

Göç sonucu kentimize gelen ve uzun süredir nikahsız yaşayan çiftlere nikah törenleri düzenlenmekte olup 2004 yılından bu yana toplam 20.564 kişinin resmi nikahı yapılmıştır.

2.8.2. Sünnet

Belediyemizce talepler doğrultusunda çeşitli yıllarda sünnet törenleri düzenlenmektedir. 2004 yılında 6.951, 2009 yılında da 4.397 çocuk sünnet edilmiştir.

2.8.3. Ucuz Ekmek

Seyhan ilçesinde 104 adet büfe, Yüreğir ilçesinde 90 adet büfe, Çukurova İlçesinde 65 adet büfe ve Büyükşehir Belediyesine bağlı diğer beldelerde de 19 adet satış noktası olmak üzere toplam 278 adet dağıtım noktası, mahallelerin sosyo-ekonomik yapıları ve mahalleler arası uzaklıklar gözetilerek dengeli bir şekilde yerleştirilmiştir.

Piyasa koşullarında ekmek fiyatı 0,70 Kuruş ile 0,75 Kuruş arasında değişirken fabrikalarımızın ürettiği ekmek kalite, hijyen ve gramajdan ödün verilmeden 0,40 Kuruş gibi ucuz bir fiyatla dar gelirli, muhtaç, kimsesiz ve yoksul halk kesimlerine ulaştırılmaktadır.

2.8.4. Ucuz Toplu Taşıma

Toplu taşımacılığı bir kamu hizmeti olarak kabul eden belediyemiz 200 adet otobüsümüz ile ucuz ve konforlu taşımacılık yaparak piyasadaki fiyat dengesini sağlamaktadır. Türkiye'nin en ucuz toplu taşıma hizmeti kurumumuzca verilmektedir.

2.8.5. Engellilere Yönelik Çalışmalar

Kurumumuza başvuruda bulunan engelli vatandaşlara talepleri doğrultusunda bilgilendirme, bilinçlendirme ve yönlendirme hizmetleri verilmektedir. İl genelinde engelli envanteri oluşturmaya yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Engelli vatandaşların üye oldukları sivil toplum kuruluşlarının düzenledikleri etkinliklere destek verilmekte, bu kuruluşlara ayni ve nakdi yardımlar yapılmaktadır. Ayrıca Bando, Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, Türk Halk Oyunları bölümlerini engellilere yönelik etkinliklerde görevlendirerek destek olmakta, kültür ve sanat faaliyetlerinden ücretsiz yararlanmaları sağlanmaktadır.

Engelliler için belirli gün ve haftalarda organizasyonlar düzenlenmekte olup ayrıca Kent Konseyi bünyesinde oluşturulmuş Engelliler Meclisi tarafından engellilere yönelik olarak üretilen sosyal projelere destek olunmaktadır. Yurtdışında faaliyet gösteren değişik

kurum ve kuruluşların engellilere yönelik yapmış olduğu yardımlarda bu kurumlarla işbirliği içerisinde engellilere olanaklar sağlanmaktadır.

Kurum bünyesinde 8 adet özel donanımlı otobüs engellilere hizmet vermektedir. Öte yandan engelli ve yoksul vatandaşlara engelleri ile ilgili kullandıkları araç-gereç ve diğer bazı ihtiyaçlarının temini konusunda kurum imkanları ölçüsünde yardımcı olunmaktadır.

2.9. DOĞAL AFETLER VE ARAMA KURTARMA

İtfaiye Birliği ve CANKUR, meydana gelen yangın, su baskınları, deprem, kazalar vb. olaylarda can ve mal kaybını en aza indirmek ve müdahale etmek amacıyla Serinevler Toplu Konutlar merkez olmak üzere Şakirpaşa İtfaiye Şubesi, Güzelyalı İtfaiye Şubesi, Barbaros İtfaiye Şubelerinde 12 adet yangın arazözü, 2 adet kurtarma aracı, 2 adet otomatik, 2 adet şnorkel merdiven, 1 adet ambulans ve 167'si işçi 207 personeli ile hizmet vermektedir.

2.10. ÇEVRE ANALİZİ

2.10.1. Günümüzde Belediyecilik

Gelişmekte olan ülkelerde, dünya ekonomik ve sosyal yaşamına entegrasyon adına kamu yönetimlerinde modernleşme politikaları izlenmektedir. Bu modernleşme politikalarının yerel ayağında, illerde yetki dağılımı ve yerinden yönetim ile piyasaların etkin işlevinin sağlanması ve değişen sosyal dengelerin korunması amaçlanmaktadır.

Bu modernleşme çalışmaları için hükümetler belediye kanunlarını çağa uygun bir şekilde revize etmektedirler. Değişim ve dönüşüm çalışmaları ise, merkezi yönetime bağlı bu konu ile ilgili bir birim kurularak yönlendirilmektedir. Yerel, ekonomik ve sosyal değişimlerle hedeflenen, yerel halklara daha kaliteli bir gelecek sağlanmasıdır. Bu geleceğin sağlanması için, belediyelerin ana görevlerine, sorumlu oldukları bölgede tüm kamu kurumlarının, ticari firmaların ve sivil toplum kuruluşlarının ortaklaşa çalışmalarının koordinasyonu da eklenmiştir.

Modernleşme çalışmaları doğrultusunda, belediyeler artık tüm faaliyet alanlarını ve dış etkileri göz önüne alarak, çalışma dönemleri için stratejik planlar hazırlamaktadırlar. Bu planlarda; uluslararası stratejik ortaklıklar, dünya, ülke ve bölge geneli sınai, ticari ve tarım faaliyetleri, global finansal hareketler, çevre ve doğal hayatın durumu, teknolojinin sağladığı yenilik ve kolaylıklar, özelleştirmeler ve devletlerin küçülmesi, idari hizmetlerin ademi merkeziyetçilik esas alınarak yürütülmesi, uluslararası standartlar ve anlaşmalar göz önüne alınmaktadır.

Belediyeler, bir bölgede beraber yaşayan ve etkileşim içinde olan insanların ortak yaşamını düzenleyici amaçla kurulmuş kurumlardır. Şehirlerin modern anlamda yeni yeni oluşmaya başladıkları dönemde, insanların yaşamsal kaynaklardan uzak yaşamaya başlaması ve görev paylaşımlarının daha keskin olması sonucunda, belediyeler zorunlu olarak insanların temel ihtiyaçlarının karşılanması adına çeşitli faaliyetlerde üstlenici olmuşlardır. Günümüzde ise, iktisadi faaliyetler, uzmanlık alanları, hizmet sektörleri oldukça çeşitlenmiş durumdadır ve birçok ürün ile hizmet zaten bireysel girişimciler tarafından sağlanmaktadır. Belediyeler de çağdaş yaşamın gerekliliklerine uyan şekilde, tüm bu toplumsal alışverişlerin üzerinde, asıl görevi düzenleme ve denetleme olan bir yapıya doğru evrim geçirmektedir. Bu yeni konumlarına, ideal bir hizmet kurumunda olması gerektiği gibi, her türlü yasal mevzuatlarını güçlendirerek, organizasyon şemaları ve insan kaynaklarını faaliyet alanlarına göre planlayarak, üretimle ve her türlü altyapı kurma ile ilgili faaliyetlerde kurum dışından hizmet alma yolu ile gücünü asıl faaliyet alanlarının dışında harcamayarak, her türlü modern araç ve gereçleri kullanarak ulaşmaya çalışmaktadırlar.

Modernleşme çalışmaları ve yeni belediyecilik anlayışının gelişmekte olan ülke halklarına belki de en önemli katkıları, yeni yasal düzenlemelerle ulaşılmak istenen şeffaf, hesap verebilir, adil, insan odaklı yönetim anlayışıdır. Bu yönetim anlayışını benimseyen

belediyelerin, faaliyetlerini gerçekleştirirken, kurulan yerel halk meclisleri ve çeşitli kurumlarla sürekli görüş alışverişi içinde olması istenmektedir. Böylece yetkinin asıl kaynağı halkın, tüm faaliyet dönemlerinde belediye yönetimlerinde söz sahibi olması ile gerçek demokrasinin yerel yönetimlerde yaşanması sağlanacaktır.

2.10.2. Akdeniz Bölgesi Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Düzeyi

Akdeniz Bölgesi, 2003 yılından bu yana Türkiye'nin 4. en gelişmiş coğrafi bölgesidir ve 7 bölge olduğu düşünüldüğünde bölgeler arasında ortalamada gelişmiş bir bölgedir. Bölge 1996 yılında da sıralamada aynı konumda yer almıştır. Akdeniz Bölgesi, tüm sosyo-ekonomik gelişmişlik göstergeleri ayrı ayrı incelendiğinde de genelde Türkiye ortalamasına yakın değerlere sahiptir.

Ortalama yıllık nüfus artış hızı en yüksek 3. bölge olan Akdeniz Bölgesi'nin ortalama hane halkı sayısı ve doğurganlık oranı ülke ortalamasından yüksektir.

Bölgenin eğitim göstergeleri de ülke ortalamaları civarındadır. Okur-yazar nüfus oranı, okur-yazar kadın nüfus oranı; fakülte ve yüksekokul mezunlarının oranı, ilköğretim-lise-meslek ve teknik liseleri okullaşma oranları ülke ortalamalarına çok yakındır.

Sağlık sektörü ve sanayi gelişimi ülke ortalamasının altında, tarım ve hizmet sektörleri gelişim oranı ise ülke ortalamasının üstündedir. Bölgede istihdamın sektörel dağılımı incelendiğinde; tarım %54,97 ile ilk sırada olup ikinci sırayı hizmet sektörü alırken sanayinin payı sadece %8,78'dir. Tarım ve sanayi bölge içinde dengeli dağılmamıştır. Kırsal asfalt, içme suyu gibi altyapı hizmetlerinin gerçekleşme oranı ülke ortalamasından yüksektir. Bölge teknolojik ve mekanik araç-gereç kullanımı, enerji tüketiminde de ülke ortalamalarına yakın değerlere sahiptir.

Bölgenin gelişimi sadece tek bir merkezde değil, farklı illerde farklı merkezlerde farklı iktisadi faaliyetlerle yürütülmektedir. Bölgede, çeşitli faaliyet ve sektörlerde öne çıkan birden çok gelişim merkezinin olması, belki de bölgedeki sosyo-ekonomik gelişimin en olumlu ve güçlü yönüdür. (DPT, 2003)

---

[2] Bu bölüm aşağıdaki kaynaklarda yer alan bilgiler derlenerek hazırlanmıştır.
TÜİK web sitesi.
DPT, İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (2003)
DPT, İlçelerin Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (2004)
T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Adana Sanayi Potansiyeli ve Yatırım Alanları Araştırması (2005)
Çukurova Kalkınma Ajansı, Ön Bölgesel Gelişme Planı 2007-2008 (2006)
Çukurova Kalkınma Ajansı, Doğu Akdeniz Sosyo-Ekonomik Panorama (2007)

2.10.3. Adana İli Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Düzeyi

Devlet Planlama Teşkilatı'nın Türkiye illeri sosyo-ekonomik sıralamasına göre, Adana 2003 yılında sekizinci, 1996 yılında ise dokuzuncu en gelişmiş ildir. Bu tarihler arasında gelişim hızı hemen hemen ülkenin en gelişmiş illerinin ortalama gelişme hızı ile aynıdır.

Tablo 21 Adana İlçeleri Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sırası

İlçeler	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası, 2004	858 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası, 1996
Büyükşehir	*2*	*2*
Ceyhan	*186*	*116*
Pozantı	*191*	*228*
Kozan	*273*	*294*
Karataş	*324*	*369*
İmamoğlu	*351*	*282*
Yumurtalık	*448*	*403*
Karaisalı	*655*	*512*
Tufanbeyli	*663*	*618*
Aladağ	*713*	*573*
Saimbeyli	*726*	*672*
Feke	*797*	*647*

Kaynak: DPT,2004

1996 yılından 2004 yılına gelindiğinde, Büyükşehir ilçe gelişmişlik sıralamasındaki ikinciliğini korurken, Pozantı, Kozan ve Karataş ilçeleri sıralamada yükselmişlerdir. Öte yandan diğer ilçeler ciddi şekilde düşüş göstermişlerdir.(DPT, 2004)

2.10.3.1. Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Göstergeleri Açısından Adana (TÜİK Verilerine Göre)

2.10.3.1.1. Demografi

Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2007 yılı verilerine göre Adana İli nüfusu 2.006.650'dir. Erkek ve kadın nüfusu hemen hemen dengededir. Adana'nın şehirleşme oranı ve nüfus yoğunluğu Türkiye ve Akdeniz Bölgesi ortalamasından yüksektir. Halk geneline şehirde yaşama bilinci yerleşmiştir. Doğurganlık hızı ve ortalama hane halkı sayısının ülke ortalamasından çok olması, ilde yaşayanların geleneksel aile anlayışını henüz terk etmediklerini gösterir ancak bunun nedeni olarak şehrin dışarıdan aldığı göç ve göçerlerin aile kültürü ile sınırlı yerleşim olanakları da sayılabilir. (DPT, 2003)

Geçmiş yıllarda yaşanan yoğun göç, Adana'da kent içi yerleşim sorunlarını yaratmıştır. Büyükşehir Belediyesi toplu konut uygulamaları ve kentsel dönüşüm hamleleriyle bu sorunun üstesinden gelmeye çalışmaktadır.

Gelişmiş ülkelerde nüfus artışı genelde durmuştur, hatta nüfusu gerileyen ülkeler bile vardır. Şehre göç eden kesim dışında, Adana yerlisinin ilerleyen yıllarda nüfus artış hızının gelişmiş ülke ortalamalarına doğru azalacağı beklenmelidir. Bunun sonucunda zaten kozmopolit olan kentte etnik köken oranları değişecektir. Bu konuda yaşanması muhtemel sorunlar, Adana Büyükşehir Belediyesi'nin yıllardır sürdürdüğü ilkeli yönetim anlayışı örnek alınarak yapılacak çalışmalarla daha doğmadan önlenmelidir.

Kentteki ortalama hane halkı sayısı, küresel kültürden etkilenmeler arttıkça azalacaktır, bu da barınma, yerleşim ve iş bulma sorunlarını beraberinde getirecektir. Zaten yüksek olan şehirleşme oranının daha da artacağı düşünülürse sorunlar daha da çoğalacaktır. Kentin genişlediği kuzey tarafta geniş ve çorak bakir topraklar bulunmakta olup bu sayede kentin güneyindeki bereketli topraklar bozulmamakta, dolayısıyla kentin gelişim yönü; barınma, yerleşim ve iş bulma sorunlarını çözmeyi oldukça kolaylaştırmaktadır.

2.10.3.1.2. İstihdam

Toplam nüfusun yaklaşık %30'u iktisaden faaldir. Toplam istihdama oranla, çalışanların %43,09'u tarım, %14,41'i sanayi, %42,5'i hizmet sektöründe istihdam etmektedir. Bu oranlar için ülke ortalamaları sırasıyla % 48,38, % 13,35 ve % 38,35'dir. Eskiden adı pamuk ve narenciye ile anılan Adana, tarımdaki bölge liderliğini Mersin'e kaptırmıştır, tarım sektöründe çalışanların oranı da bölge ortalamalarının altındadır. (TÜİK, 2001)

Adana istihdam oranlarına bakılırsa, hizmet sektörünün yüksek oranı nedeniyle gelişmiş ülkelere benzese de, ileride bu oranın ve sanayi istihdamının artacağı, makineleşme sebebiyle tarımda çalışanların oranının daha da düşeceği beklenmektedir.

İktisaden faal olanların oranı düşüktür. Nüfusun genç olması, iş olanaklarının azlığı, geleneksel yargılar nedeniyle kadınların çalıştırılmaması, kayıt dışı ekonomi, erken emeklilik gibi etmenler sebebiyle düşük olan bu oranın ileride artacağı düşünülebilir.

2.10.3.1.3. Eğitim

Gelişmişlik sıralamasında 8. sırada olan bir il olmasına rağmen Adana ili eğitim seviyesinin ülke genelinde gelişmişlik sırası 19'dur. Okuryazar oranı ve kadınların okuryazarlar içindeki oranı ülke ortalamasına çok yakın değerlere sahiptir. Adana'da ilkokul ve lise okullaşma oranları ülke geneline göre yüksek iken, mesleki ve teknik liseler okullaşma oranları ülke ortalamasından düşüktür. (DPT, 2003)

Ekonominin olmazsa olmazı teknik ve zanaat işgücünün yeterli şekilde sağlanması için mesleki ve teknik lise sayılarının arttırılması gerekmektedir. Her türlü ekonomik gelişimin yolunun eğitimden geçtiği ülkemizde eğitimin önemi ne yazık ki hala tam olarak kavranamamıştır.

Çukurova Üniversitesi Adana'daki tek üniversite olup, her ne kadar nitelikli öğretim üyelerini bölgeye çekmek zor olsa da, ülkemizin gelişmiş üniversiteleri arasında yer almaktadır. Gelişmiş ülkelerde çok önem verilen üniversite-iş dünyası işbirliği ise yeterince gelişmemiştir. Çukurova Üniversitesi'nde hayata geçirilmeye çalışılan teknopark projesinin bu açıdan önemi büyüktür.

Dünya genelinde eğitime daha çok kaynak ayrılmakta, ülkeler ARGE faaliyetlerine daha çok önem vermektedirler. Eğitim sadece devlet eli ile yapılan bir iş olmaktan çıkarılmış, çeşitli sivil toplum kuruluşları, vakıflar, girişimci işletmeciler ve hayırseverler tarafından desteklenen bir ortak yükümlülük halini almıştır. Uluslar arası fon kaynaklı eğitim projelerine, uzaktan eğitim imkanlarına, bilgi ve teknolojinin daha çok kullanılmasına, engelli eğitimlerine, üniversiteden halk eğitimlerinde faydalanılmasına ve üniversitenin kent kültürüne azami katkıda bulunmasına daha çok önem verilmesi gerekmektedir. (ÇKA, 2006)

2.10.3.1.4. Sağlık

Adana sağlık sektöründe 18. gelişmiş ildir. Bebek ölüm oranı, on bin kişiye düşen hekim, diş hekimi, eczane ve hastane yatak sayıları açısından Adana sağlık sektörü ülkenin genel gelişimi ile paralel bir gelişim sergilemiştir. (DPT, 2003)

Sağlık sektöründe yaşanan özelleştirme ve kanun değişiklikleri Adana'da son yıllarda çok çeşitli hastane ve polikliniklerin açılmasını sağlamıştır. Halka sunulan seçenekler, SGK sisteminde yapılan düzenlemelerin de etkisiyle artmaktadır. Artık Adana'da her hastalık için birkaç hastane-kurum alternatifi vardır. Sağlık ocaklarının aile hekimliği sistemine dönmesi de hastanelerde yığılmaları önlemektedir. Açılan yeni özel hastanelerle, Adana komşu ülkelere de hitap edebilecek bir sağlık merkezi olma yolunda ilerlemektedir.

Tıpta araştırma-geliştirme çalışmaları ve ilaç araştırmaları gelecekte şimdikinden de önemli olacak olmasına rağmen Adana'da bu konuda atılmış somut ve güçlü adımlar bulunmamaktadır.

2.10.3.1.5. Ekonomi

İlde ticari faaliyetler Ceyhan, Kozan, İmamoğlu ve Merkez ilçelerde yoğunlaşmıştır. Ticaretin önemli bir bölümünü sanayi, tarım ve hayvancılık ürünleri oluşturmaktadır. Adana ilinde kişi başı GSYİH değeri 2.339 $'dır. Türkiye ortalaması ise 2.146 $'dır. (TÜİK, 2001) Kişi başına GSYİH'da il ancak 18. sırada yer almıştır.

Adana'da fert başına ithalat ve ihracat miktarları ülke ortalamasından düşüktür, bununla beraber ihracatın ithalatı karşılama oranı ülke ortalamasının oldukça üzerindedir. Fert başına düşen sınaî, turizm veya ticari kredi miktarları da ülke ortalamasından düşüktür. Ancak tarımda yenilikleri başlatan Adana çiftçisi yaşadığı her türlü sıkıntıya karşın girişimci ruhunu korumakta olup kırsal nüfus başına kredi miktarı ülke ortalamasının çok üzerindedir. (DPT, 2003)

Dış ticaret oldukça geri olmasına rağmen, İlde yapılan üretimin büyük bir bölümünü yurt içi ve yurt dışı komşu bölgelerde pazarı olan gıda, tekstil, petrokimya ve kimya sanayi ürünleri oluşturmaktadır. (T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 2005) Organize sanayi ve serbest bölgelerden, karşılıklı ticaret anlaşmalarından, uluslararası fuar organizasyonlarından, tanıtım çalışmalarından daha iyi yararlanılması gerektiği açıktır. Son yıllarda Ortadoğu'da yaşanan siyasal çalkantılar, petrol fiyatlarındaki dalgalanmalar elbette Adana ticaretini de etkilemiştir, ama sorunun asıl nedenini dışarıda değil içeride aramak lazımdır.

Adana'da tarımın sektördeki payı 2001 TÜİK verilerine göre % 17,4'dür ve bu oran Türkiye ortalaması olan % 13,6'dan yüksektir. Sanayinin sektörel payı %29,9, hizmetlerin ise % 52,7'dir. (TÜİK,2001) Tarım %43,09'luk istihdam oranına karşın çok düşük katma değer yaratmaktadır.

2001 yılı itibariyle ülke genelinde en hızlı gelişen sektör sanayidir, Adana'da ise en hızlı gelişen sektör, hizmet sektörüdür.

Adana'daki sektörel bileşenler, mevcut ekonomik faaliyetleri karşılama yönünden şu anda yeterli düzeydedir. (T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 2005)

Tablo 22 Adana Sektörel Bileşenleri Yeterlilik Düzeyleri

Bileşenler	**Avantaj Düzeyi**		
	Yeterli	*Kısmen Yeterli*	*Yetersiz*
Ara girdi sağlama yeterliliği	✓		
Servis ve bakım hizmetlerinin yeterliliği	✓		
Alıcı yeterliliği	✓		
Mal dağıtım ağının yeterliliği	✓		
Sektörel işbirliğinin yeterliliği		✓	
Üretim ölçeğinin yeterliliği			✓

Kaynak .C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 2005

2.10.3.1.6. Adana'nın Sektörel Yeterlilikleri

Adana'daki tüm işletmelerde kurumsallaşmada eksikler ve yetersiz kalite anlayışı bulunmaktadır. Markalaşmaya gereken önem verilmemekte olup sektör platformları oluşmamıştır. (ÇKA, 2006) Sektörel işbirliği ise kısmen gelişmiştir. Ancak, düşük fiyatlarla mal satarak rakibine mal sattırmama stratejisi üzerinde kurulu rekabet anlayışı, Adana'daki sektörlerin sektörel işbirliğini kısmen de olsa önleyen bir etken konumundadır. Birçok şirketin, aile şirketi olması nedeniyle diğer şirketlerle işbirliğine girmedikleri tespit edilmiştir.

Üretim ölçeği yönünden dikkate alındığında, işletmelerin optimal noktadan uzak oldukları görülmektedir. Üretim ölçeğinin yetersizliğinde, ortak girişim yerine bağımsız iş yapma özelliği etken olmaktadır. Ferdi girişimler ve benzeri nedenlerle üretim ölçeğinde optimum seviyenin altında kalınması, özellikle kriz dönemlerinde Adana'da faaliyette olan işletmelerin önüne engel olarak çıkabilecek problem olarak görülmektedir. (T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 2005)

Adana ekonomisi, görüldüğü üzere pek de iç açıcı değildir, fakat bunu değiştirmek için yeterli gücü ve dinamizmi barındırmaktadır. Ayrıca, bölgenin coğrafi yapısı ve jeopolitik konumu, ılıman iklim koşulları, Güneydoğu Anadolu'nun dış dünyaya, ülkenin de Ortadoğu'ya açılan kapısı olması, ulusal ve uluslararası fonlardan projelere kaynak temini olanakları gibi birçok gelişim fırsatına da sahiptir. Adana'ya bağlı Yumurtalık ilçesi serbest ticaret bölgesi olup gerek doğalgaz gerekse ham petrol boru hatlarının kesişme noktasındadır. Bu yönüyle bölge; rafineri, petrokimya, petrol ürünleri ve termik santral alanlarında yapılacak yatırımlar için ciddi bir potansiyele sahiptir. (ÇKA, 2006)

2.10.3.1.7. Küresel Eğilimler

Dünyada talep edilen tüketim malları sürekli gelişmekte ve değişmektedir. Eskiden modern ekonomileri hareket ettirici ana motorlardan biri olarak görülen ağır sanayi veya makine sanayide çok ileri olan ülkeler bile tüketicilerin doygunluğu, söz konusu işletmelerde değişen arzulara paralel değişimleri gerçekleştirme zorlukları ve bu mallarda arzın talepten fazla olması nedeniyle yaşanan ekonomik krizlerden oldukça etkilenmektedirler. Ekonominin durağanlığını biraz olsun azaltmak için öne sürülen türev araçları ve sermaye piyasaları da dertlere çare olmamış, hatta gelişigüzel kullanım sonucu sıkıntıların artmasına neden olmuşlardır.

Değişen küresel eğilimlerde önemi değişmeyen bazı sektörler de vardır: Bilgi-teknoloji ve bunlara dayalı sanayi, tarım ve hayvancılık ile gıda sanayi, genetik mühendisliği, dokuma ve giyim sanayi, her türlü hizmet sektörü ve diğerleri. Değişen dünyaya ayak uydurmak için, geçmiş sanayi trendlerini takip edememiş Adana, aslında bu açıdan şu anda şanslı durumdadır. Değişen dünyaya ayak uydurmasını zorlaştıracak hiçbir yapısal bağı yoktur, gerekli değişim ve dönüşümleri yaşayarak, her daim kendini yenileyebilen, bilgi ve

teknolojiye dayalı bir ekonomi anlayışı oluşturması, gelişmiş birçok şehre göre çok daha kolaydır.

Tarıma ve hayvancılığa eskiden olduğu gibi çok önem verilmesi gerekmektedir. Elbette eski tarz üretim yöntemleri yerine modern teknikler denenmeli, her türlü teknoloji kullanılmalıdır. Üretim aşamalarının her anında atık yönetimi ve ekolojik dengeye önem verilmelidir. Üretim alanları çeşitlendirilerek olası risk ve belirsizliklerin etkileri en aza indirilmelidir. Ağırlık verilecek üretim alanları, gelecek 30–40 yılın küresel talepleri tahmin edilerek yapılmalıdır.

2.10.3.1.8. Çevre İllerin Önemi

Çevre iller, Adana'da kurulmuş ve kurulabilecek tarım ve hayvancılık ürünlerine dayalı sanayi, hammadde ihtiyacının önemli bölümünü sağlayacak üretimler yapmaktadır. Osmaniye, Hatay, Niğde, Mersin ve Kahramanmaraş tarımsal hammadde sağlayacak önemli merkezlerdir. Mersin, Niğde ve Kayseri önemli hayvancılık merkezleridir.

Üretim bakımından Türkiye'nin ikinci en büyük demir-çelik tesisi olan İsdemir'in bulunduğu İskenderun demir-çelik ve makine, Kahramanmaraş imalat ve Kayseri orman ürünleri sanayi hakkında tecrübeye ve işgücüne sahiptirler. Adana gelecekte bu şehirlerdeki tecrübe ve yetişmiş işgücünden faydalanabilir, Osmaniye'den de ucuz işgücü temin edebilir.

Akdeniz'deki ticari ulaşım yönünden büyük öneme sahip Mersin ve İskenderun limanları Adana'nın ticaretine önemli ekonomik katkı koyabilir. Kayseri, Mersin ve Kahramanmaraş sanayisi gelişmiş şehirlerdir. Hatay, Osmaniye, Kayseri ve Mersin önemli ticaret merkezleridir. Kahramanmaraş ve Niğde Adana'nın ticaret ürünleri için birer pazar niteliğindedir. Niğde ve Mersin'in tarımsal ve hayvansal ürünleri, Adana ticaret sektörü tarafından şehre katma değer yaratacak şekilde kullanılabilecek girdilerdir. Tüm bu sayılan şehirlerarasında karayolu ağı her açıdan yeterlidir. (T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 2005)

2.10.3.1.9. Sanayi ve Ticaret

Adana ili imalat sanayi gelişmişlik sırası 12'dir. Adana fert başına imalat sanayi katma değeri 342 milyon TL'dir, ülke ortalaması ise 350 milyon TL'dir. Bu konuda da şehir, ülke ortalamasında bir gelişmişlik düzeyine sahiptir. Ancak konu ile ilgili bir ayrıntı, aslında sanayi üretiminde kullanılan teknikler ve yaratılan katma değer açısından Adana'nın ülke genelinden daha geri olduğunu göstermektedir. Türkiye fert başına imalat sanayi elektrik tüketimi 550 kws iken Adana'da bu miktar 806 kws'tır. (DPT, 2003) Üretilen katma değerler göz önüne alındığında Adana imalat sanayinin kaynak kullanımının verimsiz olduğu ortaya çıkmaktadır.

Adana sanayisinin profili büyük ölçekli tekstil firmaları, makine alet ve yedek parça sanayisi, yağ ve tütün işleme tesisleri, çimento ve makine fabrikalarından oluşmaktadır. Buna ek olarak sayıları binlerle ifade edilen küçük ölçekli metal sanayi işletmeleri, orman ürünleri ve mobilya sanayi işletmeleri bulunmaktadır.

İl sanayisi birçok sektörde (kimya, sentetik elyaf, plastik, kauçuk, tekstil, hazır giyim ve deri, bitkisel yağ ve döküm-makine imalat), Türkiye'de en önemli üretim merkezi konumundadır. İlde, katma değeri oluşturmada, kimyasal madde ve ürünlerin imalatı ilk sırada, tütün ürünleri ikinci sırada, gıda ürünleri ve içecek imalatı ise üçüncü sırada yer almaktadır.

Adana uygulanmakta olan genel teşvikler ve KOBİ teşviklerinin tamamından yararlanabilmektedir. Fakat Adana'da teşvik alan işletmeler, Türkiye genelinde teşvik alan işletmelerin ancak % 1,52'sine karşılık gelmektedir.

Sanayi ve ticareti geliştirmek adına ilde çeşitli organizasyon yatırımları yapılmıştır. İlde 9 adet organize ticaret bölgesi vardır. 17 Eylül 1913 tarihinde faaliyete geçen Adana Ticaret Borsası mal alım-satımı yanında etkin bir laboratuar hizmeti de sunulmaktadır. Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi (AHSOSB), Adana sanayisini 21. yüzyıla taşıyacak bir sanayi organizasyonudur. Bakanlar Kurulu Kararı ile 2004 yılında Çukurova Üniversitesi'nde "Çukurova Teknoloji Geliştirme Bölgesi" kurulması tespiti yapılmıştır. Ayrıca ilde Yumurtalık Serbest Bölgesi bulunmaktadır.

Adana'da iç ticaret gelişmektedir. Bu gelişme sonucunda hızlı bir şirketleşme olgusu yaşanmaktadır. 1985 yılında 1.700 olan şirket sayısı 1997 yılında 12.000'e ulaşmıştır. Adana iç ticaretinin ağırlığını tarım ürünleri, pamuk, çiğit, tekstil ürünleri, yağlar, sebze ve meyve oluşturmaktadır.

Düşük seviyede olan ihracatın önemli bölümünü pamuk ve tekstil ürünleri ile meyve ve sebze ürünleri oluşturmaktadır. İlde en çok ihracat yapılan ülkeler İspanya, İtalya, Fransa Almanya'dır. İthalat yapılan ülkelerin başında ise Almanya, İngiltere, Japonya ve ABD gelmektedir. (T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 2005)

Adana sanayisinde son yıllarda büyük çaplı yeni yatırımlara gidilmemiş, sadece bazı mevcut tesisler ileri teknolojilerle yenilenmiştir. Yeni yatırımların olmayışı, büyük çoğunluğu sermaye ve talep yetersizliği ile boğuşan küçük işletmeleri olumsuz etkilemektedir. Yatırımcıları teşvik edici düzenlemeler, finansal araçların etkin kullanımı, mikro kredi uygulamaları ve sektörel ortaklıkların özendirilmesi ile sermaye sorunun aşılması gerekmektedir. Koordinasyon içerisinde üretim, esnek ürün tasarımları ve esnek üretim yaklaşımları, talep tahminleri, reklam çalışmaları, üretimde kalite yönetimi gibi çalışmalarla da talep yetersizliğinin önlenmesi sağlanmalıdır.

Önceki paragrafta da değinildiği gibi, Adana Sanayisi, son yıllarda büyük işletmelerle ilgili sorunlar yaşamaktadır. Adana'da faaliyet gösteren sadece 12 firma, 2003 yılında

"Türkiye'nin ilk 500 büyük firması" arasına girmiştir. Büyük işletmeler yeni yatırımlarını ve yönetim merkezlerin, giderek daha fazla ölçüde Marmara Bölgesine taşımaktadır. Adana'da 25'ten fazla işçi çalıştıran işletmelerde sürekli bir istihdam kaybı yaşanırken, büyük bir gelişme gösteren gıda sektöründeki istihdam artışı ise oldukça sınırlı kalmaktadır.

Adana'da büyük ölçekli sanayi kuruluşlarının yarattığı katma değer incelendiğinde gıda sanayinde yaratılan katma değerin il toplamının yüzde otuzu düzeyinde bulunduğu, ikinci sırayı dokuma ve giyim sektörü, üçüncü sırayı da kimya-petrol-kauçuk ve plastik sanayi ürünlerinin oluşturduğu görülmektedir. (T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 2005)

2004 yılı itibarıyla, Adana Organize Sanayi Bölgesinde (OSB) üretim yapan 207 tesis bulunmaktadır, bu tesis sayısı ülkedeki toplam 30.606 tesisin yalnızca yüzde 0,6'sına tekabül etmektedir. Adana nüfusuna oranla bu oran oldukça düşüktür. Bu oranın önümüzdeki yıllarda da değişmeyeceği, il OSB'sinde inşaatı devam eden 65 işyerinin ülkemizde inşaatı devam 11.567 işyeri içinde 0,56'lık paya sahip olmasından anlaşılabilir. (ÇKA, 2006)

Tablo 23 Serbest Bölge Ticaret Hacimleri

Bölge	2003 (Bin $)	Oran* (Yüzde)	2004 (Bin $)	Oran* (Yüzde)	2005 (Bin $)	Oran* (Yüzde)
Adana Yumurtalık Ser. Böl.	74.852	59,8	70.214	-6,2	84.885	20,9
Mersin Serbest Bölgesi	2.766.312	68,4	2.720.016	-1,7	2.128181	-21,8
TR62 Bölgesi Toplamı	2.841.164	68	2.790.230	-1,7	2.213.066	-20,2
Türkiye Toplamı	**16.608.066**	**49,6**	**22.110.402**	**33,1**	**23.362.826**	**5,7**

Kaynak : ÇKA, 2006

Sanayi ve ticaretin planlı ve programlı bir şekilde geliştirilmesi, üretim teknikleri ve sektörlerinin değişen dünya ekonomisine uygun olarak dönüştürülmesi gerektiği açıktır. TCS 2005 yılı raporu bu doğrultuda kullanılabilecek, yeni araştırmalara rehber olabilecek değerli bir çalışmadır. Bu raporda Adana ili sanayi ve ticaret kuruluşlarına, yatırım önerileri sunulmuştur.

Tablo 24 Adana İçin Yatırım Önerileri

Gıda Sanayi	**Dokuma ve Giyim Sanayi**
Reçel ve marmelat üretimi	*Yün iplik üretimi*
Pastörize süt ve süt ürünleri üretimi	*Yünlü dokuma üretimi*
İşlenmiş su üretimi, şişelenmiş su satışı	*Çorap üretimi*
Kurutulmuş meyve-sebze üretimi	*Örme eşya üretimi*
Dondurulmuş gıda üretimi	*Hazır giyim üretimi*
Meyve ve sebze paketlemesi	*Deri hazır giyim üretimi*
Şarap üretimi	*Çocuk ve hasta bezi, hijyenik kadın pedi üretimi*
Et ve et ürünleri üretimi	*Propilen esaslı dokumasız kumaş üretimi*
Meyve İşlenmesi	*Dokumasız kumaştan tek kullanımlık tıbbî tekstil ürünleri üretimi*

Plastik Sanayi	**Diğer**
Plâstik eşya ve ambalaj malzemesi üretimi	*Soğuk hava deposu*
Yer döşemeleri üretimi	*Güneş kollektörü üretimi*
Polivinilklorürden (PVC) kaplama ürünleri	*Teneke kutu üretimi*
PVC'den yapılmış mutfak eşyaları üretimi	*Otomotiv yan sanayi malzemeleri üretimi*
Polietilenden (PE)oyuncak üretimi	*Bilgisayar sarf malzemeleri üretimi*
PE'den otomotiv parçaları üretimi	*Pamuk saplarından yonga levha üretimi*
PE'den elektronik eşya parçaları üretimi	*Buğday saplarından kompozit malzeme üretimi*
	Buğday saplarından levha üretimi
	Bitkisel esaslı dizel yakıt (Biodizel) üretimi

Kaynak T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 2005

2.10.3.1.10. Tarım ve Hayvancılık

Adana'nın 1.403.000 hektarlık toplam arazisinin 539.000 hektarı tarıma elverişlidir. Sulanabilecek toplam alan 527.421 hektar olup, 217.562 hektar arazi sulanmaktadır. İnşaatı devam eden sulama projelerin tamamlanması ile yaklaşık 240.000 hektarlık alan sulu tarıma kavuşturulacaktır. (ÇKA, 2006)

Adana'da kırsal nüfus başına tarımsal üretim değeri ülke ortalamasından yüksektir ve bu açıdan şehirde tarım gelişmiş gibi gözükmektedir. Fakat bunun ne kadarının toprakların verimliliğine ve iklime, ne kadarının kullanılan teknikler kaynaklı verimlilik artışına bağlı olduğuna ilişkin bir veri bulunmamaktadır.

İl ekonomisinde bitkisel üretim değeri açısından en önemli katkı tahıllardan sağlanmaktadır. Fakat Adana'da doğal yapı ve eko sistemler sebze ve meyvecilik için de elverişlidir. Son yıllarda meyvecilikte elde edilen gelirin artması yöre çiftçisini bu sektörde yatırım yapmaya teşvik etmiştir. Türkiye'nin mısır üretiminin %45'ini, soya üretiminin %50'sini, yerfıstığı üretiminin %34'ünü, narenciye üretiminin %30'unu, karpuz üretiminin %12'sini ve buğday üretiminin %6,5'ini Adana ili karşılamaktadır.

Tarım sektörünün de sanayi ve ticarette olduğu gibi işletme ve yatırım sermayesi eksikleri bulunmaktadır. Bölgenin tarım sektörü açısından var olan tehditler; arazilerin miras ve devir yoluyla küçülmesi ve arazi kullanım planlamasında yetersizlikler, meraların 1/5000'lik haritalarının yapılmaması nedeniyle çayır ve meraların gerçek sınır ve üretim potansiyelinin bilinmemesi, anız yakmaya devam edilmesi, tarım arazilerinin yapılaşmaya açılması ve tarım dışı kullanımı, tarımsal ilaç ve gübre kullanımında bilinçsizlik nedeniyle çevreye verilen zararlar, sulanabilir arazinin önemli bir kısmının sulanamaması, su kaynaklarının korunamaması ve değerlendirilememesi, tarımsal üretim planlamasının yapılmaması, akredite gıda laboratuarının yeterli kapasitede olmaması şeklinde sıralanmaktadır. (ÇKA, 2006)

Adana tarımını tehdit eden birçok unsur var olmakla beraber, çeşitli fırsatlar da vardır. Dünya tarım sektörü gelişimi değerlendirildiğinde, çiftçi örgütlerinin yaygın olması, iklimin tarım için uygun olması ve yılda birkaç ürün alınabilmesi, erkenci üretim imkanının bulunması, entansif tarım uygulamalarının yaygın olması, organik tarıma uygun alanların varlığı, bölgeye özgü ve dış pazar şansı yüksek tarımsal çeşitlilik olması, teknolojik seracılık altyapısı, tarıma dayalı ve ihracata dönük sanayinin gelişme potansiyeli, tarım ihtisas organize sanayi bölgesi kurulma çalışmaları gibi birçok tarımsal fırsat vardır. (ÇKA, 2006)

Hayvancılıkta, bitki örtüsü ve iklime uygun olarak koyun, kıl keçisi ve sığır yetiştiriciliği ön plana çıkmaktadır. Ticari amaçla tavuk ve hindi besiciliği de yapılmaktadır.

Adana'da hayvansal ürün miktarları içinde et, süt ve deri ürünlerinin fazla olduğu ve tüm ürünlerin %55,67'inin, deri ve beyaz et gibi bazı ürünlerin %100'ünün pazarlandığı görülmektedir. Üretilen sütün değer olarak ancak %18'i pazarlanabilmektedir ve sadece süt sektöründe bir pazarlama sorunu olduğu anlaşılmaktadır.

Adana sahip olduğu kaynakların bolluğu ve üretim açısından mevcut potansiyele rağmen, balık istihsali ve üretimi çok düşük seviyede olup, Türkiye üretiminin % 1'inin de altında olup, genel olarak avcılığa dayanmaktadır. (T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 2005)

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 2005 yılı çalışmasında çeşitli fırsat ve tehditleri göz önünde bulundurarak Adana ili tarım ve hayvancılık sektörüne şu konularda yatırım yapılmasını önermiştir:

Tablo 25 Adana İçin Tarım ve Hayvancılık Gelişimi Önerileri

Tarım	**Hayvancılık**
Tıbbi ve aromatik bitkiler üretimi Seracılık Meyve ve sebze yetiştiriciliği Damızlık (hibrit) tohum üretim tesisi Bağcılık Yem bitkileri üretimi Kanola üretimi Organik tarım ürünleri üretimi	Su ürünleri üretimi Arıcılık Damızlık et ve süt sığırcılığı Et ve yumurta tavukçuluğu Saanen Irkı Süt Keçisi Yetiştiriciliği Hindi yetiştiriciliği

Kaynak T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 2005

2.10.3.1.11. Altyapı

Türkiye'nin kırsal yerleşimlerinde asfalt yol oranı %45,23 iken Adana'da bu oran %55,56'dır. Yeterli içme suyu oranı götürülen nüfus oranı Türkiye ortalaması %84,98 iken, Adana'da bu oran %91,30'dir. Fert başına belediye giderleri de ülke ortalamasından yüksek

olan Adana'da bu giderlerin yüksekliğinin en önemli nedenlerinden birinin süregelen altyapı yatırımları olduğu açıktır.

Devlet ve il yolları, fert başına düşen kamu yatırımları miktarı, fert başına genel bütçe gelirleri ise ülke ortalamasının çok altındadır. Kısacası Adana'ya Devlet yatırımları istenen düzeyde değildir. Ülke genelinde olduğu gibi, il demiryolları gelişmişliği dünya standartlarının çok altındadır. Adana ili sınırları içinde uluslararası petrol ve yük taşımacılığına açık Botaş Limanı ve Toros Gübre Limanı bulunmaktadır. Adana ilinde iki adet havaalanı bulunmaktadır. Bunlardan birisi sivil amaçlı Şakirpaşa Havaalanı, diğeri ise İncirlik Hava Üssü'ne ait askeri havaalanıdır. Uluslararası kategoride A sınıfına giren Adana Şakirpaşa Havaalanı, 1955 yılında hava trafiğine açılmıştır.

Adana, haberleşme alanında Türkiye geneline oranla gelişmiş bir ildir. İldeki bütün köylere otomatik santralli telefon hizmeti götürülmüştür. (T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 2005)

İlin yeterli olma açısından enerji sıkıntısı bulunmamakla beraber enerji iletim hatları yer üstünde olduğundan, yaz sıcaklıkları, nakil hatlarının uzunluğu ve diğer bir takım teknik yetersizlikten dolayı çok sık elektrik dalgalanmaları olmaktadır. Bu da sanayi açısından hem zaman kaybına, hem de telafisi imkansız birçok teknik arızaya ve dolayısı ile büyük maddi kayıplara, sebep olmaktadır. Yerüstündeki iletim hatları can güvenliği açısından da tehlikelidir. İlde kullanılabilecek enerji seçenekleri de çok kısıtlıdır. Toplam enerji üretimi, ilin mevcut enerji üretim potansiyelinin sadece %16'sına tekabül etmektedir. Çevre ve insan geleceği açısından önem kazanan yenilenebilir enerji kaynakları açısından zengin olan şehirde bu konuda yapılan hiçbir önemli yatırım-girişim yoktur. Bu nedenle il ile ilgili enerji planlarının ciddi şekilde gözden geçirilmesi gerekmektedir. (T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 2005)

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın 2005 tarihli Adana araştırmasında, Adana altyapısının olası ekonomik gelişim açısından yeterlilikleri incelenmiştir.

Tablo 26 Gelişim bileşenlerinin bulunabilirlikleri

Bileşenler	Bulunabilirlik Düzeyi		
	Yeterli	*Kısmen Yeterli*	*Yetersiz*
Ulaşım		✓	
İletişim	✓		
Enerji		✓	
Sermaye	✓		
Hammadde		✓	
Teknoloji	✓		
İşgücü		✓	

Kaynak T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 2005

2.10.3.1.12. Turizm

Değişen dünyada turizm sektörü, kentlerin ve ülkelerin en az diğer sektörler kadar önem verdiği, daha az çabayla belki de daha fazla kazanç elde ettikleri öncelikli bir sektör haline gelmiştir. Adana'da ise, kültür, doğa, deniz-sahil, spor turizmi ve termal turizm açısından yeterli ve çeşitli kaynaklara sahip olmasına rağmen turizme gereken önem verilmemiş ve ilde turizm sektörü bir türlü gelişmemiştir.

Tablo 27 TR62 Bölgesi Turist, Yatak ve Oda Sayıları

	Adana	Mersin	TR62 Bölgesi	Türkiye	Bölge/Türkiye (Yüzde)
Yabancı Turist Savısı	28.770	67.233	96.003	14.078.001	**0,68**
Yerli Turist Sayısı	256.716	376.972	633.688	17.399.114	**3,64**
Turistik Belgeli Tesis Sayısı	18	39	57	2.295	**2,48**
Belediye Belgeli Tesis Sayısı	51	252	303	7.637	**3,97**
Turistik Belgeli Yatak Sayısı	2.949	5.186	8.135	431.100	**1,89**
Belediye Belgeli Yatak Sayısı	1.895	11.793	13.688	399.369	**3,43**

Kaynak ÇKA, 2006

Tablodan Adana'da iç turizmin ağırlıklı olduğu görülmektedir. Turizm göstergeleri, her yönden benzer il niteliklerine sahip Mersin'e göre çok geridir.

Bölgeye gelen yabancı turist sayısının artırılması için, öncelikle var olan zenginlikler korunmalıdır. Halk genelinde çevre bilinci oluşturulmalı, atık yönetim sistemleri oluşturulmalı ve denetlenmelidir. Her türlü yerleşim ve yapım çalışmaları, tarihi doku ve ekolojik denge bağlamında değerlendirilmelidir. Bölgenin turizm imkânlarının uluslar arası alanda tanıtımının yapılması, bölgenin turizme yönelik fiziki ve sosyal altyapı imkânlarının geliştirilmesi gerekmektedir. (ÇKA, 2006)

2.10.4. Sonuç

Adana iline ilişkin güncel istatistikî bilgiler yeterli düzeyde tutulmamaktadır, bu nedenle Adana'yla ilgili yapılan çalışmalarda veri bulma zorluğu yaşanmaktadır. Gelişmiş ve modern bir kent olmanın en önemli gerekliliklerinden biri olan veri toplanması ve paylaşımı, coğrafi ve kent bilgi sistemleri ilk elde gerçekleştirilmesi gereken zorunluluklardır.

İlde birçok kurum ve kuruluş tarafından desteklenen "Adana Kentsel Gelişme Planı" kapsamında sanayi, turizm, ticaret, eğitim, sağlık, ulaşım, kültür ve sanat hedefleri belirlenmiş durumdadır. (T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 2005) Bu gelişim planı kılavuz kabul edilerek, daha kapsamlı ve geniş katılımlı yeni stratejik planlar hazırlanarak, kent gelişimi ortak bir vizyon çerçevesinde sürdürülmelidir.

2.11. GZFT Analizi

2.11.1. Zayıf Yönler

1. Gelirin gideri tam olarak karşılayamaması
2. Nitelikli personel ve hizmet içi eğitim eksikliği
3. Araç-gereç yetersizliği ve verimsizliği
4. Kentsel tasarım biriminin yeterince etkin çalışamaması
5. Su kayıp ve kaçak oranının fazla olması
6. Birim ihtiyaçlarının zamanında karşılanamaması
7. Teknolojik gelişmelerin belediye hizmetlerine yeterince yansıtılamaması
8. İstatistiki bilgi ve arşivleme konularındaki eksiklikler
9. AR-GE biriminin aktif olmaması
10. Gayrimenkul envanter çalışmalarının tamamlanmamış olması
11. Halkla ilişkiler biriminin yeterince etkin olmaması
12. Ulaşım Master Plan'ının olmaması
13. Özürlüler için ulaşım düzenlemelerinin yetersizliği
14. İç denetim ve ön mali kontrolün yeterince etkin çalışmaması
15. Her türlü yeraltı şebekelerinin projelerinin dijital ortamda olmaması
16. UKOME ve AYKOME'nin personel yapısının zayıf olması
17. Büyükşehir ve İlçe Belediyelerinin sorumluluk alanlarının halka yeterince anlatılamaması
18. Ulusal ve Uluslararası fonlardan yeterince yararlanılamaması
19. Kariyer gelişimi ve motivasyona yeterince önem verilmemesi
20. Kurum içi sosyal faaliyetlerin yetersizliği

2.11.2. Güçlü Yönler

1. Başkanın ve yönetim kademesinin deneyimli olması
2. Çatalan içme suyu projesi ile şehrin 30 yıllık içme suyu ihtiyacının karşılanması
3. Yeterli rekreasyon ve yeşil alanların oluşturulmuş olması
4. Kanalizasyon ve arıtma sistemlerinin tamamlanmış ve şehrimizin ihtiyaçlarına uzun yıllar cevap verecek kalitede olması
5. Ucuz ekmek ve ucuz ulaşımın sağlanmış olması
6. Sorumluluğumuzdaki imar planlarının tamamlanmış olması ve yeterli imar alanlarının üretilmesi
7. Şehir içinden geçen otoyolun şehir içi ulaşıma entegre edilmesi
8. Hafif Raylı Sistem'in ilk etabının bitirilmiş olması
9. Az personel ve kaynakla çok iş başarılabilmesi
10. Deneyimli ve özverili bir personel kadrosunun bulunması
11. Birimlerin bir arada çalışabileceği bir hizmet binasının varlığı

2.11.3. Fırsatlar

1. Enerji kaynağı olarak doğalgazın da kullanılabilecek olması
2. Merkezi idarenin yerel yönetimleri yetki ve kaynak yönünden güçlendirme çalışmaları
3. Uluslararası mali fonlardan yararlanma imkânının artması
4. Ulusal ve bölgesel ölçekteki fuar etkinliklerinin uluslararası boyuta taşınması
5. Adana bölgesinin enerji havzasına dönüşmüş olması
6. İlimizde köklü ve büyük bir üniversitenin bulunması
7. Şehrimizin tarihi, kültürel ve arkeolojik eserler açısından zengin olması
8. Adana'nın tarım ve sanayi potansiyelinin yüksek olması
9. Şehrin içinden geçen Seyhan nehri ve gölü
10. Gelişmeye açık genç nüfusun fazla olması
11. Şehrimizin coğrafi konum, ulaşım ve iklim yönünden turizm potansiyeline sahip olması
12. Adana'nın sağlık ve spor turizmi için potansiyele sahip olması
13. Bölge limanlarının gelecekteki önemi

2.11.4. Tehditler

1. Görevlerin vekalaten/ tedviren yürütülmesi
2. Tepebağ Höyüğü ve diğer antik mirasın değerlendirilmemesi
3. Çarpık yapılaşmanın ileri boyutta olması
4. 4734 sayılı KİK aksaklıkları ve sürekli değişiyor olması
5. Coğrafi olarak ilimizin deprem bölgesinde olması ve afet planının olmaması
6. Kentimize İlimize vasıfsız insan göçünün sürüyor olması
7. Çevre kirliliği ve küresel ısınma
8. Emekli olacak personelin kısa ve orta vadede çok olması
9. 5393, 5216, 5018 gibi kanunların hazırlık safhası olmadan uygulamaya geçirilmesi ve sık sık değişiklik yapılmasının getireceği sorunlar ve bu yasaların sorumluluğumuzu arttırması
10. İşsizliğin her geçen gün artması
11. Şehrimizde araç trafiğinin yoğunlaşması ve beraberinde getirdiği hava (egzoz) ve gürültü kirliliği
12. Su havzalarının yeterince korunamamasından kaynaklanacak kirlenmeler
13. İlimizin kıyı şeridinde yer alan Karataş-Yumurtalık hattının turizme öncelikli bölge ilan edilmesine karşın, Büyükşehir'in sorumluluk alanı dışında kalması
14. Sanayi yatırımlarına ait fabrikaların teşvik kapsamına alınmaması sonucunda yatırımların başka şehirlere kayma eğilimi
15. Nitelikli ve yetişmiş kişilerin şehir dışına göç etme eğilimi
16. Adana'nın sanayi teşvik kapsamında olmaması
17. Vatandaşlarımızın çevreye ve yapılan hizmetlere karşı yeterli duyarlılığa sahip olmaması
18. Hava, su, katı atık, gürültü ve görüntü kirliliğine neden olan gayrisıhhî müesseselerin çoğunun yerleşim alanları içinde faaliyet göstermesi
19. Adana'da seyyar satıcıların sayılarının sürekli artması ve buna bağlı gelişen olumsuzluklar

GELECEĞE BAKIŞ

3

3. GELECEĞE BAKIŞ

3.1. MİSYON

Büyükşehir Belediyesi sorumluluk alanında planlı, hızlı, etkin, şeffaf, adil ve vatandaş odaklı en iyi hizmeti sunmak.

3.2. VİZYON

Lider ve öncü konumunu sürdürerek Türkiye ve Dünya'da örnek belediye olmak.

3.3. İLKELER

- Hukuktan, yasalardan ve dürüstlükten ödün vermeden herkese adil hizmet sunmak
- Kamu kaynaklarını yerinde kullanmak
- Kamu haklarını korumada cesur ve kararlı olmak
- Karar alma, uygulama ve eylemlerde şeffaf ve açık olma
- Hizmette kalite, sürdürülebilirlik ve kalıcılığı hedeflemek
- Vatandaş – belediye işbirliği ile katılımcılık sağlamak
- Diğer kurum, kuruluş ve sivil toplum kuruluşları ile koordinasyon içinde çalışmak
- Faydası kent geneline yayılan projelere öncelik vermek
- Vatandaşın sorunlarına en kısa sürede çözüm bulmak

STRATEJİK ALANLAR, AMAÇLAR ve HEDEFLER

4

STRATEJİK ALAN 1. KURUMSAL YAPI

STRATEJİK AMAÇ

Katılımcılık ilkesi ve personel memnuniyetini öne alan yönetim şeklini oluşturmak.

HEDEF 1.1. Plan dönemi sonuna kadar nitelikli personel sayısını %20 artırmak

Sorumlu Birim: İnsan Kaynakları ve Eğitim Daire Başkanlığı
P.K. : Üniversite mezunu personel sayısı artış oranı / yıl
P.K. : Yabancı dil bilen personel sayısı artış oranı / yıl

HEDEF 1.2. Her yıl çalışanların %20'sinin hizmet içi eğitim almasını sağlamak

Sorumlu Birim: İnsan Kaynakları ve Eğitim Daire Başkanlığı
P.K. : Hizmet içi eğitim sayısı / yıl
P.K. : Hizmet içi eğitim alan personel sayısı / yıl
P.K. : Kişi başına alınan hizmet içi eğitim süresi / yıl
P.K. : Hizmet içi eğitim alan birim amiri sayısı

HEDEF 1.3. 2012 yılı sonuna kadar hizmet araçlarının verimliliğini %20 artırmak

Sorumlu Birim: Makine İkmal Daire Başkanlığı, Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı
P.K. : Ekonomik ömrünü tamamlamış araç sayısı azalışı / yıl
P.K. : Alınan araç sayısı / yıl
P.K. : Araç başı tamir bakım giderleri / yıl
P.K. : Araç başına düşen akaryakıt giderleri / yıl
P.K. : Hizmet üretim süreci uzunlukları değişimi

HEDEF 1.4. Plan dönemi sonuna kadar bütün dairelerin personel memnuniyeti ortalamalarını %70'e çıkarmak

Sorumlu Birim: Tüm birimler
P.K. : Daire personel memnuniyet indeksleri
P.K. : Ödüllendirilen personel sayısı / yıl
P.K. : Terfi kazanan personel sayısı / yıl

HEDEF 1.5. Plan dönemi sonuna kadar gelirlerin giderleri karşılama oranını %10 artırmak

Sorumlu Birim: Mali Hizmetler Daire Başkanlığı
P.K. : Gelir-gider oran artışı / yıl

HEDEF 1.6. Halkla İlişkiler Birimi'nin faaliyet alanlarını genişletmek

Sorumlu Birim: Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı
P.K. : Birim personel sayısı artışı / yıl
P.K. : Birime yapılan müracaat sayısı / yıl
P.K. : Yanıtlanan müracaat sayısı / yıl
P.K. : Müracaatların ortalama yanıtlanma süresi

HEDEF 1.7. Belediye hizmetleri ve sorumluluk alanları hakkında halkı daha iyi bilgilendirmek

Sorumlu Birim: Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı, Yazı İşleri ve Kararlar Daire Başkanlığı
P.K. : Düzenlenen tanıtım projesi / yıl
P.K. : İlgili kuruma yönlendirilen müracaat sayısı / yıl
P.K. : Başka kurumu ilgilendiren konularla ilgili müracaatların azalışı / yıl

HEDEF 1.8. Çalışanların iş güvenliği standartlarını ve hizmet üretilen yerlerin ergonomisini çağdaş normlarla yeniden şekillendirmek

Sorumlu Birim: Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı
P.K. : İş kazası vaka sayısı / yıl
P.K. : Meslek hastalığı vakası azalış oranı / yıl
P.K. : İş kazası ve meslek hastalıklarına bağlı rapor gün sayısı / yıl

HEDEF 1.9. 2011 yılı sonuna kadar e-belediye'ye geçişi tamamlamak

Sorumlu Birim: Bilgi İşlem Daire Başkanlığı
P.K. : Birimlere ait e-belediye modüllerinin kullanılma yüzdesi / yıl
P.K. : E-belediye sistemi içinde yapılan iş oranı / yıl

HEDEF 1.10. Plan dönemi sonuna kadar kurum teknolojik kapasitesini %30 artırmak

Sorumlu Birim: Bilgi İşlem Daire Başkanlığı
P.K. : Sahip olunan yazılım lisansı artış oranı/yıl
P.K. : Sahip olunan teknolojik envanter miktarı ve değeri

HEDEF 1.11. Diğer kurum ve kuruluşlarla koordinasyonu artırmak

Sorumlu Birim: Tüm Birimler
P.K. : Düzenlenen toplantı sayısı / yıl
P.K. : Düzenlenen toplantılara katılımcı sayısı / yıl
P.K. : Düzenlenen toplantılara katılan kurum sayısı / yıl
P.K. : Alınan karar sayısı / yıl
P.K. : Uygulanan karar sayısı / yıl
P.K. : Belediye Koordinasyon Komisyonu'nun kurulması

HEDEF 1.12. Hizmetlerimize ait vatandaş memnuniyeti anket puanlarını plan dönemi sonuna kadar %80'in üzerine çıkarmak

Sorumlu Birim: Tüm birimler
P.K. Vatandaş memnuniyeti anketi birim puanları
P.K.: Şikayet dilekçeleri sayısı/yıl
P.K.: Düzeltilen faaliyet sayısı/yıl

HEDEF 1.13. 2012 yılı sonuna kadar kuruma özgü kalite yönetim sistemi oluşturmak

Sorumlu Birim: Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
P.K. : AR-GE Biriminin kurulması
P.K. : Alınan kalite belgesi sayısı / yıl
P.K. : Hizmette kalite bilinci eğitimi verilen personel sayısı/yıl

HEDEF 1.14. Teknolojik kapasitenin verimli şekilde kullanılmasını sağlamak

Sorumlu Birim: Bilgi İşlem Daire Başkanlığı
P.K. : Bilgisayar kullanan büro personel oranı
P.K. : Hizmet alanı ile ilgili yazılım bilgisi olan personel oranı
P.K. : Sertifikalı personel sayısı/ Toplam personel sayısı

HEDEF 1.15. Her hizmet birimi için görev tanımları, iş ve araç gereç eşleştirmesi şablonlarını 2012 yılı içerisinde tamamlamak

Sorumlu Birim: İnsan Kaynakları ve Eğitim Daire Başkanlığı, Makine İkmal Daire Başkanlığı, Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı
P.K. : Görev tanımı oluşturulan birim sayısı / yıl
P. K. : İş- araç/gereç eşleştirmesinin tamamlanma oranı
P.K. : İhtiyaç talebi süresi içinde karşılanan birim oranı / yıl

HEDEF 1.16. 2011 yılı sonuna kadar belediyenin güncel emlak envanterini elektronik ortamda oluşturmak

Sorumlu Birim: İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı, Bilgi İşlem Daire Başkanlığı
P.K. : Envanterin elektronik ortama aktarılma oranı
P.K. : Envanter güncelleme çalışmalarının tamamlanması

HEDEF 1.17. Ulusal ve Uluslar arası fon kaynakları için 2010 yılından itibaren yılda en az iki adet proje üretmek

Sorumlu Birim: Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
P.K. : Hazırlanan proje sayısı / yıl
P.K. : Kabul edilen proje sayısı/yıl
P.K. : Projelerde görev alan kişi sayısı/yıl

HEDEF 1.18. Kurum hekimliğimizin etkinliğini artırmak

Sorumlu Birim: Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı
P.K. : Düzenlenen bilgilendirme ve toplantı etkinliği / yıl
P.K. : Kurum hekimliğinde kullanılan araç-gereç sayısı artışı / yıl
P.K. : Görev tanımlarına uygun personel istihdam oranı
P.K. : Personel başına düşen hasta sayısı
P.K. : Tedavi edilen hasta sayısı

HEDEF 1.19. Belediyemize ait atıl gayrimenkullerin ekonomiye kazandırılmasını sağlamak

Sorumlu Birim: Mali Hizmetler Daire Başkanlığı, İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı
P.K. : Değerlendirilen Gayrimenkul sayısı / yıl
P.K. : Kira gelirleri artış oranı / yıl

HEDEF 1.20. 2012 yılı sonuna kadar her şube birimimizde ileri düzeyde yabancı dil bilen en az bir personel olmasını sağlamak

Sorumlu Birim: İnsan Kaynakları ve Eğitim Daire Başkanlığı
P.K. : Yabancı dil bilgisi belgelendirilmiş personeli olan birim sayısı

HEDEF 1.21. Önde gelen yabancı belediyelerin işleyiş yapısının araştırılması, rapor edilmesi, buna uygun değişimlerin yapılması amacıyla bir komisyon kurarak gerekli değişimleri 2013 yılı sonuna kadar tamamlamak

Sorumlu Birim: Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
P.K. : Komisyonun kurulması ve çalışma takviminin belirlenmesi
P.K. : Raporun tamamlanma oranı
P.K. : Rapor önerilerinin gerçekleşme oranı

HEDEF 1.22. Hizmet birimlerimizin kendi faaliyet alanlarını ilgilendiren her türlü mevzuat değişim tarihinden itibaren en geç 1 ay içinde konu ile ilgili birim içi durum değerlendirme toplantıları düzenlenmesini sağlamak

Sorumlu Birim: Tüm birimler
P.K. : Düzenlenen toplantı sayısı/ yıl

HEDEF 1.23. Değişen çevresel etkilere ve yasal mevzuatlara uyumun sürekliliği adına her iki senede bir birimleri norm kadro esaslarına uygun olarak ihdas, birleştirme ve iptal işlemlerini yeniden gözden geçirmek

Sorumlu Birim: İnsan Kaynakları ve Eğitim Daire Başkanlığı
P.K. : Yapılan işlem sayısı/ yıl

HEDEF 1.24. Bütün hizmet üretim süreç uzunluklarının, İçişleri Bakanlığı tarafından oluşturulacak kamu hizmet standartlarına uygunluğunu sağlayacak değişimleri yapmak

Sorumlu Birim: Tüm birimler
P.K. : Birimlerin kamu hizmet standartlarına uygunluk oranı
P.K. : Hizmet türlerinin kamu hizmet standartlarına uygunluk oranı

HEDEF 1.25. Kent Konseyi ve YG21 çalışmaları etkinleştirilerek önerilerinin değerlendirilmesini sağlamak

Sorumlu Birim: Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
P.K. : Toplantı sayısı / yıl
P.K. : Toplantı başına görüşülen gündem maddesi sayısı
P.K. : Uygulamaya konulan karar sayısı / yıl
P.K. : Kent Konseyinden gelen çalışma sayısı/ yıl

HEDEF 1.26. İleriye dönük ihtiyaç planı yapma uygulamasını 2012 yılı ikinci 6 ayı içerisinde hayata geçirmek

Sorumlu Birim: Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı
P.K. : Uygulamaya geçilmesi

HEDEF 1.27. Belediye ile ilgili gerekli tüm istatistiksel bilgileri 2011 yılı itibariyle elektronik ortamda tutmaya başlamak

Sorumlu Birim: Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
P.K. : Elektronik ortama aktarılan evrak oranı
P.K. : Personel bilgilerini elektronik ortama aktarmak
P.K. : Gayrimenkul bilgilerini elektronik ortama aktarmak

HEDEF 1.28. 2011 yılı içinde belediyenin tüm hizmet alanları ile ilgili birim içi analizciler seçilmesi ve birimlerini ilgilendiren her türlü yeniliğin zamanında takip edilmesini sağlamak

Sorumlu Birim: Tüm birimler
P.K. : Analizcilerin seçiminin yapılması
P.K. : Analizcilerin raporladıkları yenilik sayısı / yıl

HEDEF 1.29. Kurum içi performans ve faaliyet analiz paylaşımı yapmak

Sorumlu Birim: Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
P.K. : Faaliyet raporlarının hazırlanması
P.K. : Raporların birimlere dağıtılması

HEDEF 1.30. 2012 yılından itibaren belediye bütçesinin dağıtımında performans programları ve geçmiş dönem faaliyet raporlarının esas alınmasını sağlamak

Sorumlu Birim: Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, Mali Hizmetler Daire Başkanlığı
P.K. : Performans programları ile bütçe uyumluluğunun sağlanma oranı

HEDEF 1.31. Stratejik plan dönemi sonuna kadar bütçe gerçekleşme oranlarını %90'a çıkarmak

Sorumlu Birim: Tüm birimler
P.K. : Bütçe gerçekleşme oranları

HEDEF 1.32. İç denetim ve ön mali kontrolü etkinleştirmek

Sorumlu Birim: Mali Hizmetler Daire Başkanlığı, İç Denetim Birimi, Teftiş Kurulu Başkanlığı
P.K. : İç denetim raporu sayısı / yıl
P.K. : Ön mali kontrol biriminin oluşturulması

HEDEF 1.33. Yeni gelir kaynakları yaratılması için çalışmalar yaparak gelirlerin 2010 yılından itibaren her sene % 15 artmasını sağlamak

Sorumlu Birim: Mali Hizmetler Daire Başkanlığı
P.K. : Gelir artış oranı / yıl

HEDEF 1.34. Her birimin harcama yetkilisi ve gerçekleştirme görevlilerinin analitik bütçe ile ilgili hizmet içi eğitiminin 2010 yılı ilk 6 ayı içerisinde yenilenmesini sağlamak

Sorumlu Birim: Mali Hizmetler Daire Başkanlığı, İnsan Kaynakları ve Eğitim Daire Başkanlığı
P.K. : Hizmet içi eğitim almış harcama yetkilisi oranı

HEDEF 1.35. İşletme ve İştiraklerimizin etkinlik ve verimlilikleri artırılarak, bu alandaki giderleri plan dönemi sonuna kadar % 20 azaltmak

Sorumlu Birim: İşletme ve İştirakler Daire Başkanlığı
P.K. : Giderlerin azalma oranı/ yıl
P.K. : Gelirlerin artış oranı/ yıl

HEDEF 1.36. Kurum içi kaynaşma ve sosyal faaliyetleri artırıcı çalışmalar yapmak

Sorumlu Birim: İnsan Kaynakları ve Eğitim Daire Başkanlığı
P.K. : Düzenlenen kurum içi sosyal etkinlik sayısı / yıl
P.K. : Katılan kişi sayısı/ yıl

HEDEF 1.37. Birimler arası bilgilendirme gereksinimlerini karşılamak ve ilçe belediyeleri ile hizmet planları konusunda koordinasyonu sağlamak adına bir Bilgilendirme ve İletişim Birimi'ni 2011 yılı sonuna kadar kurmak

Sorumlu Birim: İnsan Kaynakları ve Eğitim Daire Başkanlığı
P.K. : Birimin kurulması

HEDEF 1.38. 2011 yılı sonuna kadar personelin performans değerlendirmesini yapacak bir sistem oluşturmak

Sorumlu Birim: İnsan Kaynakları ve Eğitim Daire Başkanlığı
P.K. : Sistemin kurulması

HEDEF 1.39. Ulusal yargı ağı projesine uyumluluğu sürdürmek

Sorumlu Birim: Hukuk Müşavirliği
P.K. : Avukatlara verilen eğitim saati / yıl
P.K. : Programı kullanan avukat sayısı/ yıl
P.K. : UYAP ile uyumlu açılan icra takibi sayısı/ yıl

HEDEF 1.40. Tüm faaliyetlerin hukuka uygunluğunu sağlamak

Sorumlu Birim: Hukuk müşavirliği
P.K. : Dahil olunan kurum içi komisyon ve kurul toplantıları / yıl
P.K. : Cevaplandırılan müteala sayısı / yıl
P.K. : Kurum aleyhine idari yargıda açılan dava sayısındaki azalış
P.K. : Kurum aleyhine adli yargıda açılan dava sayısındaki azalış

HEDEF 1.41. Yargıda haklı menfaatlerimizi en iyi şekilde savunmak

Sorumlu Birim: Hukuk Müşavirliği
P.K. : Kurum aleyhine açılmış olan davaların kurum lehine sonuçlanma oranı
P.K. : Kurum lehine adli ve idari yargıda açılan dava sayısı / yıl
P.K. : Kurum aleyhine idari yargıda açılan dava sayısı / yıl
P.K. : Kurum aleyhine adli yargıda açılan dava sayısı / yıl

HEDEF 1.42. Belediye hizmetlerini en iyi şekilde sürdürmek

Sorumlu Birim: Tüm Birimler
P.K. : İşlem sayısı / yıl
P.K. : Verilen hizmet süresi/ yıl
P.K. : Yapılan yatırım harcaması/ yıl
P.K. : Vatandaş memnuniyet oranı/ yıl

HEDEF 1.43. Stratejik Plan doğrultusunda kurumu sevk ve idare etmek

Sorumlu Birim: Özel Kalem Müdürlüğü, Genel Sekreterlik
P.K. : Ziyaretçi sayısı / yıl

STRATEJİK ALAN 2. KENTLEŞME ve İMAR

STRATEJİK AMAÇ

Tarihi doku ve çevreye saygılı, sosyal donatı alanlarının her kentli için rahat erişilebildiği, kentsel tasarım ve jeolojik yapıya uygun yerleşim planlamaları yapmak.

HEDEF 2.1. 2011 yılından itibaren yerleşim birimlerinin imar takibinde elektronik araçları kullanmak

Sorumlu Birim: İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı
P.K. : İmar takibinde otomasyona geçilmesi

HEDEF 2.2. Kent gelişimine paralel olarak her yıl planlarda güncelleme çalışmaları yapmak

Sorumlu Birim: İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı
P.K. : Güncelleme sayısı / yıl
P.K. : Yapılan çalışma sayısı / yıl

HEDEF 2.3. Plan dönemi sonuna kadar imar planı değişiklik taleplerini % 20 azaltmak

Sorumlu Birim: İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı
P.K. : Talep oranındaki azalma
P.K. : Yapılan bilgilendirme faaliyetleri / yıl

HEDEF 2.4. Kent Bilgi sistemini kurmak

Sorumlu Birim: İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı, Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
P.K. : Sistemin kurulma oranı

HEDEF 2.5. Şehir planları öngörülerimizin %20'sini 2012 yılı sonuna kadar gerçekleşmesini sağlamak

Sorumlu Birim: İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı
P.K. : Öngörülerin gerçekleşme oranı

HEDEF 2.6. 2012 yılı ilk 6 ayı içerisinde imar bilgilerinin elektronik ortama aktarılmasını tamamlamak

Sorumlu Birim: İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı
P.K. : Sistemin kurulma oranı
P.K. : Aktarılan veri oranı

HEDEF 2.7. Büyükşehir sorumluluğundaki orman köylerinin imar planlarını plan dönemi sonuna kadar tamamlamak

Sorumlu Birim: İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı
P.K. : İmar planı tamamlanan köy sayısı

HEDEF 2.8. 2011 yılı sonuna kadar 1/1000 ölçekli uygulama imar planlarını tamamlamaları için ilçe belediyelerine destek vermek

Sorumlu Birim: İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı
P.K. : Planların tamamlanma oranı
P.K. : İlçelerle yapılan destek sonucu tamamlanan imar planı oranı
P.K. : İlçelerle yapılan toplantı sayısı / yıl

HEDEF 2.9. İmar konuları hakkında ilgili tüm kurumlarla koordinasyonu sağlamak

Sorumlu Birim: İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı
P.K. : Koordinasyon toplantı sayısı / yıl
P.K. : Katılan kurum sayısı / Toplantı sayısı
P.K. : Katılan kişi sayısı / yıl

HEDEF 2.10. İmar uygulamaları tamamlanan bölgelerde kamulaştırma faaliyetlerini gerçekleştirmek

Sorumlu Birim: İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı,
P.K. : Kamulaştırılması tamamlanan yapı oranı

HEDEF 2.11. İlçe belediyelerinin görev ve sorumluluğunda olan mevzuata aykırı yapıların yapılmasını önleme ve var olan kaçak yapıları çözüme kavuşturma çalışmalarına destek vererek plan dönemi sonuna kadar kaçak yapı oranını %20 azaltmak

Sorumlu Birim: İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı
P.K. : Kaçak yapı oranı / yıl
P.K. : İlçe belediyeleri ile yapılan görüşme sayısı / yıl

HEDEF 2.12. Kentsel Dönüşüm projelerini plan dönemi sonuna kadar 2 katına çıkarmak

Sorumlu Birim: İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı, Fen İşleri Daire Başkanlığı, Yeni Adana İmar AŞ.
P.K. : Bitirilen proje sayısı / yıl

HEDEF 2.13. Kentin tarihi dokusunu korumak ve yaşatmak için çalışmalar yaparak kentin tarihsel zenginliklerini turizme kazandırmak

Sorumlu Birim: İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı, Fen İşleri Daire Başkanlığı
P.K. : Projelendirilen tarihi tescilli yapı sayısı / yıl
P.K. : Proje uygulaması tamamlanan tarihi tescilli yapı sayısı

HEDEF 2.14. Planlar üzerindeki sosyal donatı alanlarının halka kazandırılmasını sağlamak

Sorumlu Birim: İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı, Fen İşleri Daire Başkanlığı
P.K. : Yapılan sosyal donatı proje sayısı/ yıl
P.K. : Uygulaması tamamlanan sosyal donatı proje sayısı / yıl

HEDEF 2.15. Numarataj çalışmalarını sürdürmek

Sorumlu Birim: İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı
P.K. : Numarataj çalışması tamamlanan alan / yıl

HEDEF 2.16. Kentsel tasarım projeleri hazırlayarak ve imar planlarına estetik zorunluluklar getirerek belediyemizin estetik anlayışını tüm ana cadde ve bulvarlara yansıtmak

Sorumlu Birim: İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı, Fen İşleri Daire Başkanlığı, Zabıta Daire Başkanlığı
P.K. : Yapılan kentsel tasarım proje sayısı / yıl
P.K. : Uygulaması gerçekleştirilen kentsel tasarım projesi / yıl

HEDEF 2.17. Büyükşehir sorumluluğundaki tüm yerleşim birimlerinin halihazır haritalarını tamamlamak

Sorumlu Birim: İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı
P.K. : Halihazır haritaları tamamlanan yerleşim birimi sayısı

STRATEJİK ALAN 3. ALTYAPI HİZMETLERİ

STRATEJİK AMAÇ

Halkın ihtiyaç ve beklentilerine uygun, standartları yüksek, kaliteli ve üstyapı ile uyumlu, güvenli, sağlıklı ve modern kent altyapımızın bu özelliklerini gelecekte de korumasını sağlayacak yatırımlar yapmak.

HEDEF 3.1. Su kayıp ve kaçak oranını plan dönemi sonuna kadar %20 azaltmak

Sorumlu Birim: ASKİ
P.K. : Kayıp ve kaçak oranındaki azalma

HEDEF 3.2. Sınırlarımızdaki tüm yerleşim birimlerinin kanalizasyon ve içme suyu teminini sürdürmek

Sorumlu Birim: ASKİ
P.K. : Kanalizasyon ve içme suyu hizmeti götürülen yerleşim birimi sayısı/ toplam yerleşim birimi sayısı

HEDEF 3.3. Çatalan Baraj Havzasını koruyucu önlemler almak

Sorumlu Birim: ASKİ
P.K. : Koruma mesafelerini gösteren sayısal haritaların tamamlanması
P.K. : Belirlenen koruma nokta sayısı / yıl

HEDEF 3.4. 2012 yılı sonuna kadar AYKOME'yi tamamıyla etkin hale getirerek tüm kamu kurumları ve ilçe belediyelerinin altyapı konusundaki yatırım ve işletme faaliyetlerinde koordinasyonu sağlamak

Sorumlu Birim: Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
P.K. : Düzenlenen toplantı sayısı / yıl
P.K. : Alınan karar sayısı / yıl
P.K. : Uygulamaya konulan karar sayısı / yıl

HEDEF 3.5. Plan dönemi sonuna kadar yeraltı şebekelerinin detaylı projelerinin yer aldığı ve tüm kontrollerin elektronik ortamda yürütülebildiği bir otomasyon sistemini kurmak

Sorumlu Birim: ASKİ
P.K. : Otomasyon sisteminin kurulması
P.K. : Otomasyon sistemine aktarılan şebeke oranı

HEDEF 3.6. Ucuz ve çevreci enerji kaynaklarını halkın kullanımına sunmak ve bu konuda özendirici çalışmalar yapmak

Sorumlu Birim: İşletme ve İştirakler Daire Başkanlığı
P.K. : Kullanan yerleşim birimi sayısı / yıl
P.K. : Çalışma sayısı / yıl

HEDEF 3.7. Hizmetler ile ilgili bina ve tesislerin yapım, bakım, onarım faaliyetlerini sürdürmek

Sorumlu Birim: ASKİ, Fen İşleri Daire Başkanlığı
P.K. : Yenileme çalışmaları / yıl
P.K. : Yenileme çalışmaları harcamaları / yıl

HEDEF 3.8. Tarım, park ve bahçe sulamaları için alternatif su kaynaklarının kullanımı konusunda çalışmalar yapmak

Sorumlu Birim: ASKİ
P.K. : Bulunan kaynak sayısı / yıl
P.K. : Araştırma harcamaları / yıl
P.K. : Kullanılan alternatif su kaynağı miktar artışı / yıl

HEDEF 3.9. Plan dönemi sonuna kadar şebekelerin % 25'inde yağmur suyu ile atık su kanalizasyon ayrımını tamamlamak

Sorumlu Birim: ASKİ
P.K. : Yağmur suyu ve atık su ayrımı tamamlanan şebeke oranı

STRATEJİK ALAN 4. ULAŞIM HİZMETLERİ

STRATEJİK AMAÇ

Şehrin gelecekte sahip olacağı nüfus yoğunluğunu da dikkate alarak, planlı, akıcı, kaliteli, güvenli ve düzenli bir ulaşım ağının sürekliliğini sağlamak.

HEDEF 4.1. Sorumluluk alanlarındaki bölgelerde yol, kaldırım ve orta refüj düzenlemelerini sürdürmek

Sorumlu Birim: Fen İşleri Daire Başkanlığı
P.K. : Yapılan karayolu uzunluğu / yıl
P.K. : Yenileme ve düzenleme harcamaları / yıl
P.K. : Yapılan kaldırım uzunluğu / yıl
P.K. : Yapılan orta refüj alanı / yıl

HEDEF 4.2. Sorumluluk alanlarındaki bölgelerde trafik işareti çalışmalarını sürdürmek

Sorumlu Birim: Fen İşleri Daire Başkanlığı
P.K. : Yatay işaretlemesi tamamlanan cadde oranı
P.K. : İşaret levhası yerleştirilmesi tamamlanmış cadde oranı
P.K. : Yapılan yatay işaretleme uzunluğu / yıl
P.K. : Yenilenen yatay işaretleme uzunluğu / yıl

HEDEF 4.3. Ulaşım Master Planını stratejik plan dönemi içerisinde tamamlamak

Sorumlu Birim: Ulaşım Daire Başkanlığı, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı
P.K. : Tamamlanması

HEDEF 4.4. 2014 yılı sonuna kadar şehir içi herhangi iki yerleşim birimi merkezi arası maksimum ulaşım süresini %15 azaltmak

Sorumlu Birim: Fen İşleri Daire Başkanlığı, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
P.K. : Ulaşım süresi azalma oranı
P.K. : Sinyalizasyon yönetim sisteminin kurulması

HEDEF 4.5. Şehir içi trafik kazalarını plan dönemi sonuna kadar %20 oranında azaltmak

Sorumlu Birim: Fen İşleri Daire Başkanlığı, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
P.K. : Trafik kazalarındaki azalma oranı
P.K. : Trafik eğitim pistinin yapılması

HEDEF 4.6. Toplu taşıma hizmetini kentin bütününe dengeli bir şekilde yaymak ve sürdürmek

Sorumlu Birim: Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, İşletme ve İştirakler Daire Başkanlığı, Ulaşım Daire Başkanlığı
P.K. : Yapılan düzenleme sayısı / yıl

HEDEF 4.7. UKOME'nin etkin çalışmasını sağlamak

Sorumlu Birim: Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
P.K. : UKOME kararları / yıl
P.K. : UKOME toplantıları / yıl
P.K. : UKOME kararları sonucu yapılan değişiklik / yıl

HEDEF 4.8. Otogar hizmetlerinin etkinliğini artırmak

Sorumlu Birim: İşletme ve İştirakler Daire Başkanlığı
P.K. : Otogarla ilgili şikayet sayısı / yıl
P.K. : Otogar gelirleri artış oranı / yıl
P.K. : Otogar işletmesi geliştirme harcamaları / yıl
P.K. : Otogar fiziki yenileme ve yapım harcamaları / yıl

HEDEF 4.9. Plan dönemi sonuna kadar caddelerin %70'ini engelli dostu haline getirmek

Sorumlu Birim: Fen İşleri Daire Başkanlığı
P.K. : Engellilere yönelik düzenlemeleri tamamlanan cadde oranı
P.K. : Engellilere yönelik düzenlemeleri tamamlanan kavşak oranı

STRATEJİK ALAN 5. ÇEVRE ve İNSAN SAĞLIĞI

STRATEJİK AMAÇ

Sürdürülebilir kalkınma ilkesinin gereklerine uygun olarak, çevre ve insan sağlığını korumak, bu konuda kamuoyunda çevre ve ekolojik denge bilinci oluşturmak.

HEDEF 5.1. Kişi başına düşen yeşil alan miktarını plan dönemi sonuna kadar %5 artırmak

Sorumlu Birim: Fen İşleri Daire Başkanlığı
P.K. : Kişi Başına Düşen Yeşil Alan Miktarı/yıl

HEDEF 5.2. Atık yönetimi konusunda AB standartlarına ulaşmak

Sorumlu Birim: Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı
P.K. : Gerekli Tesis ve Altyapının Tamamlanma Oranı/yıl
P.K. : Hedeflenen standartlara yaklaşma yüzdesi / yıl

HEDEF 5.3. Çevre ve insan sağlığı konusunda eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları yapmak

Sorumlu Birim: Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı
P.K. : Eğitim verilen okul sayısı/yıl
P.K. : Eğitim verilen kişi sayısı/yıl
P.K. : Hazırlanan broşür sayısı/yıl
P.K. : Yapılan toplantı sayısı/yıl

HEDEF 5.4. Sorumluluk alanlarımızda temizlik faaliyetlerini sürdürmek

Sorumlu Birim: Fen İşleri Daire Başkanlığı
P.K. : Temizlenen Alan Miktarı (m2)/yıl

HEDEF 5.5. Veterinerlik ve hayvan barınağı hizmetlerini sürdürmek

Sorumlu Birim: Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı
P.K. : Veterinerlik hizmeti verilecek hayvan sayısı/yıl
P.K. : Kısırlaştırılan hayvan sayısı/yıl
P.K. : Parazit ilaçlaması yapılan hayvan ayısı/yıl
P.K. : Aşılanan hayvan sayısı/yıl
P.K. : Kulak küpesi takılan hayvan sayısı/yıl

HEDEF 5.6. Plan dönemi sonuna kadar bitkilendirme faaliyetlerinde estetik anlayışa sadık kalınarak verimliliği %30 artırmak

Sorumlu Birim: Fen İşleri Daire Başkanlığı
P.K. : Bitkilendirilen alan / kullanılan kaynaklar

HEDEF 5.7. Sorumluluk alanlarında peyzaj çalışmalarını sürdürmek

Sorumlu Birim: İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı, Fen İşleri Daire Başkanlığı
P.K. : Peyzaj çalışması yapılan alan miktarı (m^2)/yıl

HEDEF 5.8. Hava ve gürültü kirliliklerini azaltmaya yönelik çalışmalar yapmak

Sorumlu Birim: Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı
P.K. : Bilinçlendirme toplantıları/ yıl
P.K. : Yapılan kampanya sayısı/ yıl
P.K. : Gürültü haritalarının tamamlanması
P.K. : Ulaşım düzenleme çalışmaları / yıl

HEDEF 5.9. Çevre ve insan sağlığını tehdit eden işletmelerin zararlı etkilerini asgari düzeye çekecek faaliyetlerde bulunmak

Sorumlu Birim: Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı
P.K. : Denetim sayısı/yıl
P.K. : Düzenleme yapılan gayrisıhhi müessese sayısı/ yıl
P.K. : Yapılan tanıtım çalışmaları / yıl

HEDEF 5.10. Geri dönüşüm faaliyetlerinin artmasını sağlamak

Sorumlu Birim: Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı
P.K. : Geri dönüşebilir atık toplama noktası artışı /yıl
P.K. : Toplanan bitkisel atık miktarı/yıl
P.K. : Toplanan geri dönüşebilir malzeme artışı / yıl

HEDEF 5.11. Yenilenebilir enerji kullanımı ve üretimi konusunda özendirici çalışmalar yapmak

Sorumlu Birim: Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı
P.K. : Düzenlenen toplantı sayısı/yıl
P.K. : Düzenlenen eğitim sayısı/yıl
P.K. : Hazırlattırılan rapor sayısı/yıl

HEDEF 5.12. Halk sağlığını ve kentin ortak çıkarlarını en üst hedef olarak benimsemiş zabıta hizmetlerinin etkin ve verimli çalışmasını sürdürmek

Sorumlu Birim: Zabıta Daire Başkanlığı
P.K. : Denetim sayısı/yıl
P.K. : Halkı bilgilendirme çalışmaları / yıl
P.K. : Zabıta araç – gereç sayısı artışı / yıl

HEDEF 5.13. Plan dönemi sonuna kadar belediyemizce ruhsat verilmesi gereken işyerlerinin tamamını ruhsatlı hale getirmek ve ruhsatlarına uygun faaliyette bulunmalarını sağlamak

Sorumlu Birim: Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı
P.K. : Denetim sayısı/yıl
P.K. : Verilen ruhsat sayısı/yıl

HEDEF 5.14. Mezbahanede AB standartlarını yakalamak için çalışmalar yapmak

Sorumlu Birim: Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı
P.K. : Denetleme sıklığı / yıl
P.K. : Koşulları geliştirme adına yapılan harcama / yıl
P.K. : Mevzuatta gerekli değişimlerin yapılması

HEDEF 5.15. Yeşil alan ve rekreasyon alanlarının bakım, onarım ve iyileştirme faaliyetlerini sürdürmek

Sorumlu Birim: Fen İşleri Daire Başkanlığı
P.K. : Yapılan işlem sayısı/Yıl

STRATEJİK ALAN 6. KÜLTÜR ve TURİZM

STRATEJİK AMAÇ

Sanatçılar şehri Adana'nın, kültürel açıdan olması gereken konumu yakalaması ve her kesimden insanın çeşitli sanatsal ve kültürel faaliyetlere katılımını artırmak için projeler üretmek, kültürel ve doğal zenginlikleri koruyup tanıtarak şehri turistik bir cazibe merkezi haline getirmek.

HEDEF 6.1. Plan dönemi sonuna kadar halkın kültürel etkinliklere katılımını %20 oranında artırmak

Sorumlu Birim : Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı, Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı
P.K. : Katılım oranı / yıl
P.K. : Tanıtım projesi sayısı/yıl

HEDEF 6.2. Kent kültürü ve kentlilik bilincini geliştirmeye yönelik projeler üretmek

Sorumlu Birim : Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler
P.K. : Dahil olunan kültürel proje sayısı/ yıl
P.K. : Tanıtım projesi sayısı/yıl

HEDEF 6.3. Şehirde yapılan her türlü kültür ve sanat organizasyonuna verilen desteği sürdürmek

Sorumlu Birim : Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
P.K. : Destek verilen proje sayısı / yıl
P.K. : Yapılan harcama / yıl

HEDEF 6.4. Kültür ve sanat tesisi olanaklarımızı artırmak

Sorumlu Birim : Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
P.K. : Kültür ve sanat tesislerinin sayısı
P.K. : Kültür ve sanat tesislerini kapasite artışı / yıl
P.K. : Tesislerimizde düzenlenebilecek faaliyet çeşitliliği artışı / yıl
P.K. : Var olan tesislere yapılan geliştirme harcamaları / yıl
P.K. : Mevcut tesislerin bakım ve onarım harcamaları / yıl

HEDEF 6.5. Mevcut kültürel ve sanatsal aktivitelerimizi sürdürmek

Sorumlu Birim : Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
P.K. : Düzenlenen organizasyon sayısı / yıl

HEDEF 6.6. Kültürel ve sanatsal aktivitelerin halkın her kesimi tarafından ulaşılabilirliğini artırmak

Sorumlu Birim : Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı, İşletme ve İştirakler Daire Başkanlığı
P.K. : Kültürel organizasyonlara ulaşımı sağlanan vatandaş sayısı / yıl
P.K. : Ulaşım desteği verilen organizasyon sayısı / yıl
P.K. : Ücret desteği yapılan katılımcı sayısı / yıl

HEDEF 6.7. Sanat eğitimlerimize katılımcı sayısını plan dönemi sonuna kadar %10 artırmak

Sorumlu Birim : Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
P.K. : Katılımcı oranı/ yıl

HEDEF 6.8. Kentin yurtiçinde ve uluslararası alanda tarihi, kültürel ve sanatsal yönleri ile tanıtımını yaparak, halkı turizm konusunda bilinçlendirerek, turizme uygun her türlü zenginliğimizin etkin kullanımı ve korunmasını sağlamak

Sorumlu Birim : Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler
P.K. : Tanıtım projesi sayısı/ yıl
P.K. : Kampanya sayısı/ yıl

HEDEF 6.9. Kültürel, sanatsal faaliyetlerin ve turistik etkinliklerin çeşitliliğini plan dönemi sonuna kadar %20 artırmak

Sorumlu Birim : Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
P.K. : Organizasyon çeşitliliği artışı / yıl

HEDEF 6.10. Var olan çeşitli ticari pazar yerlerinin yöreye ve kent kültürüne özgü şekilde, turistlere hitap edecek şekilde tasarım ve düzenlenmesini yapmak

Sorumlu Birim : İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı
P.K. : Tasarım ve düzenlemesi yapılan ticari pazar yeri / yıl

STRATEJİK ALAN 7. SPORTİF FAALİYETLER

STRATEJİK AMAÇ

Halkın yaşam kalitesini yükselten sportif faaliyetleri kent geneline yaymak, halka benimsetmek ve tüm amatör spor kulüplerine gerekli desteği vermek.

HEDEF 7.1. Spor tesislerimizin sayısını plan dönemi sonuna kadar %20 artırmak

Sorumlu Birim : Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı, Fen İşleri Daire Başkanlığı
P.K. : Spor tesislerinin artış oranı/ yıl

HEDEF 7.2. Spor tesislerimizin çeşitliliğini plan dönemi sonuna kadar %8 artırmak

Sorumlu Birim : Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı, Fen İşleri Daire Başkanlığı
P.K. : Tesisimiz olan spor dalı artışı / yıl
P.K. : Engellilere uygun spor tesisi / yıl

HEDEF 7.3. Amatör spor kulüplerine verdiğimiz desteği plan dönemi sonuna kadar %10 artırmak

Sorumlu Birim : Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
P.K. : Destek verilen kulüp sayısı / yıl
P.K. : Verilen destek çeşidi sayısı / yıl
P.K. : Destek harcamaları / yıl

HEDEF 7.4. Sportif eğitimlerimize katılımcı sayısını plan dönemi sonuna kadar %15 artırmak

Sorumlu Birim : Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı, Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı
P.K. : Katılımcı sayısı artış oranı/ yıl
P.K. : Tanıtım faaliyeti sayısı/ yıl
P.K. : Verilen spor eğitimi / yıl

HEDEF 7.5. Sportif organizasyonlara desteğimizi sürdürmek

Sorumlu Birim : Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
P.K. : Destek verilen organizasyon sayısı/ yıl
P.K. : Verilen destek çeşidi sayısı/yıl

HEDEF 7.6. Düzenlediğimiz sportif organizasyon sayısını 2013 yılı sonuna kadar %10 artırmak

Sorumlu Birim : Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
P.K. : Organizasyon sayısı artış oranı/ yıl

HEDEF 7.7. Amatör sporlara ilgiyi artırmak, spor faaliyetlerini halk geneline yaymak ve halkı spor konusunda bilinçlendirmek

Sorumlu Birim : Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
P.K. : Eğitim veya tanıtım yapılan kişi sayısı / yıl
P.K. : Yapılan spor tesisi sayısı / yıl

HEDEF 7.8. Sportif turizm açısından önem arz eden ve kentin coğrafik yapısına uygun spor dallarının şehir genelinde benimsenmesi için özendirici çalışmalar yapmak

Sorumlu Birim : Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
P.K. : Destek verilen organizasyon sayısı/ yıl
P.K. : Destek verilen araştırma sayısı/ yıl
P.K. : Altyapı desteği verilen amatör veya profesyonel sporcu sayısı/ yıl

HEDEF 7.9. Lisanslı sporcu ve milli takıma gönderilen sporcu sayısının il genelinde her branşta arttırılması için çalışmalar yapmak

Sorumlu Birim : Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
P.K. : Lisanslı sporcu sayısı artışı / yıl
P.K. : Milli takıma gönderilen sporcu sayısı / yıl
P.K. : Diğer kurumlarla birlikte yürütülen organizasyon sayısı / yıl

HEDEF 7.10. Spor tesislerimizde vermiş olduğumuz sağlık hizmetlerini sürdürmek

Sorumlu Birim : Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı
P.K. : İşlem-muayene yapılan vatandaş sayısı artış oranı / yıl

STRATEJİK ALAN 8. SOSYAL HİZMETLER

STRATEJİK AMAÇ

Sosyal belediyecilik esaslarına uygun şekilde, hayatını normal yaşam standartlarından mahrum olarak sürdüren vatandaşlarımızın ihtiyaçları ve beklentilerini karşılamaya çalışmak.

HEDEF 8.1. Plan dönemi sonuna kadar mülkiyeti belediyemize ait mezarlık bilgilerinin %40'ını kapsayacak şekilde mezarlık bilgi sistemi kurmak

Sorumlu Birim : Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı, Bilgi İşlem Daire Başkanlığı
P.K. : Sisteme geçirilen mezarlık oranı / yıl
P.K. : Elektronik veri ortamına aktarılan bilgi oranı / yıl

HEDEF 8.2. Sorumluluk alanımızdaki tüm mezarlıkların %60'ını kayıt ve kontrol altına almak

Sorumlu Birim : Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı
P.K. : Kayıt altına alınan mezarlık oranı / yıl

HEDEF 8.3. Mezarlık hizmetlerinin etkinliğini artırarak sorunsuz ve beklentilere cevap verecek defin hizmetleri sunmak

Sorumlu Birim : Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı
P.K. : Mezarlık hizmetlerinden vatandaş memnuniyeti puanı / yıl
P.K. : Definlere destek harcamaları / Yıl
P.K. : Destek verilen defin oranı / yıl

HEDEF 8.4. Toplu organizasyonlarla sosyal hizmet sunumlarımızda çeşitlilik ve katılımı artırmak

Sorumlu Birim : Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
P.K. : Sünnet organizasyonuna katılan çocuk sayısı / yıl
P.K. : Nikah organizasyonuna katılan vatandaş sayısı / yıl
P.K. : Düzenlenen organizasyon sayısı / yıl
P.K. : Organizasyonlara katılan toplam vatandaş sayısı / yıl
P.K. : Düzenlenen organizasyon çeşidi / yıl

HEDEF 8.5. Dezavantajlı gruplara yönelik faaliyetleri sürdürmek

Sorumlu Birim : Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı, İşletme ve İştirakler Daire Başkanlığı
P.K. : Ekmek satışı yapılan yerleşim birimi sayısı / yıl
P.K. : Belediye otobüsünü kullanan vatandaş sayısı / yıl
P.K. : Dezavantajlı gruplara yönelik düzenlenen çalışma sayısı / yıl
P.K. : Dezavantajlı gruplara yönelik düzenlenen çalışmalardan yararlanan vatandaş sayısı / yıl
P.K. : Koruma altına alınan dezavantajlı sayısı/ yıl
P.K. : Yapılan harcama / yıl

HEDEF 8.6. Her türlü kullanılmış eşyanın yoksullara dağıtımı, ihraç fazlası-talep fazlası sebze-meyve, giysi gibi çeşitli ürünlerin ihtiyacı olanlara ulaştırılmasında koordinatörlük hizmetleri sunmak

Sorumlu Birim : Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı
P.K. : Dağıtılan eşya sayısı / yıl
P.K. : Yardım yapılan vatandaş sayısı / yıl

HEDEF 8.7. Kullanılan ve kullanılabilecek olan sosyal hizmet araçlarının etkinlik ve verimlilik analizlerini yaparak fayda-maliyet açısından optimum araçları 2013 yılı sonuna kadar belirlemek

Sorumlu Birim : Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı, İşletme ve İştirakler Daire Başkanlığı, Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
P.K. : Sosyal hizmetlere ait fayda-maliyet analizinin yapılması

HEDEF 8.8. Engellilerin yaşamlarını kolaylaştıracak etkili ve işlevsel kent düzenlemeleri ve yardımlar yapmak

Sorumlu Birim : Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı, Fen İşleri Daire Başkanlığı
P.K. : Engellilere yönelik proje sayısı / yıl
P.K. : Engellilere yapılan araç-gereç yardımı sayısı / yıl
P.K. : Yardım yapılan engelli sayısı / yıl

STRATEJİK ALAN 9. DOĞAL AFETLER VE ARAMA KURTARMA

STRATEJİK AMAÇ

Şehrin karşılaşma ihtimali yüksek doğal afetler için senaryolar hazırlayıp, herhangi bir doğal veya insan kaynaklı afet anında şehir hayatını normale döndürecek girişimleri yapabilmek için sürekli hazır halde olmak.

HEDEF 9.1. İtfaiye hizmetlerimizde AB standartlarını yakalamak

Sorumlu Birim : İtfaiye Daire Başkanlığı
P.K. : Hane başına düşen İtfaiye personeli sayısı
P.K. : Yerleşim birimi başına düşen İtfaiye aracı sayısı
P.K. : İtfaiye noktası sayısı/
P.K. : Ortalama yangına müdahale süresi

HEDEF 9.2. AKOM'u işler hale getirmek

Sorumlu Birim : İtfaiye Daire Başkanlığı, Sivil Savunma Uzmanlığı
P.K. : AKOM personeli sayısı
P.K. : AKOM toplantı sayısı / yıl
P.K. : AKOM senaryo çalışması / yıl

HEDEF 9.3. 7126 Sayılı Sivil Savunma Kanunu'nda yer alan plan ve görevleri yapmayı sürdürmek

Sorumlu Birim : Sivil Savunma Uzmanlığı
P.K. : Hazırlanan plan sayısı / yıl
P.K. : Sivil savunma ve arama kurtarma araç-gereç envanter harcamaları / yıl

HEDEF 9.4. Doğal afetler ve arama kurtarma konusunda halkın bilinçlendirilmesi ve gönüllü faaliyetlere katılımını sağlamak

Sorumlu Birim : İtfaiye Daire Başkanlığı, Sivil Savunma Uzmanlığı
P.K. : Gönüllü sayısı artışı / yıl
P.K. : Düzenlenen tanıtım ve eğitim faaliyetleri / yıl

HEDEF 9.5. CAN-KUR'u güçlendirmek

Sorumlu Birim : İtfaiye Daire Başkanlığı, Sivil Savunma Uzmanlığı
P.K. : Verilen hizmet içi eğitim süresi / yıl
P.K. : Yapılan araç-gereç alımı harcamaları / yıl
P.K. : Personel sayısı
P.K. : Tatbikat sayısı / yıl
P.K. : Tehlikeli madde üreten yerlerin envanteri

STRATEJİK ALAN 10. TARIM, SANAYİ ve TİCARET

STRATEJİK AMAÇ

Kentimizde tarım, sanayi ve ticaret ile uğraşanların birbirleriyle koordinasyon halinde hareket etmesini sağlamak, küresel ve bölgesel eğilimler ışığında, bölgeye ve şehre uygun üretim ve ticaret sahalarının gelişimine katkı koymak.

HEDEF 10.1. Bölgeye uygun ve katma değeri yüksek tarım bitkileri ve modern tarımsal üretim yöntemleri hakkında çiftçilerin bilgilendirilmesine yönelik çalışmalar yapmak

Sorumlu Birim : İşletme ve İştirakler Daire Başkanlığı
P.K. : Bilinçlendirme ve eğitim çalışmaları sayısı / yıl
P.K. : Bilgi verilen çiftçi sayısı / yıl
P.K. : Yapılan araştırma sayısı / yıl

HEDEF 10.2. İlgili kuruluşlarla çalıştaylar düzenleyerek, küresel ve yurt içi ürün talepleri hakkında değerlendirmeler yapmak, il genelinde üretimin daha planlı yapılması ve ürünlerin daha iyi pazarlanmasına katkı koymak

Sorumlu Birim : İşletme ve İştirakler Daire Başkanlığı
P.K. : Düzenlenen çalıştay sayısı / yıl
P.K. : Katılımcı sayısı / yıl

HEDEF 10.3. Çukurova Üniversitesi ile tarım, sanayi ve ticaret kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamak

Sorumlu Birim : Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
P.K. : Düzenlenen toplantı sayısı / yıl
P.K. : Katılımcı Sayısı / yıl
P.K. : Toplantılara katılan kurum sayısı / yıl

HEDEF 10.4. Kent esnafının belli bölgelerde faaliyetlerini sürdürmeleri, işyerlerinin estetik seviyelerinin yükseltilmesi, Adana'ya özgü ticari alanlar oluşturulması ve ulaşım düzenlemeleri konusunda çalışmalar yapmak

Sorumlu Birim : İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı, Fen İşleri Daire Başkanlığı
P.K. : Organize bölge sayısı / yıl
P.K. : Organize bölgelerdeki işletme sayısı artışı / yıl
P.K. : Organize bölgelerde ekonomik hareketlilik artışı
P.K. : Estetik düzenleme çalışması yapılan işletme sayısı / yıl

ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

www.adana-bld.gov.tr